

Rōmān Pawre kot Rōm kām Jejus kōt hkwŷjē hwŷr kagà nē mēnh

Kagà ja na pre Pawre hipêx. Kêp Jejus nhŷ hã mē ahkre ho pa xwŷnh na pre. Na pre hte mry kà ho ixkre nhîpêx nē mē kām ho wêñê ho mē hkôt pa pê mē piitâ mē kām Tîrtûm kapêr jarênh o pa. Tâ krî pê Rōm kamâ mē kot Jejus kôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjê hwŷr kagâja nhîpêx nē mē hwŷr kumê. Kormâ ma mē hwŷr môr nē mē omunh kêt ri.

Nê Jejus kêp Tîrtûm mā tanhmâ mē pajarênh to xwŷnh ã nhûm pre mē kām harê nê hã kagà. Jejus kot mē pahte amnhî tomnuj pânhâ mē panê htyk jakamâ na hte Tîrtûm mē pahte hkôt amnhî xunhwŷr ã mē pahpumu nê Jejus kukwak ri mē pahte amnhî to mex xwŷnh ã mē pajarë.

Nê Tîrtûm Karõ nhŷ hã mē kot amnhî nhîpêx nyw nê hamaxpêr nyw o pa hã nhûm Pawre mē kām karõ nê hã kagà. ã na pre mē kām mêmoj jarê nê hã kagà anê. Nê hã kagà ho:

¹ Pa Rōm nhõ xwŷnhjaja? Xà mē amex? E ot pa mē awŷr kagà nhîpêx nê kumê. Tîrtûm na pre mē akaxyw ixâm. Ixte mē amâ Jejus kot tanhmâ mē panê amnhî nhîpêx to hã harênh o ri ixpa kaxyw. Na pre ixpê Pawre hã ixpumu nê ixâm. Jakamâ na pa ã mē awŷr kagà nhîpêx nê mêmh anê. Ixte Jejus nhŷ hã mē ahkre ho ri ixpa xwŷnh na pa. Na pa hte kām tanhmâ amnhî nhîpêx to ho ri ixpa. Tâ ã mē awŷr kagà nhîpêx nê mêmh anê.

² Amnepêm na pre Tīrtūm nhŷ hã kapēr jarēnh o ri mẽ pa xwŷnhjaja mẽ pakukamã mẽ panhîgêtjê mã Jejus kukamã tanhmã harēnh to ho ri pa. Nẽ mẽ kãm kapēr jarēnh o mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Koja nhŷrmã Tīrtūm mẽ pahpiitã mẽ panê tanhmã kot amnhî nhîpêx to mã xwŷnh mẽ nhûm mẽ hpiitã hprî hã harēnh ma nẽ omu. Anẽ.

Nhûm prem ã Jejus kukamã mẽ kãm harēnh anhŷr o ri mẽ hkôt pa. Tīrtūm kapēr ã kagà htûm kamã harēnh xà hkôt tanhmã mẽ kãm harēnh to. ³Tīrtūm Kra Jejus Krisja na pre mẽ kãm harēnh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ panhô Pahihti na. Kêp Tīrtūm Kra htâ na pre mẽ pahpyrà nẽ ī ho amnhî nhîpêx nẽ wrŷ nẽ katorxà nhôxà hkre rûm kato. Jakamã kêp Tīrtūm Kra pix kêt määnën katorxà hkôt kêp higêt Tawi hkanrêhã htàmnhwŷ.

⁴ Kêp Tīrtūm Kra htâ nhûm prem axtem nẽ tanhmã hamaxpêr to nẽ kupî. Nom nhûm Tīrtūm kêp amnhî Kra hã akupŷm ho htîr. Jakamã na pu htem harēnh ma nẽ kãm pajamaxpêr o:

—Jejus kêp Tīrtūm Kraa. Mẽ kot kêp hpîr tâ nhûm akupŷm ho htîr. Jakamã nhûm Tīrtūm pyrà nẽ hihtŷx o hihtŷx. Anẽ.

⁵ Tâ ã Tīrtūm kot Kra nhîpêx anhŷrja ri na määnën pa ixto mex nẽ mẽ akaxyw ixâm. Jakamã na pa hte ma krî piitã hkôt mẽ kãm tanhmã Jejus Kris jarênh to ho ri mẽ hkôt ixpa. Ijaew mä nẽ Ijaew kêt xwŷnhjê mä. Mẽ kot harênh mar nẽ amnhî kaxyw kãm hamaxpêr nẽ kapēr kôt pix mä amnhî nhîpêx mex kaxyw. ⁶⁻⁷ Nẽ mẽ apê Rõm nhô xwŷnhjaja. Na ka prem Jejus kôt amnhî xunhwŷ nhûm Tīrtūm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra nẽ

mē apē Jejus mē wa hkwȳ hā mē ajarē. Mē ate hkōt amnhī nhīpēx kaxyw nhūm pre ā mē ajarēnh anē.

Tā ot pa kagà nhīpēx nē mē awȳr mēnh kaxyw. Tīrtūm kot mē ato hkra xwȳnhjē hwȳr. Tīrtūm kām mē ajapēē.

Na pa hte mē ato mē panhīpēêxà maati Tīrtūm mē Pahihti Jejus Kris wa hwȳr rāhā ri ixpa. Nē mē ato wa hwȳr o:

—Kwa kēr ka wa Rōm kamā war akrajē pumunh mex nē mē kutā anojarēt rāhā nē. Kē mē hamakētkati nē àmnhīx ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri pa. Anē.

Pawre kot Rōm nhō xwȳnhjē pumunh prām ā amnhī jarēnh

Atre 28.15-16; Rōmān 15.22-29

⁸ Nē na ka prem amnhī kaxyw Jejus Kris mā ajamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwȳ nhūm krī piitā hkōt mē pa xwȳnhjaja mē ajarēnh ma. Nē mē ate amnhī nhīpēx nyw ā mē ajarēnh ma nē axpēn mā tanhmā mē ajarēnh to ho pa. Nē mē ajarēnh o:

—Kwa na xep Rōm kām mē hkwȳjaja amnhī kaxyw Jejus mā hamaxpēr tȳx nē. Nē hkōt amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri pa. Anē.

Pa ā mē kot mē ajarēnh anhȳrja ma nē ixkīnh tȳx nē. Nē Tīrtūm mā mē anhȳ hā ixkīnh ā amnhī jarēnh o ri ixpa. ⁹ Na pa hte mē ato hwȳr rāhā ho ri ixpa. Nē nhȳri mē kām Tīrtūm Kra Jejus kapēr jarēnh o ri ixpa nē mē amā ijamaxpēr nē mē ato kuwȳ. Nē tanhmā Tīrtūm mā amnhī nhīpēx to ho ixpa pē mē amā ijamaxpēr nē mē ato kuwȳ. Tīrtūm kot ja hā ixpumunh mex. ¹⁰ Na pa hte tanhmā kām

amnhī jarēnh to kaxyw nē mē akaxyw amnhī to kuma nē kām:

—Pa Tīrtūm? Na pa ra inhmā ma Rōm wȳr inhmōr nē kamā akōt ixkwȳjē pumunh prām tȳx kumrēx. Xà kot ka tokyx mē hwȳr inhme nà? Anē.

¹¹ Na pa ra inhmā mē awȳr inhmōr prām tȳx nē. Na pre Tīrtūm Karō tanhmā ixkrā hto pa ë hā kapēr ã kagà mar tȳx nē. Nē hköt mēmoj mex pumunh rax nē. Tā ra inhmā ma mē awȳr inhmōr nē amnhī xō ri mē amā harēnh prām nē. Mē ate inhmar nē aprī hā Jejus Kris kōt amnhī xunhwȳr tȳx nē hköt amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri apa kaxyw. ¹² Kot paj nhīrmā ma mē awȳr mō. Nē mē awȳr pōj pu mē axpēn pumu nē pahkīnh nē. Mē pahte amnhī kaxyw Jejus Kris mā pajamaxpēr mex o papa hā axpēn pumu nē pahkīnh nē. Nē mē pahtiitā hköt amnhī nhīpēx mex o ri papa.

¹³ E ixkwȳjaja. Xatā ixte mē awȳr ixkrā htā nhūm mēmoj xatā tanhmā ixpē àmtār to pa kormā jar ixpa. Nom kot paj nhīrmā ma mē awȳr mō. Mē ate ja hā inhmar kaxyw na pa ã Tīrtūm noo mā mē amā amnhī jarēnh anē. Na pa pre krī hkwȳ kamā mē apē Ijaew kēt xwȳnh kwȳjē hwȳr ixpa. Nē mē kām Jejus kot mē panē tanhmā amnhī nhīpēx to hā harēnh o ri mē hköt ixpa. Nhūm mē hkwȳjaja inhma nē hköt amnhī xunhwȳ. Ja kaxyw na pa inhmā ma mē anhō krī hwȳr inhmōr prām nē. Mē akwȳjaja kot ixkapēr mar nē mē apyrā nē Jejus kōt amnhī xunhwȳr kaxyw. ¹⁴ Na pre ra Tīrtūm ixte kapēr o mē ajahkre ho ixpa kaxyw mē piitā mē kaxyw ixām. Tanhmā ri mē kute xwȳnhjē kaxyw. Mē kām ma ho mē pa xwȳnhjē mē mē kām ma hkēt o mē pa xwȳnhjē mā. Nē mē kot kagà pumunh

xwÿnhjê mē mē kot kagà pumunh kêt xwÿnhjê mā. Mē piitā mē kaxyw na pre ixām. Ixte mē kām Jejus kot tanhmā mē panê amnhī nhípêx to hā harēnh o ri mē hkôt ixpa kaxyw. ¹⁵ Jakamā na pa ra inhmā mē apê Rōm nhō xwÿnhjê hwÿr inhmōr prām nē. Ixte mē anhō krī kamā mē piitā mē kām ja jarēnh o ri ixpa nhūm mē kot inhmar nē mē pahtyrà nē Jejus kôt amnhī xunhwÿr kaxyw.

Jejus kot mē panê htyk ã harēnh

Sikūn Ximotre 1.6-12

¹⁶ Nē Jejus kot mē panê htyk ã harēnhja ām hāmri na. Harēnhja mex o mex. Na htem kuma nē kām hamaxpēr nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ. Hāmri nhūm Tīrtūm ja hā mē omu nē mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapêx pa nē mē ho hkra. Nom mē ixpē Ijaew nhō xwÿnhjê pix kêt. Māānēn mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja nhūm kām mē pajapê ho axpēn pyràk. Jakamā na pu htem Jejus kôt amnhī xunhwÿ nhūm Tīrtūm ja hā mē pahtpumu nē mē pahto hkra. Ja kaxyw àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. ¹⁷ Ām mē kot amnhī kaxyw Jejus mā hamaxpēr xwÿnh pixjaja na hte mē ho hkra. Kapēr ã kagà htūm kot tanhmā ja jarēnh to nē harēnh kot:

Na hte Tīrtūm mē kot amnhī kaxyw Kra mā hamaxpēr ã mē omunh xà hkôt mē ho hkra nhūm mē amnhī kaxyw kām hamaxpēr rāhā ho pa. Jao ra ô ri tām amnhī nhípêx o pa. Anē.

Mē pahtpiitā mē pahte amnhī tomnuj xwÿnh ã mē pajarēnh

Atre 14.15, 17.22-29; Apokarip 9.20-21

18 Nē mē kot amnhī totnuj o ri mē pa xwÿnhjaja na hte Tīrtūm axtem tanhmā mē harēnh to. Na htem Tīrtūm kapēr ma nom amnhī totnuj gryk ã ãm kuma. Nē mē hkwÿjaja kot kapēr mar pymaj kapēr õ ho mē kēp àmnàr rāhā ho ri pa nhūm Tīrtūm ja hā mē omu nhūm ja kēp omnuj nē. **19-20** Te mē kot Tīrtūm kot amnhī nhÿpêx ã omunh kêt pyràk o amnhī nhÿpêx tā mē kot omunh mex. Tīrtūm kot mêmoy to kator krax rūm ra kot mē pamā amnhī to amnhīrīt mex. Pu mē pano ho omunh kêt tā no ãm kot amnhī nhÿpêx kôt ra kēp Tīrtūm ã omunh mex nē. Nē kēp mêmoy piitā ho kator xwÿnh ã omunh mex nē. Nē mex o mex ã omu nē hihtyx o hihtyx hā omu. Tīrtūm kot amnhī nhÿpêx kot amnhīrīt mex nhūm mē kot omunh mex tā hkôt amnhī xunhwýr kêt nē. Nē axtem nē hamaxpēr o:

—Tk. Tīrtūm kot inhmā amnhī to amnhīrītre hā kot pa kêt ri hkôt amnhī nhÿpêx. Kot pa inhno ho omu nē rī kormā hkôt amnhī nhÿpêx japēr. Anē.

Ra mē kot amnhī nhÿpêx ã omunh mex tā ri ã hamaxpēr anē. Jakamā nhūm Tīrtūm tee ri ja hā mē omu nhūm ja kēp omnuj tÿx nē. **21** Mē kot amnhī nhÿpêx ã omunh mex tā amnhī kaxyw tanhmā kām hamaxpēr hto hkêt. Rÿ arī hamaxpēr japēr nē kām:

—Nà Tīrtūm. Æm hāmri amex kumrëx. Æm amex o amex. Apê Tīrtūm ã ãm apixi mex kumrëx na ka. Æm hāmri na ka hte mē ixtō mex o apa.

Anhÿr o amnhī kaxyw kām kapēr kêt nē. Nē ãm htÿx tanhmā hamaxpēr punuj to pix o ri pa. Te kamàt kô kamā ri mē pa xwÿnhjê kot amnhī nhÿpêx pyrà nē mêmoy mex pumunh kêt nē.

²² Mē kot àhpumunh tÿx ã amnhī to jarkrar o ri pa htā no ãm te mē hkrā kanhīn kêt nē mē hamaxpēr kêt pyràk o amnhī nhípêx. ²³ Jakamā na htem amnhīm mēmo karō nhípêx. Mēmo htyk mā xwÿnhjê hō karō nhípêx. Tanhmān panhī karō rÿ mēmo mry karō rÿ mēmo kuwēnh karō. Rÿ mēmo kagā karō nhípêx. Hāmri nē ho õ sānti nē te ri ho Tīrtūm nhípêx pyràk o hipêx. Jao hpar pê hkōn krā ho rôrôk nē amnhī to kuwÿ nē kām amnhī jagrer pê kām mex o mex ã harē. Tīrtūmja sānti rom htīr o htīr tā nhūm mē axtem nē sānti gryk ã hkaga nē ã amnhī nhípêx o pa anē. ²⁴ Jakamā nhūm tee ri ã mē kot amnhī nhípêx anhÿr ã mē omu nē amnhī pyrà nē mē hkaga nē ãm mē omu. Jakamā nhūm mē ãm amnhī krā hkôt tanhmā ri amnhī tomnuj to ho pa. Nē axpēn kām ri tanhmā hpijaàm kêt to. Æ na htem htÿx ri amnhī tomnuj anhÿr o pa.

²⁵ Tīrtūm kapērja ãm hāmri htā nhūm mē axtem nē te amnhī pum rēnh pyràk o hipêx nē kām hamaxpēr kêt nē. Nē hpānhā ri mē hēx xwÿnhjê kapēr pix ma nhūm ja te mē kām mex pyràk. Na htem ã amnhī nhípêx anē hāmri nē axtem nē Tīrtūm kot mēmoj nhípêx pix parpē rôrôk nē amnhīm mex o mex ã harē. Nom kot hipêx xwÿnh Tīrtūm parpē mān ã amnhī nhípêx anhÿr kêt nē. Nom kot mēmoj nhípêx xwÿnhta mex o mex jakamā koja mē kot hkôt amnhī nhípêx xwÿnhjaja jajē rom kām mex o mex ã harēn tūm rāhā ho ri pa. ²⁶ No mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja na hte Tīrtūm amnhī pyrà nē mē hkaga nhūm mē htÿx amnhī krā hkôt ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Jao mēni hkwÿjaja axtem nē axpēn gryk ã

mjēn kaga nē axpēn nhīō ho mjēn. ²⁷ Nhūm mēmy hkwȳjaja māänēn axtem nē amnhī kwȳjē my gryk ā hprō kaga nē axpēn nhīō ho hprō. Na htem ā axpēn kamā hpijaàm kêt o pa anē. Mȳrapē koja mē à pix kām amnhī xà htȳx kamā hamak o pa. ²⁸ Na htem amnhī tomnuj gryk ā Tīrtūm mā hamaxpēr kêt nhūm tee ri amnhī tā mē omu nē hamaxpēr o:

—Mē kām amnhī tomnuj pix prām jakamā kwār mē māmrī ā amnhī nhīpēx anē. Kot paj axte ja nē tanhmā mē kām ixkapēr to hkêt nē. Anē.

Jakamā nhūm mē arī htȳx ri amnhī krā hkôt tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa rāhā nē.

²⁹ Hāmri nē mēmoj punuj pix mā hamaxpēr.

Nē kām amnhī mex pix prām mā hamaxpēr.

Nē kām axpēn tomnuj pix prām.

Nē mēmoj tā axpēn kām gryk pix prām.

Nē mē kām axpēn par pix prām.

Nē mēmoj tā ri kām axpēn mā àkjēr prām.

Nē mēmoj tā kām axpēn mā hēx prām.

Nē kām axpēn kaxyw tanhmā hamaxpēr punuj to pix prām.

Nē kām tanhmā axpēn to kapēr punuj to pix prām.

³⁰ Nē kām mēmoj tā axpēn to hēx pix prām.

Nē kām Tīrtūm prām kêt o ri pa.

Nē mēmoj tā axpēn mā àkjēr o ri pa.

Nē mēmoj tā amnhī to jarkrar rāhā ho ri pa.

Nē tanhmā amnhī tomnuj to pix kukamā hamaxpēr. Nhūm mē katorxà nē mē hipêêxà tee ri ja nē tanhmā mē kām kapēr to no nhūm mē mar kêt kumrēx.

³¹ Ā mē kot amnhī nhīpēx anhȳr o ri mē pa xwȳnhjaja na hte Tīrtūm kām mēmoj mex nhūm

mē kēp omnuj nē nhūm Tīrtūm kēp mēmoj omnuj nhūm mē kām mex nē. Nē axpēn mā mēmoj tanhmā ho hā amnhī jarēnh tā ho anhŷr kêt nē. Nē axpēn kām ukaprī ho ri pa hkêt nē. ³² Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot tanhmā mē hkukamā mē harēnh to nē mē harēnh kot:

Ā mē kot amnhī nhīpêx anhŷr o ri mē pa xwŷnhjaja koja mē nhŷrmā ty hāmri nē amnhī xà htŷx kamā hamak rāhā ho ri pa ho pa. Anē.

Nhūm mē kot amnhī tā ja mar tŷx tā aa amnhī tomnuj kaga hkêt nē. Arī ā amnhī nhīpêx anhŷr o pa rāhā nē. Nhūm mē hkwŷjaja mē kot amnhī tomnuj ā mē omu nē mē urâk nē ā amnhī nhīpêx anhŷr o ri mē hkôt pa nhūm mē amnhī pyrà nē mē omu nē hkñh nē. Na htem ā amnhī nhīpêx anhŷrja gryk ā Tīrtūm kaga nhūm tee ri amnhī tā mē omu nē amnhī pyrà nē mē hkaga nē ām mē omu. Jakamā nhūm mē amnhī tomnuj tŷx pix rāhā ho pa.

2

Mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjê hkukamā mē harēnh

*Matêwre 7.1-5; Sikūn Tesarōn 1.6; Eprêw 9.27;
Sikūn Pêtre 2.4, 3.7; Jutre 6-14; Apokarip 6.15, 20.11*

¹ Nē kot ka mē atō ā mē kot amnhī tomnuj anhŷr xwŷnhjê kot amnhī nhīpêx ā mē harēnh ma nē ā ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Tk. Mē kot amnhī tomnuj pix o ri pa xwŷnh kēnā. No pa na ā ixte amnhī nhīpêx anhŷr o ri ixpa hkêt. Mē kurom ixte tām amnhī nhīpêx o ri ixpa xwŷnh na pa.

Anhŷr o amnh̄i jarē. Kwa nà mē ã ajamaxpēr anhŷr kêt nē. Mē pajaxwŷja na pu htem tōhā mē urâk nē tanhmā amnh̄i tomnuj to. Tā ka mē ã mē kot amnh̄i tomnuj ã mē harēnh anē nē te ka ate amnh̄i jarēnh pyràk. ² Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot mē kot amnh̄i tomnuj o ri mē pa xwŷnhjê jarēnh kot:

Mē kot amnh̄i tomnuj mŷrapê koja mē nhŷrmā amnh̄i xà htŷx kamā hamak râhā ho ri pa.
Anē.

Ãm hâmri ã mē harēnh kot anhŷr. ³ Mân ka mē atō tanhmā amnh̄i kukamā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o:

—Nà koja Tīrtūm nhŷrmā amnh̄i nê kuwy hwŷr mē kot amnh̄i tomnuj xwŷnhjê rē. No pa koja hwŷr inhmēnh kêt nē. Anē.

Kwa mē ã ajamaxpēr anhŷr kêt nē. Kot ka mē ã amnh̄i kukamā ajamaxpēr anhŷr tā tōhā mē urâk nē tanhmā amnh̄i tomnuj to. Jakamā koja Tīrtūm mē urâk nē hâ tanhmā mē ato. ⁴ Kot kaj mē atō tanhmā amnh̄i tomnuj to hâmri nē ãm ja hâ amnh̄i pumu nē ajamaxpēr o:

—Ixte amnh̄i tomnuj xwŷnh tā na hte Tīrtūm ja hâ ixpumu nē ãm ixpumu nē hâ tanhmā ixto hkêt nē. Kép mē ixfamā ukaprī xwŷnh jakamā na hte gryk tokyx anhŷr kêt nē. Jakamā kot paj arî tanhmā amnh̄i tomnuj to ho ri ixpa nē aa jam inhûrer kêt nē. Tīrtūm kot ja hâ tanhmā ixtore kaxyw hâ.

Anhŷr o ajamaxpēr. No ãm ja kot anhŷr kêt. Na hte Tīrtūm kormā amnh̄i tā mē pajamā. Mē pahte amnh̄i tomnuj kaga nē hpânhâ hkôt amnh̄i xunhwŷr kaxyw na hte kormā amnh̄i tā mē pajamā.

Jakamā na kormā tanhmā ate amnhī tomnuj tota
ā tanhmā ato hkêt nē.

⁵ Mē akrā hihtȳx jakamā mē amā hkôt amnhī
xunhwŷr prām kêt. Na ka htem tanhmā amnhī
tomnuj to pix kukamā ajamaxpēr o ri apa. Nē gaa
nē ra anhŷr kumrēx. Nhūm Tīrtūm tee ri ja hā
mē apumu nhūm ja kēp omnuj tŷx o mō. Jakamā
koja nhŷrmā tanhmā mē ajarēn to nē gryk tŷx
kām tanhmā mē atomnuj tŷx to. Ām hāmri na hte
mē pahte amnhī nhŷpēx ā mē pahpumunh xà hkôt
ahpŷnhā tanhmā mē panhŷpēx to.

⁶ Koja nhŷrmā mē pahtiitā kormā mē pahtiitā
ri mē pahte amnhī nhŷpēx ā mē pahpumunh xà
hkôt tanhmā mē panhŷpēx to. Mē kot amnhī to
mex o ri mē pa xwŷnhjaja nhūm mē ho mex nē.
Nē mē kot amnhī tomnuj o ri mē pa xwŷnhjaja
nhūm mē homnuj nē. Koja nhŷrmā mē pahtiitā
mē pahto hpimràâtā ā mē panhŷpēx anē. ⁷ Mē
kot hkôt tām ri amnhī nhŷpēx o pa pê kām Tīrtūm
kot amnhīm mē mex ā mē harēn prām xwŷnhjaja
koja nhŷrmā amnhīm mē mex ā mē harē. Hāmri
nhūm mē kuri htûr tūm nē hkînh nē mex kumrēx
nē pa ho pa. ⁸ Nom mē kot amnhī mā pix mā
ri hamaxpēr o ri mē pa xwŷnhjaja. Nē mē kot
tanhmā amnhī tomnuj to gryk ā Tīrtūm kapēr kaga
xwŷnhjaja koja kām mē hkînh kêt nē tanhmā mē
homnuj tŷx to. ⁹ Mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjaja
koja mē nhŷrmā amnhī xà htŷx kamā hamak râhā
nē pa ho pa. Ijaew kumrēxjaja nē hpânhā Ijaew kêt
xwŷnhjaja nhūm mē amnhī xà htŷx kamā hamak
râhā nē pa ho pa. Mē kot amnhī tomnuj tŷx o paja
mŷrapê.

¹⁰ No kêt tām mē kot amnhī nhŷpēx xwŷnhjaja

koja Tīrtūm mē ho mex rax rāhā ho pa ho pa. Nē amnhīm mē kot amnhī to mex xwÿnhjē hā mē harē. Nē tanhmā mē ho mex to nhūm mē kamā amnhī krit nē pa ho pa. Hamakētkati nē hkīnh nē àmnhīx ri pa ho pa. Ijaew kwȳ kumrēxaja nē māänēn Ijaew kêt xwÿnh kwȳjaja nhūm mē mex nē hamakētkati nē hkīnh nē àmnhīx ri pa ho pa. ¹¹ Koja Tīrtūm nhÿrmā ahpÿnhā mē pahte amnhī nhÿpêx ã mē pahpumunh xà hkôt tanhmā mē pajarēnh to pê tanhmā mē panhÿpêx to. Mē ixpē Ijaewjaja nē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja nhūm ã mē pahpiitā mē panhÿpêx anē.

¹² Amnepêm na pre finat Mojes mā tanhmā kapēr to nhūm kuma nē ô ri hā kagà hpa. Mē ixpē Ijaew ri na kapēr ã kagàja. Ra mē ixte mar tÿx jakamā koja mē ixtō ra kapēr mar tÿx tā hkôt amnhī nhÿpêx kêt hāmri nhūm Tīrtūm tee ri amnhī tā omu nē ã amnhī nhÿpêx anhÿrja mÿrapê nhÿrmā ma mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xàta wÿr kumē. Kot kapēr mar tÿx tā hkôt amnhī nhÿpêx kêt mÿrapê nhūm ã hipêx anē. No kêt mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja mē ixkînhā mē ari Tīrtūm kapēr ã kagà hkêt jakamā koja mē ate kapēr nhîrôp mē akuhê hā mē apumunh kôt tanhmā mē anhÿpêx to hkêt nē. Koja hpânhā mē ate tanhmā amnhī tomnuj to ho apa mÿrapê mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak o pa tūm xàta wÿr mē arē.

¹³ Na hte mē kot kapēr mar ã mē omunh xà hkôt amnhīm mē kot amnhī to mex xwÿnh ã mē harēnh kêt nē. Ām mē kot kapēr kôt amnhī nhÿpêx ã mē omunh xà hkôt pix mā na hte amnhīm mē kot amnhī to mex xwÿnh ã mē harē. ¹⁴ No mē hkwÿjaja kormā kot kapēr mar kêt tā te ra mē kot mar mex

pyràk o amnhī nhípêx. Jao amnhī krā hkôt tām ri amnhī nhípêx kurê kumrēx. Te kot Ijaew pyrà nē Tīrtūm kapēr mar tÿx nē hkôt amnhī nhípêx o ri pata pyràk. ¹⁵ Na htem amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhípêx mex to. Te Tīrtūm kapēr kot mē hkram gjêx pyràk o amnhī nhípêx o pa. Jakamā tee ri tanhmā amnhī tomnuj to hā amnhī pumu nē hkaprī nē. Nē tām amnhī nhípêx ã amnhī pumu nē hkînh nē.

¹⁶ Tā koja nhýrmā Tīrtūm Jejus Kris mā anē nhūm kuma hāmri nē mē piitā kormā mē htîr ri tanhmā mē kot amnhī nhípêx to hā mē omunh xà hkôt tanhmā mē harênh to. Nē mē hamaxpēr kôt mē omunh mex xà hkôt tanhmā mē harênh to. Mē papajaja mē pahte axpēn jamaxpēr kôt axpēn pumunh kêt tā Jejus kot mē pajamaxpēr kôt mē pahpumunh par.

Tā na pa hte mē kām Jejus kot tanhmā amnhī nhípêx to hā harênh o ixpa pê ã mē kām ixujarênh anhŷr o ri ixpa.

Pawre kot hkwýjê mā kapēr

Rōmān 3.19-20

¹⁷ Nē ixpyrà nē mē apê Ijaew kwýjaja na ka mē axtem nē Ijaew kêt xwýnhjê mā tanhmā amnhī to jarkrar o ri apa nē mē kām:

—Nà mē ixpê Ijaew ri Tīrtūm kapēr ã kagà jakamā ãm mē papxipixjaja na hte Tīrtūm amnhīm mē inhmex ã mē ijarê. Nē ãm mē papxipixjaja na hte mē ixto hkra. ¹⁸ Nē mē papxipixjaja na mē ixte Tīrtūm kām hprām xà hkôt mêmoj pumunh par nē mē kot amnhī to mex xà pumunh par nē mē kot amnhī tomnuj xà pumunh par. Mē apê Ijaew

kêt xwŷnhjê rom mẽ ixte mẽmoj piitā omunh par kumrēx. Anē.

19-20 Nē amnhī jarēnh o:

—Nà te mẽ ixpê mẽ nohkre xwŷnhjê pa hã mẽ hamŷnh nẽ ri mẽ ho ixpa xwŷnh pyràk. Jakamā Ijaew kêt xwŷnh pê htŷx ri mẽ pa xwŷnhjaja na pa htem mẽ kãm Tîrtûm kapēr tûm o mẽ ahkre mex o ri ixpa. Kormā mẽ kot hprī hã mar kêt jakamā na pa htem ho mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kurom mẽ ixte mar par kênā.

21 Anhŷr ã amnhī jarēnh nẽ mẽ ate kapēr o mẽ ahkre ho apa htã hkôt amnhī nhîpêx kêt nẽ.

Nē mẽ ate mẽ kot axpēn pê àhkînh nê mẽ hkurê htã no ãm mẽ kamjaja axpēn pê axâhkînh o ri apa.

22 Nē mẽ amā sânti hkînh kêt ã amnhī jarēnh tã axtem nẽ hwŷr agjê nẽ hpar pê kâxpore nhîkwŷ xwŷnh o axâhkînh o ri apa.

Nē mẽ kot axpēn prô ho amnhîkati nê mẽ hkurê ho apa htã mẽ kamjaja ã ri amnhī nhîpêx anhŷr o ri apa.

23 Nē mẽ ate Tîrtûm kapēr ã kagà mex o mex ã harênh tã hkôt amnhî nhîpêx hkêt nẽ. Jakamā nhûm mẽ akwŷjaja ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ Tîrtûm ã hpijaàm kêt o pa.

24 Tîrtûm kapēr ã kagà htûm kot tanhmâ mẽ ate amnhî nhîpêx ã mẽ ajarênh to nẽ mẽ ajarênh kot: Mẽ kêp Ijaew kêt xwŷnhjaja na htem Ijaew kot htŷx ri amnhî nhîpêx o ri mẽ pa hã mẽ omu nẽ mẽ ÿ hã tanhmâ Tîrtûm o kapēr punuj to ho ri pa. Anē.

25 Mẽ pahpê Ijaew na pu htem mẽ pahkrajaja mẽ hapôx kôt kormā mẽ hkryre ri pu htem mẽ kêp

mēmy kwrȳt kà jakà. Finat Mojes kot Tīrtūm nhȳ hā mē panhīgētjē mā hā karō xà hkôt na pu htem ã mē hipêx anē. Mē pahte Tīrtūm mā mē pahkrajé nhōr ã amnhī to amnhīrīt kaxyw. Jakamā na pu htem arī Mojes kapēr kôt ã mē hipêx anē nhūm Tīrtūm kām ja mex nē. Nom kot pu mē kapēr kwȳm ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho papa nhūm ja kēp omnuj tȳx nē hāmri pu mē tee ri mē pahkrajé my kwrȳt kà jakàr kapry. Na hte Tīrtūm ã mē pahkrajé nhīpêx anhȳr ã mē pahpumunh kôt amnhīm mē pamex ã mē pajarēn h kêt nē. Nom mē pahte kapēr kôt amnhī nhīpêx mex o papa pē mēmy kwrȳt kà jakàrja nhūm kām mex nē. ²⁶ Ijaew kêt xwȳnhjaja kot ã mē hkrajé nhīpêx anhȳr kêt tā ra mē hkwȳjaja Tīrtūm kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx o ri pa. Jao te mē kot amnhī my kwrȳt kà jakàr pyràk o amnhī nhīpêx. Jakamā nhūm Tīrtūm ja hā mē omu nē mē kām:

—Nà ãm hāmri. Mē ate amnhī my kwrȳt kà jakàr kêt tā mē apê ixsra na ka mē. Anē.

²⁷ Mē kot amnhī jakàr kêt tā Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx mex o ri pa nhūm amnhī tā mē omu nē mē arom amnhīm mē kot amnhī to mex xwȳnh ã mē harē. Mē kot amnhī jakàr kêt tā.

No mē kajaja mē ate Tīrtūm nhȳ hā Mojes kapēr ã kagà mar tȳx tā hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Ja mȳrapê koja ja hā mē apumu nē Ijaew kêt xwȳnhjē kinhā mē ate amnhī tomnuj xwȳnh ã mē ajarē. Ra mē ate amnhī jakàr tā mē ate amnhī tomnuj xwȳnh ã mē ajarē.

²⁸ Nē kot ka mē atō tanhmā amnhī to jarkrar to nē amnhī jarēnh o:

—Nà ixpē Ijaew jakamā na hte Tīrtūm mē kot inhmy kwryt kà krāhyr kôt ixto kraa. Anē.

Nom xà na hte Tīrtūm ã mē pahte amnhī nhīpêx anhȳr ã mē pahpumunh kôt mē pahto hkra? Nà kot anhȳr kêt. Na htem ãm htŷx ã amnhī to jarkrar anhȳr kaprȳ ho pa.

²⁹ Nē Tīrtūm Karō kot mē hkarō mā gjêx xwŷnhjaja kêp Tīrtūm kra jakamā na htem Tīrtūm kām hprām xà hköt amnhī nhīpêx. Nom ri amnhī krā hköt tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa hkêt nē. Rȳ htŷx hamaxpēr o:

—Nà kot paj Mojes kapēr ã kagà hköt amnhī nhīpêx nhūm Tīrtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ã ijarē nē ixto hkra.

Anhȳr o hamaxpēr kêt nē. Na htem hamaxpēr o:

—Nà ra Tīrtūm Karō kot ixkarōm àr jakamā ixpē hkra nhūm amnhīm inhmex ã ijarē. Jakamā kot paj ãm kôt pix mā ri amnhī nhīpêx o ri ixpa rāhā ty. Kwār māmrī ixkwŷjaja amnhīm inhmex kêt ã ijarē. Anē.

Kêr ka mē ã ajamaxpēr anhȳr o ri pa. Æ mē hamaxpēr anhȳr na mex o mex.

3

¹ Nē mān ka mē ra tee ri tanhmā amnhī kukamā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o:

—Kwa mo kaxyw na pa ixpē Ijaew? Mon pa pre we ixpē Ijaew kête h̄kêt nē? Mē kêp Ijaew kêt xwŷnhjaja kot amnhī jakàr kêt tā nhūm Tīrtūm mē pahtyra nē mē ho hkra. Anē.

Kwa mē ã ri ajamaxpēr anhȳr kêt nē. ² Mē pahtyra Ijaew na pre Tīrtūm Ijaew kêt xwŷnhjê rom mē pahto mex rax nē. Na pre amnepē mā mē

panhīgēt mā tanhmā kapēr to. Mē pahpiitā mē pahte mar nē hkôt amnhī nhīpēx kaxyw. Nom Ijaew kêt xwÿnhjē nhīgēt mā ã kapēr anhŷr kêt nē. Ām mē pahpē Ijaew nhīgēt pix mā kapēr. Jakamā mē pahpē Ijaew mā ja mex kumrēx. ³ Nom kot kaj mē atō ja ma nē ajamaxpēr o:

—Nà Tīrtūm kot mē ixtō mex mā mē ixtā amnhī jarēnh tā no nhūm xep mē inhīgēt kwÿjaja hkôt amnhī nhīpēx kêt nē. Na xep prem kapēr kwÿm ri amnhī tomnuj o pa. Jakamā ko. Koja Tīrtūm mē ixpē mē hkanrēhā mē htàmnhwÿjaja tanhmā mē ixtō mex to japēr ko. Anē.

⁴ Kwa mē ri ã ajamaxpēr anhŷr kêt nē. Tīrtūm na hte mē pahpiitā mē pakurom mēmoj tā amnhī jarēnh o hêx kêt nē. Tā ra kot tanhmā mē pahtā amnhī jarēnh to xà hkôt koja ã mē pahto mex anē. Kapēr ã kagà htūm kot mēhō tanhmā Tīrtūm mā kapēr to nē harēnh kot:

Pa Tīrtūm. Nà ām kapxipix na ka hte mēmoj tā amnhījarēnh xà hkôt amnhī nhīpēx o ri apa. Jakamā na htem ām axpēn mā axêx ã akapēr ã ajarēnh kapry. Anhŷr o harē.

⁵ No kot ka mē atō atȳx ajamaxpēr nē ajamaxpēr o:

—Xà koja Tīrtūm tanhmā mē ixte amnhī tomnuj to hā mē ixpumu nē gryk? Nà koja gryk kêt nē. Jakamā kot paj arī amnhī tomnuj o ri ixpa. Kê mē piitā ja hā ixpumu nē ixrom Tīrtūm tapxipix kot amnhī to mex o pa xwÿnh ã harēnh o pa. Nà ja mex. Jakamā kot paj arī amnhī tomnuj rāhā ho ri ixpa nhūm mē Tīrtūm pix mā mān kot tām amnhī nhīpēx xwÿnh ã harē. Hämri nhūm Tīrtūm amnhī tā ixpumu nē tanhmā ixtō hkêt nē. Koja tanhmā

ixto japēr hāmri nē ixpyrà nē amnhī tomnuj nē.
Anē.

Kot kaj mē ã ajamaxpēr anē nē ãm amnhī krā hkōt ã ajamaxpēr anhŷr kaprŷ. Nom ã ajamaxpēr anhŷrja Tīrtūm jamaxpēr kôt kêt. ⁶ Kwa mē ri ã ajamaxpēr punuj anhŷr kêt nē. Tīrtūm kot mē pahtepyrà nē aa kot amnhī tomnujre hā. Kop ãm mē pahtepyrà nē tanhmā kot amnhī tomnuj to ronhŷx tanhmā kot we amnhī to nē mē pahte amnhī tomnuj xwŷnh ã mē pajarē? Nhŷx mē pahtepyrà nē ã amnhī jarēnh anē. Nà ã mē ajamaxpēr anhŷrja mex kêt.

⁷⁻⁸ E pa ixprī hā mē amā ja jarē ka mē inhma. Kot kaj mē atō amnhī kukamā ajamaxpēr o:

—E kot paj māmrī ri mēmoj tā ixêx o ri ixpa kē mē ixêx nhi hā ixpumu nē ixrom Tīrtūm pix mā mān kot amnhī to mex ã harē. Nē ãm pix mā mān hêx kêt xwŷnh ã harē. Hāmri nhūm Tīrtūm amnhī tā ixpumu nē mē ã mē kot harēnh anhŷrja ma nhūm ja kām mex nē nhūm hkînh nē. Jakamā ixêx o ri ixpaja ã tanhmā ixto hkêt nē. Ra mē kot ixrom tām kot amnhī nhîpêx o pa xwŷnh ã harēnh jakamā nhūm ixêx nhita ã tanhmā ixto hkêt japēr. Jakamā kot paj ixte amnhī tomnuj o ri ixpaja mā inhûrer kêt nē. Kêr kē mē ja hā ixpumu nē ixrom Tīrtūm tapxipix kot amnhī to mex xwŷnh ã harē.

Anhŷr o ajamaxpēr nom mē ajamaxpērja kot anhŷr kêt. Na hte akwŷjaja pa ixpê Pawre ixêx o ixpa hā ri axpēn mā ijarē no na pa hte ixêx o ri ixpa hkêt nē. Æ mē ajamaxpēr anhŷr o ri apa xwŷnhjaja koja Tīrtūm mē atomnuj tŷx nē kām ga.

*Mē mē pahte amnhī tomnuj xwÿnh ã mē pajarēn
Wam Korit 6.9; Karatas 3.22; Xitre 3.3*

⁹ Tā tanhmā kot puj mē pahpē Ijaew amnhī jarēn to? Xà kot pu mē pahte amnhī to mex o Ijaew kêt xwÿnhjê jakrenh ã amnhī jarē? Nà mē pahte ã amnhī nhîpêx anhÿŷre hā. Mē pahpē Ijaew nē Ijaew kêt xwÿnhjaja. Mē pahtiitā mē pahte amnhī tomnuj o axpēn pyràk. Na pa pre ra mē amā ja jarē. ¹⁰ Tirtūm kapēr ã kagà htūm kot ja jarēn kot:

Mēhō na we aa kot amnhī tomnuj kêt kumrēx nē pa?

¹¹ Nē mēhō na we kot mēmoj mex piitā omunh par? Nē mēhō na kām Tirtūm prām?

¹² Nà amrakati kumrēx. Na mē ra piitā hkaga hpa. Nē kapēr kwÿm ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Æm mēhō pyxire nē amnhī to mex o ri pa hkêt kumrēx.

¹³ Na htem kapēr punuj pix o ri pa.

Jakamā Tirtūm noo mā mē kot amnhī nhîpêxja te kot mēmoj tyk nē hkro punuj pyràk.

Na htem Æm ri hêx pix kukamā ri hamaxpēr o pa.
Tanhmā mē hêx to xàja te kēp kagā xoprê nhō wenën xihtÿx pyràk.

¹⁴ Nē na htem mē piitā mēmoj nhixi ho ri axpēn mā mē hixi jarēn o pa. Nē ri tanhmā axpēn japry hto ho pa.

¹⁵ Nē tanhmā kapēr mā gêt kām mē kām kapēr to.

¹⁶ Nē tanhmā mē hkwÿjê homnuj to. Jakamā nhūm mē piitā ri hkaprī nē mex kêt nē pa.

¹⁷ Nhūm htem Æm axpēn mā mē gryk xà pix o kapēr o pa.

18 Nē Tīrtūm ã hpijaàm kêt o pa. Na htem kapēr ma nē ãm kuma nē kãm hkînh kêt o pa.

Ã na htem amnhĩ nhîpêx anhŷr râhã ho pa. Anẽ.

Ã Tīrtūm kapēr ã kagà htûm kot mẽ pajarênh anhŷr.

19 Mẽ pahpê Ijaew ra mẽ pahte ja jarênh mar týx. Tīrtūm kapēr ã kagà htûm kwý na. Na hte ã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwýnhjê jarênh anẽ. Nê määnën mẽ papajaja. Mẽ pahpê Ijaew na hte ã mẽ pajarênh anẽ. No ãm mẽ papapxipix hkêt. Krípiitã hkôt ri mẽ pa xwýnhjaja nhûm ã mẽ harênh kot anhŷr. Ijaew kêt xwýnhjaja nê mẽ pahpê Ijaew. Mẽ pahtiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwýnh jakamã mêmô kaxyw kot pu mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt ã ri amnhĩ to jarkrar o papa? Kot puj mẽ ã amnhĩ jarênh anhŷr kapry. Jakamã koja Tīrtūm mẽ pahtiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj mýrapê tanhmã mẽ panhîpêx to. **20** Mẽ pahtõ koja mẽ pahte kapēr kôt pix mä amnhĩ nhîpêx o papa hã mẽ pajarë? Nê mẽ pahtõ mä koja mẽ pamã kapēr nê mẽ pamã:

—Nà na ka hte akatât kôt ixkapēr kôt pix mä amnhĩ nhîpêx mex nẽ. Æm hâmri na ka hte ã amnhĩ nhîpêx anhŷr o apa.

Anhŷr o mẽ pahtõ mä kot we ã kapēr anẽ? Nà aa kot mẽ pahtõ mä kapēr anhŷr kêt. Na pu htem ãm kapēr ma nê tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumunh kaxyw na pre mẽ pamã kapēr ã kagà htûmja gõ. Mẽ pahtõ mẽ pahte kapēr ã kagà hkôt amnhĩ nhîpêx mex o papa hkêt kênã kot kêt ri amnhîm mẽ pahte amnhĩ to mex xwýnh ã mẽ pajarë.

*Tanhmã Tīrtūm kot mẽ pahto hkra to hã harênh
Atre 17.30-31; Karatas 2.16-21; Piripos 3.7-9;*

Xitre 3.5; Xiakre 2.10

²¹ Nē na hte Tīrtūm mē pahte kapēr kôt amnhī nhīpēx ã mē pahpumunh kôt amnhīm mē pahte amnhī to mex xwȳnh ã mē pajarēnh kêt nē. Jakamā mēhō kukwak ri koja we ã mē pajarēnh anē? Nà nhām mēhō kot tām amnhī nhīpēx rāhā ho pa hā omunh pix kukwak ri koja ã mē pajarēnh anē. Tā mēhō kukwak ri kot ã mē pajarēnh anhȳr xwȳnhata na pre ra mē pamā ho amnhīrīt. Amnepêm Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kamā na pre mēhō hkukamā tanhmā harēnh to. Nē Tīrtūm nhȳ hā mē kapēr jarēnh o pa xwȳnhjaja haxwȳja kukamā tanhmā harēnh to ho pa. ²² Jejus Krisja na prem hkukamā harēnh o pa. Tām na pu htem hkôt amnhī xunhwȳ nē amnhī kaxyw kām pajamaxpēr rāhā ho papa nhūm Tīrtūm ja pix ã mē pahpumunh kôt amnhīm mē pahte amnhī to mex xwȳnh ã mē pajarē. Mē kot Jejus kôt amnhī xunhwȳr xwȳnh pi-itāā. Mē ixpē Ijaew nē mē apê Ijaew kêt xwȳnhjaja. Mē pahpiitā mē pahte axpēn pyrà jakamā kot puj mē pahtō Jejus kôt amnhī xām nhūm Tīrtūm Kra Jejus kot amnhī to mex pix o pa kukwak ri mē pahpumu nē amnhīm pajarēnh o:

—Nà ãm hāmri. Ra kot ixta Jejus kôt amnhī xām jakamā ra inhmā te Jejus kot amnhī nhīpēx pyrà nē amnhī to mex o pa. Anē.

²³ No mē pahtō na mē pahte Tīrtūm mē Jejus wa uràk nē amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri papa? Nà amrakati kumrēx. Mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj xwȳnh kēnā. ²⁴ Tā Tīrtūm kot mēmoj tā mē pakutā nojarēt rāhā jakamā na hte Jejus Kris kukwak ri amarī amnhīm mē pahte amnhī to mex xwȳnh ã mē pajarēnh o pa. Mē pahte Jejus kôt

amnhī xunhwyr xwÿnh piitā nhūm ā mē pajarēnh anē. Ra Jejus kot htyk o mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer par jakamā na hte Tīrtūm Jejus kukwak ri amarī mē pahte amnhī to mex xwÿnhjē hā mē pajarē. Te mē pahte amnhī tomnuj kêt kumrēx pyràk mē pajarē. [25-26](#) Na pre mē pahwyr Jejus mē nhūm mē pahwyr wrȳ nē mē panē ty nē htyk o mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer pa. Jakamā kot pu mē pahtō amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumu nē Kra kukwak ri amnhī katut kôt mē pahte amnhī tomnuj piitā rēnh pa. Jao te aa mē pahte amnhī tomnuj kêt kumrēx pyràk ā mē pahpumu.

No kêt amnepêm kormā Jejus wrȳk nē mē panē htyk kêt ri mē pa xwÿnhjaja. Tanhmā na pre Tīrtūm mē kot hkôt amnhī xunhwyr xwÿnhjē nhīpêx to? Kormā Jejus mē panē htyk kêt ri mē pa xwÿnhjaja tanhmā na pre mē hipêx to? Nà na pre mē hkwŷjaja amnhī kaxyw Tīrtūm kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwyr nhūm amnhī tā mē omu nē amnhīm mē harēnh o:

—Nà ām hāmri. Koja nhÿrmā Ixkra ma mē hwyr wrȳ nē mē nê ty nē htyk o mē kot amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa. Jakamā koja mē tāmjaja amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kêt nē. Anē.

Tā nhūm Jejus tām mē pahwyr wrȳ nē mē pahpiitā mē panē ty. Jakamā nhūm Tīrtūm ra mē pahte hkôt amnhī xunhwyr xwÿnhjaja Kra kukwak ri amnhī katut kôt mē pahte amnhī tomnuj piitā rēnh pa. No na hte amarī ā mē panhīpêx anhŷr kêt nē. Ām Jejus tyk pix kukwak ri na hte ā mē

panhīpēx anē. Ām hāmri na hte ã mē panhīpēx mex anē. Na hte tām mē panhīpēx rāhā ho pa. ²⁷ Jakamā kot puj mē ã pajamaxpēr anē nē pajamaxpēr o:

—Nà na pa hte amnhī to mex rāhā o ri ixpa. Amnhī to mex o mē piitā mē hakrenh pa.

Anhŷr o pajamaxpēr kêt nē. Koja mēhō ã hamaxpēr anē nē ām amnhī jarēnh o hêx. Na hte Tīrtūm mē pahte amnhī to mex ã mē pahpumunh kôt amnhīm mē pahte amnhī to mex xwŷnh ã mē pajarēnh kêt nē. Mē pahte amnhī to mex rāhāre hā. Nom na pu htem amnhī kaxyw Jejus mā pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ nhūm ja hā mē pahpumu nē rīkormā amnhīm mē pamex ã mē pajarē.

²⁸ E pa axte tanhmā mē amā ja jarēnh to ka mē aprī hā inhma. Mēmoj pumunh kôt na hte Tīrtūm mē pahte amnhī to mex xwŷnh ã mē pajarēnh wehe? Xà mē pahte kapēr tūm kôt amnhī nhīpēx o ri papa hā mē pahpumunh kôt? Nà na hte ja hā mē pahpumunh kôt ã mē pajarēnh anhŷr kêt nē. Mē pahte hkôt amnhī nhīpēx rāhā ho papare hā. Ām mē pahte amnhī kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷr ã mē pahpumunh kôt pix mā na hte mē pahte amnhī to mex xwŷnh ã mē pajarē. Ja pix ã mē pahpumunh kôt na hte ã mē pajarēnh anē.

²⁹ Nē xà Tīrtūm kēp mē ixpē Ijaew pix nhō Tīrtūm pix na? Nà kēp mē ixpix nhō Tīrtūm kêt. Kēp mē ixpē Ijaew nhō Tīrtūm nē māänēn kēp mē apē Ijaew kêt xwŷnhjē nhō Tīrtūm.

³⁰ Nē Tīrtūm ām pyxi mex. Axtem hō kêt. Na hte mē pahpiitā mē panhīpēx o axpēn pyràk. Jakamā

na hte mē kot amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr o mē pa xwýnhjê pumu nē mē kot amnhī to mex xwýnh ā mē harē. Mē ixpē Ijaew nē māänēn mē apē Ijaew kêt xwýnhjaja.

³¹ Tā koja mēhō htŷx hamaxpēr o:

—Nà ixte amnhī kaxyw Jejus kôt ijamaxpēr mex o ixpa nhūm Tīrtūm kot amnhīm inhmx ā ijarēnh jakamā kot paj axte kapēr kôt amnhī nhīpēx kêt nē. Kot paj ām amnhī krā hköt amnhī nhīpēx o ri ixpa. Ra Tīrtūm kot ixto hkra kēnā.

Anhŷr o ajamaxpēr japēr. Kwa mē ā ri ajamaxpēr anhŷr kêt nē. Na htem amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr hāmri nē kām hköt amnhī nhīpēx prām rāhā nē pa ho pa.

4

*Apraāw kot amnhī kaxyw Tīrtūm kôt hamaxpēr
Karatas 3.6-18; Xiakre 2.23*

¹ Nē mē panhīgēt finat Apraāwjja kēp mē pahpē Ijaew pâr krax. Tā mēmoj tā na pre Tīrtūm omu nē kot amnhī to mex xwýnh ā harē? ² Xà kot kām tanhmā amnhī nhīpēx to hā karō xà hköt amnhī nhīpēx mex ā omunh xà hköt nhūm pre ā harēnh anē? Nà ja kôt kêt. Kop apu ja kôt ā kot harēnh anhŷr ronhŷx Apraāw amnhī tā omu nē Tīrtūm mā amnhī to jarkrar nē kām:

—Pa Tīrtūm? E mān ka ixpumu. Na pa hte akapēr kôt amnhī nhīpēx mex o ri ixpa.

Anhŷr o nhŷx pre kām amnhī to jarkrar. No na pre tanhmā kām amnhī to jarkrar to hkêt nē. ³ Tā mēmoj tā omunh xà hköt na pre Tīrtūm amnhīm mex ā harē? Nà Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot tanhmā Apraāw jarēnh to kot:

Na pre Apraāw amnhī kaxyw Tīrtūm kōt hamaxpēr nē hkōt amnhī xām nhūm amnhī tā omu nē amnhīm mex ā harē. Anē.

⁴ Mē ñ patrāwjaja na htem kām mē àpênh xwȳnhjaja àpênh mex ā mē omunh xà hkōt mē kām amnhīre.

⁵ No Tīrtūm na hte ā mē panhīpēx anhȳr kēt nē. Na hte mē pahte tām amnhī nhīpēx ā mē pahpumunh kōt amnhīm mē pahte amnhī to mex xwȳnh ā mē pajarēnh kēt nē. Ām mē pahte amnhī kaxyw Kra Jejus kōt pajamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwȳr ā mē pahpumunh kōt pix mā na hte amnhīm ā mē pajarēnh anē. Ra mē pahte amnhī tomnuj o ri papa htā hpānhā amnhī kaxyw Jejus kōt pajamaxpēr xwȳnh pixjaja na hte ā mē pajarēnh anē.

⁶ Jakamā na hte mē pamā amnhī jarēnh o:

—Ixte mē amex ā mē ajarēnh tā no ām mē ate amnhī to mex kōt mē apumunh kōt na pa ā mē ajarēnh anhȳr kēt nē. Ām mē ate amnhī kaxyw Ixkra mē wa ixfkōt ajamaxpēr nē wa ixfkōt amnhī xunhwȳr ā mē apumunh kōt na pa hte ā mē ajarēnh anē. Anē.

Pu mē ā kot pamā kapēr anhȳr ā amnhī tā kuma nē pahkīnh nē. Pahi finat Tawi na pre haxwȳja ja jarēnh o:

⁷ Na hte Tīrtūm amnhī katut kōt mē pahte amnhī tomnuj piitā rēnh pa nē axte kām hamaxpēr kēt nē.

Jakamā pu mē ja hā amnhī pumu nē pahkīnh nē.

⁸ Nē amnhī kukamā pajamaxpēr o: “Hēxta waa nē. Na pa pre amnhī tomnuj o ixpa nē tee ri ja hā amnhī pumu nē ixkaprī nē.

Hāmri nē amnhī to Tīrtūm wȳ nhūm inhma nē
ixte amnhī tomnuj o hapēx pa nē axte kām
hamaxpēr kēt nē.

Nà ãm hāmri. Ja mex kumrēx.” Anē.

⁹ Tā mē kot ja hā amnhī pumunh nē hkīnh
xwÿnhjaja mēmojaja na mē? Xà mē kot amnhī my
kwrȳt kā jakàr xwÿnh pix kwÿjaja na pre pahi Taw-
ija ã mē harēnh anē nà? Nà mē tapxipixjaja kēt.
Māänēn mē kot amnhī jakàr kēt xwÿnh kwÿjaja.
Tanhmā na pre ra Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot
finat Apraāw jarēnh to? Na pre harēnh o:

Na pre Apraāw amnhī kaxyw Tīrtūm kōt
hamaxpēr nē hkōt amnhī xām nhūm amnhī
tā omu nē amnhīm mex ã harē. Anē.

¹⁰ Xà Apraāw ra kot amnhī my kwrȳt kā krāhyr
nhīrō pē na pre Tīrtūm amnhīm mex ã harē? Nà
kormā kot amnhī krāhyr kēt ri na pre ã harēnh
anē. ¹¹ Kormā kot amnhī krāhyr kēt ri kām kapēr
nē kām:

—E ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixtkōt
amnhī xām ã ixte apumunh kōt na pa amnhīm
amex ã ajarē.

Anhȳr o kām kapēr hāmri nē rī kormā kām
tanhmā amnhī krāhyr to hā kām karō nhūm kuma
nē mar xà hkōt amnhī my kwrȳt kā hkwȳ krāhta.
Kot Tīrtūm mā amnhī nhōr ã amnhī to amnhīrīt
kaxyw ã amnhī nhīpēx anē.

Nom kormā amnhī krāhyr kēt ri na pre Tīrtūm
amnhīm mex ã harē. Tā Ijaew kēt xwÿnhjaja kot
amnhī jakàr kēt tā mē hkwÿjaja Apraāw pyrà nē
amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr nē kām amnhī
nhōr jakamā Apraāw te kēp mē hpàr krax maati
pyràk. ¹² Nē māänēn mē pahpē Ijaew. Kot puj mē

pahtō amnhī kaxyw Tīrtūm kôt pajamaxpēr nhūm amnhī tā mē pahpumu nē mē pamex ā mē pajarē. No ām mē pahte amnhī jakàr ā mē pahpumunh kôt ā mē pajarēnh anhŷr kêt nē. Ām Apraāw pyrà nē amnhī kaxyw Tīrtūm kôt pajamaxpēr pix ā mē pahpumunh kôt na hte mē pamex ā mē pajarē. Kor-mā Apraāw kot amnhī my kwrŷt kà krâhyr kêt ri ra kot amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr jakamā kēp mē pahpê Ijaew mē pahte urâk nē amnhī kaxyw Tīrtūm mā pajamaxpēr xwŷnhjê hpâr krax maati. Ijaew kêt xwŷnhjê pyrà nē kēp mē pahpâr krax maati.

*Tīrtūm kot Apraāw mā mēmoj mex jarēnh
Karatas 3.22*

¹³ Amnepêm na pre Tīrtūm Apraāw mā tanhmā kapēr to nē kām:

—E koja nhŷrmā akanrēhā akra nē atàmnhwŷjaja amŷrpê apyrà nē krî piitā hkôt mē kēp mē ō pahi. Anē.

Tā tanhmā Apraāw kot amnhī nhîpêx to hā omunh xà hkôt na pre ā kām kapēr anē? Xà kot kām tanhmā amnhī nhîpêx to hā karō nhūm kot hkôt amnhī nhîpêx mex ā omunh xà hkôt na pre hkînh nē ā kām kapēr anē? Nà kot anhŷr kêt. Mē pahtō kot pu we Tīrtūm kapēr xà hkôt pix mā amnhī nhîpêx mex râhā ho ri papa? Mē pahpê hihtŷx kênā. Ām kot amnhī kaxyw Tīrtūm kôt hamaxpēr nhūm kot amnhī tā omunh nē amnhîm mex ā harênh kôt pix mā na pre ā kām kapēr anē.

¹⁴ Kop apu kot kām tanhmā kapēr to nē kām:

—E Apraāw. Kot kaj ixkapēr piitā ama nē hkôt amnhī nhîpêx mex râhā ho ri apa. Hā koja nhŷrmā

akanrēhā akra nē atàmnhwýjaja kēp krī piitā hkôt mēo pahihti.

Anhýr o kām kapēr ronhýx ãm kām ã kapēr anhýr kapry. Apraāw aa kot kapēr piitā hkôt amnhī nhípêx mex o pare hā. Kop apu ã kām kapēr anhýr ronhýx pre kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o:

—Kwa nà. Ra ixte Tīrtūm kôt amnhī xām tā tanhmā kot pa amnhī to nē kapēr piitā hkôt amnhī nhípêx mex rāhā ho ri ixpa? Kot paj tee ri inhmā ã amnhī nhípêx anhýr o ixpa hprām kapry. Jakamā koja nhýrmā ixkanrēhā ixkra nē ixtàmnhwýjaja kēp mē õ pahi hkêt nē pa. Hêxta waa nē. ¹⁵ Koja Tīrtūm ixte kapēr kwým ri tanhmā ixte amnhī tomnuj to hā ixpumu nē tanhmā ixtomnuj to. No mēhō kot we kapēr piitā hkôt amnhī nhípêx mex rāhā ho pa? Nà amrakati kumrēx.

Anhýr o nhýx pre hamaxpēr. ¹⁶ No na pre Tīrtūm ã kām kapēr anhýr kêt nē. Ra kot hprī hā mē pahte amnhī nhípêx ã mē pahpumunh mex kēnā. Na pre ãm kām:

—E ate amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xām jakamā kot paj amarī ato mex nē. Anē.

Tīrtūm na hte mēmoj tā amnhī jarēnh o amnhī to hêx kêt nē. Na hte mēmoj tā amnhī jarēnh xà hkôt tanhmā mēmoj nhípêx to ho ri pa. Jakamā koja mē pahte Apraāw pyrà nē amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr xwýnh piitā mē pahto mex nē.

Nē xà na pre ã mē pamā kapēr anē nē mē pamā:

—E kot kaj mē ixkapēr kôt pix mā ri amnhī nhípêx o ri apa hā kot paj mē ato mex rax nē.

Anhýr o mē pamā kapēr? Nà na pre ã mē pamā kapēr anhýr kêt nē. Na pre mē pamā:

—Kot kaj mē finat Apraāw pyrà nē amnhī kaxyw ixtköt ajamaxpēr nē ixtköt amnhī xunhwȳ hā kot paj mē ato mex nē.

Anhȳr o mē pamā kapēr. Tā Apraāw kumrēx kot mē pakukamā amnhī kaxyw hköt hamaxpēr jakamā te kēp mē pahtiitā mē pahte uràk nē ã amnhī nhīpēx anhȳr xwȳnhjē pàr krax maati pyràk.

¹⁷ Amnepêm na pre Tīrtūm tanhmā Apraāw mā kapēr to. Kot tanhmā kām kapēr toja Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kamā na. Na pre kām:

Kot kaj apê ahpȳnhā ri mē urojē hpàr krax. Anē. Kormā Apraāw kra hkêt tā nhūm hkra hkukamā ã kām kapēr anē. Hāmri nhūm kuma nē hköt hamaxpēr kurê kumrēx nē hamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Ra ixprō mē wa ijamē wa ixpigêt tȳx nē wa ixtkra hkêt kumrēx. Kot paj wa tanhmā amnhī to nē tokyx ty. Tā ra Tīrtūm kot ixtkra nē ixtàmnhwȳjē hkukamā ã inhmā mē harēnh anhȳr kēnā. Jakamā kot pa xep wa ixpigêt tȳx tā tanhmā amnhī to nē ixtkra. Nà kot pa xep wa anē. Nē koja ixtkraja tanhmā amnhī to nē ixpê htyk japēr tā koja Tīrtūm akupȳm inhmā ho htīr. Nà koja inhmā ho anē. Ra kot inhmā ixtkra nē ixkanrēhā ixtàmnhwȳ xohtô jarēnh kēnā. Anē.

¹⁸⁻¹⁹ Na pre ra hpigêt tȳx nē. Ra hā amgrà pē 100 nē hkurē kêt nē pa. Nhūm hprō māññēñ hpigêx tȳx nē. Nē õhy kamā hkra hkêt kumrēx. Kormā wa hkra hkêt tā nhūm Tīrtūm Apraāw mā hkra nē htàmnhwȳ xohtô hā harē. Nē kēp mē urojē xohtojē pàr krax ã kām harē. Hāmri nhūm kuma nē amnhī kaxyw hköt hamaxpēr tȳx kurê kumrēx. ²⁰ Nē ã amnhī nhīpēx anhȳr rāhā ho pa. Na pre war amnhī

kra hā amnhī jarēnh ma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr kêt nē. Ām Tīrtūm tām kot wa kām wa hkra jarēnh pix mā hamaxpēr pē amnhī kaxyw kām hamaxpēr tȳx o ri wa pa. Nē hamaxpēr o:

—Nà ra wa ixpigēt tȳx kumrēx tā koja xep Tīrtūm wa inhmā wa ixlra hō gō. Nà koja wa inhmā kugō. Hêxta waa nē. Ām hāmri Tīrtūmja mex o mex. **21** Nà kot wa inhmā wa ixlra jarēnh xà hköt koja wa inhmā kugō. Ja kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Tīrtūmja hêx kêt. Anē.

22 Hāmri nhūm Tīrtūm ã hamaxpēr anhŷr ã omu nē amnhīm mex ã harē. Nē kot kām amnhī jarēnh xà hköt wa kām wa hkraja gō.

23 Nom na pre amnhīm Apraāwja pix mex ã harēnh kêt nē. **24** Kot puj mē pahtō uràk nē amnhī kaxyw hköt pajamaxpēr nhūm amnhī tā mē pahpumu nē ra kot Apraāw jarēnhta pyrà nē amnhīm mē pamex ã mē pajarē. Na pre mē panhō Pahihti Jejus ty nhūm Tīrtūm akupŷm ho htīr. Tā mē papajaja na pu prem amnhī kaxyw Jejus kôt pajamaxpēr nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumunh kôt mē pahte amnhī to mex xwŷnh ã mē pajarē.

25 Na pre mē pahwŷr Kra Jejus mē nhūm mē pahwŷr wrŷ. Tā nhūm mē axtem nē kupī nom nhūm amarī htyk kêt nē. Na pre htyk o mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa. Ja kaxyw na pre Tīrtūm mē pahwŷr kumē. Jakamā nhūm prem kupī nhūm akupŷm ho htīr. Tā mēmo kaxyw na pre Tīrtūm ã mē pahwŷr Kraja mēnh nhūm mē panē htyk anē nhūm akupŷm ho htīr? ām kot kukwak ri amnhīm mē pahte amnhī kaxyw hköt pajamaxpēr

xw̄y়nhjaja mē pahte amnhī to mex xw̄y়nh ã mē pajarēnh pix kaxyw.

5

Tīrtūm kot mē pahto hkw̄y hā harēnh

Matēwre 5.12; Sikūn Korīt 4.8, 5.18-21; Xiakre 1.2-4; Wam Pētre 4.12, 5.9

¹ Nē na pu prem amnhī tomnuj o ri papa nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumu nhūm ja kēp omnuj nē. Jakamā nhūm Jejus amnhī grōnh kōt wr̄y nē mē panē ty. Nhūm Tīrtūm htykja kukwak ri mē pahto hkw̄y. Mē pahte amnhī kaxyw hkōt pajamaxpēr nē hkōt amnhī xunhw̄y় ã mē pahpumu hāmri nē ã mē panhīpēx anē pu mē ra pahpē hkw̄y hā papa.

² Na pre Jejus Tīrtūm mā mē pajarēnh o:

—È jajē pumu. Na mē ra amnhī kaxyw pamā hamaxpēr nē pahkōt amnhī xunhw̄y. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē mē pahto mex nē mē pakutā nojarēt rāhā ho pa. Tā kot puj mē pahpē hkrajaja nh̄rmā pano ho Tīrtūm mex o mex xw̄y়nhja pumu. Jakamā na pu htem amnhī kukamā ã pajamaxpēr anh̄r o pahkīnh nē papa nē pajamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Kot paj nh̄rmā inhno ho Tīrtūm mex o mex ã omu nē kuri ixpa ho ixpa. Nà ãm hāmri. Inhmā omunh prām t̄yx kumrēx. Anē.

³⁻⁴ Nē na htem Jejus ã mē pahtomnuj nē pu mē pahpunuñ nē ri papa. Pamex kēt nē tā tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr o ri pahkaprī nē papa hkēt nē. Kwār mē māmrī ã mē panhīpēx anē. Pu mē pahpunuñ kurē Jejus kōt amnhī xunhw̄y় t̄yx o kormā mō. Nē mē umaj hkaga hkēt nē. Arī amnhī w̄y় kamā pajamak o papa. Jao amnhī kaxyw

kumā pix mā kām pajamaxpēr tÿx rāhā pahkīnh nē ri papa.

Kot puj mē ã amnhī nhīpêx anhŷr o ri papa nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumu nhūm ja kām mex nē. Hāmri nhūm ja kaxyw tanhmā mē pahto paxihty়x to pu mē pahpunuj tā hkôt pajamaxpēr tÿx rāhā nē.

⁵ Nē ra mē kot Jejus ã tanhmā mē panhīpêx to htā pu mē amnhī kaxyw tee ri kām pajamaxpēr kapry hkêt nē. Ra kot mē pamā amnhī Karō nhōr nhūm kot mē pahkarō mā gjêx kēnā kot pu kêt mē ri tee ri amnhī kaxyw kām pajamaxpēr kapry. Na hte Karōja mē pahkarō kamā mē pamā Tīrtūm kapēr jarēnh o amnhīrīt nē kām mē pajapê htÿx ã harēnh o amnhīrīt rāhā nē.

⁶ Amnepê mā na pre mē piitā amnhī tomnuj o ri pa nē tee ri kām amnhī to mex rāhā hprām kapry. Mēhō kot we ja kaxyw tanhmā mē hkrā hto? Jakamā nhūm Tīrtūm ja hā mē omu hāmri nē mē kaxyw Kra Jejus mā kām:

—E inhma. Ka kot kaj mē kot tanhmā amnhī tomnuj to ho paja ã ma mē hwŷr wrŷ. Ixte mē nē atyk kaxyw agrônh kôt mē hwŷr amēnh jakamā kot kaj wrŷ nē mē kām ixkapēr jarēnh o ri mē hkôt apa. Rāhā nhūm mē hkwŷjaja apī ka mē piitā mē nē ty. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tôe. Nà kot paj amā hprām xà hkôt ã amnhī nhīpêx anē. Anē.

Hāmri nē man amnhī grônh kôt mē pahwŷr wrŷ.
⁷⁻⁸ Xà koja mēhō kām axpēn japê xàj axpēn nē ty nà? Xà kot mēhō tām kot amnhī nhīpêx xwÿnh tā nhūm mē kot hpîr kaxyw nhūm hkràmnhwŷja kām

hapē nē. Nē nê amnhī grônh kôt mē kām xa nhūm mē kupī nhūm nê ty? Nà kot apu nê htyk japêr ko. No mē papajaja. Na pu htem mēhō hkràmnhwŷta kinhā arī amnhī tomnuj rāhā ho ri papa htā nhūm Tīrtūmja arī kām mē pajapē nē. Nē kām mē pajapē xàj mē pahwŷr Kris mē nhūm mē panē ty. Arī mē pahte amnhī tomnuj rāhā ho papa tāā. Na pre ā Tīrtūmja kām mē pajapē hā ā mē pahwŷr mēnh anē.⁹ Na pre ty nhūm hkamrō hkwŷ axkapī nhūm Tīrtūm ja hā omunh xà hköt tām amnhīm mē paxunhwŷ. Tā Jejus kukwak ri koja ma mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak tūm xàta wŷr mē parēnh kêt nē. Mē pahpê hkwŷ kēnā kot kêt hwŷr mē parē.

¹⁰ Nom kormā mē pahpê hkwŷ hkêt ri na pu prem te ra kutā amnhī xunhwŷr pyràk o amnhī nhîpêx. Tā nhūm Kra mē panē ty pu mē hköt amnhī xunhwŷ. Jakamā nhūm Tīrtūm Jejus tyk kukwak ri mē pahto hkwŷ. Nē ra akupŷm Kra ho htîr jakamā kot puj mē pahte hköt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja nhŷrmā wa urâk nē wa kuri pahtîr tūm nē pamex kumrêx nē papa ho papa.

¹¹ Nē mē pahpê kuwy rax wŷr mē papa mā xwŷnh kêt jakamā na pu htem pahkînh nē pajamakêtkati nē ri papa. Nom ja pix ā na pu htem ā amnhī nhîpêx anhŷr kêt nē. Mē pahpê Tīrtūm kràmnhwŷ jakamā na pu htem māänēn pahkînh nē ri papa. Pahihti Jejus Kris kot mē panē htyk ā omunh xà hköt na pre Tīrtūm mē pahte hköt amnhī xunhwŷr xwŷnhjê ho hkwŷ jakamā na pu htem pahkînh nē pajamakêtkati nē ri papa.

*Atāw mē Kris wa harēnh
Wam Korīt 15.20-22, 45-49*

12-13 Nē amnepêm na pre Tīrtūm finat Mojes mā tanhmā kapēr to. Hāmri nhūm kuma nē Ijaew kot tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa kaxyw mē kām mēmojta ã karō nē mē kām hā hkagà. Mē kot kamā harēnh nē mar nē Tīrtūm kôt amnhī nhīpêx kaxyw. Hāmri nhūm mē tee ri ã kot mē kām mēmoj tā karōja ma nē tanhmā axpēn mā kapēr to nē axpēn mā:

—Kwa na pu htem ã amnhī nhīpêx anhŷr kêt nē. Na pu htem ãm amnhī tomnuj tŷx kumrēx o ri papa nē amnhī to mex kêt kumrēx. Anē.

Ām hāmri na prem ã amnhī jarēnh anē. Mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj xwŷnh kēnā. My kot wa pē finat Atāwjā kumrēx na pre tanhmā mē pahte amnhī tomnuj to ho hkrax. Mŷrapê na pre htîr tūm nē ri pa ho pa hkêt nē. Na pre ri pa nē gaa nē rī hpigêt tŷx nē ty. Tā mŷr pê ri mē papa xwŷnhjaja na pu htem urâk nē tanhmā amnhī tomnuj to ho ri papa. Mŷrapê na pu htem ri papa nē gaa nē Atāw pyrâ nē pahtyk pa. Tīrtūm kot mē pahtā Atāw mā kapēr xà hkôt. 14-19 Jakamā na prem kormā Mojes kator xwŷj ri pika piitā hkôt ri pa nē gaa nē haxwŷja htyk pa. Mē kot amnhī tomnuj mŷrapê ty. Atāw pyrâ nē Tīrtūm kot mēmo xô nē hkurê xwŷnhta krēr kêt tā urâk nē tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Hāmri nē mŷrapê ty.

Na pre ã Atāwjā mē pahpiitā mē pamā Tīrtūm kapēr nhîrōp ãm nē amnhī tomnuj o hkrax anē nē mēmo xôta krē. Jao te mē pahpiitā mē pahte urâk nē kumē hkur pyrâk o mē panhîpêx. Mŷrapê nhūm htem arî pika piitā hkôt hapôj nē kormā hprîre htâ ra Atāw pyrâ nē tanhmā amnhī tomnuj

to ho ri pa. Jakamā nhūm Tīrtūm Atāw kot tanhmā amnhī tomnuj to hā omunh xà hköt mē pakukamā hamaxpēr o:

—Nà koja mē Atāw pyrà nē amnhī tomnuj o ri pa. Mýrapê kot paj ma mē kot amnhī xà htìx kamā hamak tūm xàta wyr mē rēnh pa. Anē.

Tā Jejus Kris mē Atāw wa harēnhja kot axpēn pyràk jakamā na hte Atāw kanrēhā hkra nē htàmnhwýjaja Atāw kot amnhī nhípêx kôt amnhī nhípêx o ri pa rāhā nē. Uràk nē amnhī tomnuj rāhā ho ri pa. Nhūm axtem Jejus kôt mē kot amnhī xunhwýr xwýnhjaja Jejus kôt amnhī nhípêx rāhā ho ri pa. Te mē kēp hkanrēhā hkra nē htàmnhwýjê pyrà nē uràk nē tām amnhī nhípêx. Na htem ã ahpýnhā amnhī nhípêx anhýr o ri pa. Na pre Jejus mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhírer par kaxyw mē panê ty. Jakamā mē pahte hköt amnhī xunhwýr xwýnhjaja na hte Tīrtūm ja hā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra. Kot puj mē nhýrmā pahtyk tā nhūm akupým mē pahto mē pahtir pu mē wa kuri pahtir tūm nē papa ho papa.

Atāw kot Tīrtūm kapēr nhírôp ãm jakamā na hte Tīrtūm mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj xwýnh ã mē pajarē. Nom nhūm Jejus Atāw rom kot Tīrtūm kapēr mar nē hköt amnhī nhípêx rāhā jakamā na hte Tīrtūm mē pahte hköt amnhī xunhwýr xwýnhjaja amnhím mē pahte amnhī to mex xwýnh ã mē pajarē.

Nhūm Atāw kot Jejus kīnhā Tīrtūm kapēr nhírôp ãm mýrapê na hte mýr pê mē pa xwýnhjaja ohtō nē pa nē gaa nē Atāw pyrà nē htik pa. Hāmri nē kormā htir ri amnhī to mex o pa hkêt mýrapê ma mē kot amnhī xà htìx kamā hamak tūm xàta wyr ma

hapêx. Tā nhūm Tīrtūmja mex o mex jakamā na hte Jejus Kris mē wa mē pakamā ukaprī nē. Jakamā na pre mē pahwyr Jejus mē nhūm mē pahwyr wrȳ hāmri nē htyk o mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīre. Nhūm Tīrtūm ã kot amnhī nhīpēx anhȳr kukwak ri mē pahte hköt amnhī xunhwyr xwȳnhjaja amarī tanhmā mē pahto mex to ho ri pa. Atāw kot amnhī tomnuj pix pumunh kōt na pre Tīrtūm mē pahtiitā mē pahte amnhī tomnuj xwȳnh ā mē pajare. Tā nhūm Jejus mē pakamā ukaprī nē mē panē ty nhūm Tīrtūm ja hā omunh xà hköt ra mē pahte amnhī kaxyw hköt pajamaxpēr xwȳnhjaja te mē pahte aa tanhmā amnhī tomnuj to hkêt pyrak o mē panhīpēx. Na hte amarī ã mē panhīpēx anē.

Nē Atāw kot amnhī tomnuj mȳrapē na htem piitā ri pa nē tanhmā amnhī to nē ty rȳ ri pa nē gaa nē wejre nē ty. No na pre Jejus Krisja aa kot amnhī tomnuj kêt kumrēx tā amarī mē panē ty. Jakamā nhūm Tīrtūm ra kukwak ri mē pahte hköt amnhī xunhwyr xwȳnhjē kutā nojarēt rāhā nē mē pakukamā hamaxpēr o:

—Nà mē kot Ixkra hköt amnhī xunhwyr xwȳnhjaja na pa mē omunh pa. Tā kot paj Ixkrata kukwak ri tām mē unhwȳ nhūm mē nhȳrmā wa ixri mex nē htīr tūm nē pa ho pa. Anē.

20-21 Nē na pre Tīrtūm tanhmā finat Mojes mā kapēr to. Mē piitā mē kot amnhī tomnuj o ri mē pa hā amnhī pumunh kaxyw. Hāmri nē mē kot kapēr mar nē hköt amnhī nhīpēx o pa kaxyw tanhmā mē kaxyw Mojes mā kapēr to. Nhūm kuma nē amnhī xō ri mē kām hā kagà nē mē kām harēnh o ri mē hköt pa. No nhūm prem kapēr ma nē ãm kuma

nē hkwȳm pix mā ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Nē pika piitā hköt ja arī rāhāā. Ja mȳrapē koja mē nhȳrmā ty nē ma mē kot amnhī xà htȳx kamā hamak tūm xàta wȳr ma pa. Nom Tīrtūm arī kām pika piitā hköt mē papa xwȳnhjē japē nē. Mē pahte amnhī tomnuj o papa tā nhȳm kām mē pahto mex prām nē. Jakamā na pre mē pahwȳr Kra Jejus Kris mē nhȴm mē pahwȳr wrȳ. Mē panē htyk o kot mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw. Tā kukwak ri kot puj mē pahte amnhī kaxyw hköt pajamaxpēr xwȳnhjaja nhȴrmā Tīrtūm mē wa kuri pahfīr tūm nē pa mex nē papa ho papa.

6

*Mē kot mē pahkrā kumrār ā mē harēn
Sikūn Korīt 5.17; Karatas 2.19-20, 5.24, 6.14;
Epes 4.17-24; Korosē 3.1-11; Wam Pētre 4.1-6*

¹ Nē mē pahte arī tōhā tanhmā amnhī tomnuj to htā nhȴm Tīrtūm arī kām mē pajapē nē. Nē arī mē pakutā nojarēt rāhā nē. Jakamā xà kot kaj mē atō ā harēn anhȳrja ma nē atȳx ri ā ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Nà Tīrtūm kām ijasē nē kot ixfutā nojarēt rāhā ho ri pa jakamā mo kaxyw kot pa Jejus kôt amnhī nhīpēx o ri ixpa? Nà kot paj ho anhȳr kēt nē. Anē.

Ka ā mē atō atȳx ri ajamaxpēr anhȳr japēr. Kwa xà ajamaxpērja mex? Nà mex kēt. ² Ā ajamaxpēr anhȳrja mē hamaxpēr mex xà hköt kēt. Ra mē pahte Jejus kôt amnhī xunhwȳr nē mē pahte amnhī tomnuj kaga jakamā nhȴm mē pahte amnhī tomnujja te ra mē pahpē hapēx pyràk. Jakamā kot puj mē arī tanhmā amnhī tomnuj to

ho ri papa hkêt nē. ³ Mēmo kaxyw na htem Tīrtūm mā mē pahkrā kumrā? Nà mē pahte ra Jejus kôt amnhī xunhwyr ā amnhī to amnhīrīt kaxyw. Te Jejus htyk nhūm mē pahte amnhī tomnujja haxwŷja hkôt htyk nē hapêx par pyràk o amnhīrīt kaxyw. Jakamā na pu htem pajamaxpēr o:

—Nà kot paj axte tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa hkêt nē. Anē.

⁴ Na htem Tīrtūm mā gôx kām mē pahkrā kumrā nhūm mē pahte amnhī nhīpêx tūmja te mē kot Jejus kôt haxwŷja haxàr pyràk. Hāmri nhūm mē akupŷm mē pahto api. Te Tīrtūm hihtŷx o hihtŷx o kot akupŷm Kra Jejus ho htūr pyràk. Te mē pahtyk tā nhūm akupŷm kot mē pahto mē pahtir pyràk. Pānhā mē pahte amnhī nhīpêx nyw o amnhī nhīpêx kaxyw. ⁵ Nhūm mē pahte amnhī nhīpêx tūmja te Jejus kôt htyk nē hapêx par pyràk. Nē mē pahte amnhī nhīpêx nywja te Jejus akupŷm htūr pyràk o amnhī nhīpêx.

⁶ Amnepêm na pu pre htem amnhī tomnuj rāhā ho ri papa. Te mē kām mē àpênh xwŷnhjaja kot mē ò patrāw mā àpênh rāhāta pyràk. Tā nhūm Kris mē panê ty. Kot mē panê mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer nē ho hapêx par kaxyw mē panê ty. Jakamā te mē pahte amnhī tomnuj mē pajamaxpēr punujja te pī kahpa hā Jejus kôt harir nē htyk nē hapêx par pyràk. Pānhā mē pahte amnhī nhīpêx nyw pix o amnhī nhīpêx kaxyw. Nē mē pajamaxpēr nyw pix o pajamaxpēr papa kaxyw. ⁷ Na hte mē htyk xwŷnhjaja axte tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē. Tā kēr pu mē uràk nē axte ā amnhī nhīpêx anhŷr kêt nē. ⁸ Na pu prem Jejus kot

mē panē htyk ã harēnh ma nē pajamaxpēr o:

—Nà ra Jejus kot mē panē htyk jakamā kot paj ixte amnhī nhīpēx tūm kaga hpa nē hpānhā kot amnhī nhīpēx kōt pix mā ri amnhī nhīpēx o ri ixpa. Te ra ixtyk nē axte tanhmā ixte amnhī tomnuj to ho ri ixpa hkēt pyràk. Jao amnhī nhīpēx nyw pix o amnhī nhīpēx o ri ixpa. Anē.

⁹ Nē Jejus htyk nhūm Tīrtūm akupỹm ho htīr jakamā koja axte htyk kēt nē. Ra mē pahte ja mar mex. ¹⁰ Na pre ãm htyk tipxi htā htykja o mē pahipiitā mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīre. Tā ra akupỹm htīr o htīr nē kaxkwa kamā Tīrtūm mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri pa. ¹¹ Tā mē papajaja kot puj mē ã kot amnhī nhīpēx anhȳrja ma nē ã pajamaxpēr anē nē pajamaxpēr o:

—Nà ãm hāmri. Te ixte Jejus pyrà nē ra ixtyk pyràk jakamā kot paj axte amnhī tomnuj o ri ixpa hkēt nē. Te ixte Jejus pyrà nē akupỹm ixtīr nē ãm Tīrtūm kōt pix mā amnhī nhīpēx o ri ixpata pyràk o kot paj hpānhā amnhī nhīpēx o ri ixpa. Anē.

¹² Jakamā kot ka mē atō nhȳrmā tanhmā amnhī kukamā ajamaxpēr punuj to japēr hāmri nē ajamaxpēr o:

—Nà inhmā ã amnhī tomnuj anhȳr prām nē. Omnuj tā kot paj ho anē. Nà ixte ho anhȳr mā kēnā.

Anhȳr o ajamaxpēr japēr tā kwa mē ã ajamaxpēr anhȳr kēt nē.

¹³ Kēt Tīrtūm mā mān amnhī gō nē hkōt amnhī nhīpēx o ri apa. Hāmri nē amnhī krā kamā mēmoj mex pix mā ajamaxpēr nē tām akapēr. Nē mē kot amnhī to mex xwȳnhjē kōt pix mā mān ri apa.

Na ka pre htem akapēr punuj nē.

Nē ajamaxpēr punuj nē.

Nē mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwȳnhjē hkôt ri apa.

Nē kagôxýhti japrō nē ho akōm o ri mē hkôt apa.
Tā ra hpānhā Tīrtūm mā amnhī gō nē axte ã amnhī nhīpêx anhŷr kêt nē.

14 Amnepêm na pu prem tanhmā mē pahte amnhī nhīpêx to ho papa hkukamā pajamaxpēr nē pajamaxpēr o:

—Nà kot paj Tīrtūm kapēr kôt pix mā mān ri amnhī nhīpêx o ri ixpa nē amnhī to mex o ri ixpa nhūm Tīrtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ã ijarē. Nà kot paj anē.

Anhŷr tā no ãm tee ri mē pamā hkôt amnhī nhīpêx o ri papa hprām kaprȳ nē arī ri kapēr kwȳm tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri papa. Tā ra hpānhā axtem pajamaxpēr o:

—Nà Tīrtūm kot ixtutā nojarêt rāhā ho pa xwȳnh. Tā ra ixte hkôt amnhī xām jakamā koja tanhmā ixto pa hkôt amnhī nhīpêx mex o ri ixpa. Nà koja ixto anē.

Anhŷr jakamā ra amnhī kaxyw kām pajamaxpēr týx o mēmoj punuj kutā amnhī to htýx nē.

Mē pahte Tīrtūm mā tanhmā amnhī nhīpêx to hā mē pajarēn̄h

Juāw 8.34

15 Tā ã kot anhŷr jakamā tanhmā kot puj wem pajamaxpēr to? Xà kot pu mē ã pajamaxpēr anē nē pajamaxpēr o:

—Nà na hte Tīrtūmja ixte kapēr kôt amnhī nhīpêx o ixpa hā ixpumunh kôt amnhīm inhmex ã ijarēnh kêt nē. Æm kēp ixtutā nojarêt rāhā nē amarī amnhīm inhmex ã ijarēnh xwȳnh jakamā

kot paj arī amnhī tomnuj rāhā nē aa ja kaga hkēt nē.

Anhŷr o kot puj mē pajamaxpēr? Nà kot puj mē ã pajamaxpēr anhŷr kêt nē. Æ mē pajamaxpēr anhŷrja mex kêt. ¹⁶ Koja mēhō nhŷri kot amnhī tomnuj tŷx xwŷnhjê hō pumu nē kām amnhī jarēnh japēr nē kām:

—E inhma. Kot paj ãm akôt pix mā tanhmā amnhī nhŷpêx to ho ri ixpa. Jakamā e inhmā mēmoj tā karō pa ama nē amā tanhmā ho ho ri ixpa.

Anhŷr o kām kapēr japēr. Hāmri nē ã amnhī nhŷpêx anhŷr tā amnhī tomnuj pix o ri pa. Tā ã mē kot amnhī nhŷpêx anhŷr o mē pa xwŷnhjaja koja nhŷrmā ty hāmri mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak tūm xāta wŷr ma hapêx.

No koja mēhō Tīrtūm mā amnhī jarēnh nē kām:

—Pa Tīrtūm. E kot paj ãm akapēr kôt pix mā ri amnhī nhŷpêx o ri ixpa.

Anhŷr o kām amnhī jarē nē hkôt amnhī nhŷpêx mex o pa. Nē tām amnhī nhŷpêx o ri pa. Hāmri nē nhŷrmā ty nē ma õ krī hwŷr api nē Jesus mē Tīrtūm wa kuri htīr tūm nē mex rāhā nē pa ho pa.

¹⁷ Tā mē kajaja na ka xep prem tee ri mē amā mē ate amnhī tomnuj mā anhŷrer prām tā nhūm te tām kot amnhī tā mē ato htŷx pyràk o mē anhŷpêx ka mē tee ri kām anhŷrer prām kaprȳ. Tā nhūm Tīrtūm tanhmā mē akrā hto ka mē kapēr ma nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr tŷx nē ãm hkôt pix mā amnhī nhŷpêx. Pa ja hā mē ajarēnh ma nē mē anhŷ hā ixfñh nē. Nē Tīrtūm mā ixte mē ajarēnh mar nē mē anhŷ hā ixfñh ã amnhī jarē. ¹⁸ Na pre Tīrtūm tanhmā mē akrā hto ka mē amnhī tomnuj

mā anhūrer pa nē hpānhā hkôt pix mā amnhī nhīpêx.

¹⁹ E kot paj ixpri hā tanhmā mē amā ja jarēnh to. Te ixte ixtkrajē jahkre pyràk o kot paj mē amā awjarē. Nà amnepêm na ka prem ajamaxpēr punuj kôt amnhī tomnuj o ri apa. Nē gaa nē ra amnhī tomnuj pix kukamā ajamaxpēr. Tā kēr ka mē arī ã amnhī nhīpêx anhȳr kêt nē. Pānhā tām ri ajamaxpēr o ri apa. Jao gaa nē ra Tīrtūm kām hprām xà hkôt tām amnhī nhīpêx mex nē. ²⁰ Na ka prem tee ri amā amnhī tomnuj mā anhūrer prām kaprȳ. Te tām kot amnhī tā mē ato htȳx nē amnhī kôt mē ato pa pyràk o mē anhīpêx. ²¹ Xàn ka prem ã amnhī tomnuj anhȳr o apa nē akīnh nē ajamakētkati nē ri apa? Nà na ka prem akīnh nē apa hkêt nē. Tā na ka prem Jeus kôt amnhī xunhwȳ nē tee ri ate tanhmā amnhī tomnuj to hā amnhī pumu nē akaprī nē apijaàm nē. Æ mē kot amnhī tomnuj anhȳr o pa xwȳnhjaja na htem ja mȳrapē ty nē ma mē kot amnhī xà htȳx kamā hamak tūm xàta wȳr pa. ²² No na pre ra Tīrtūm tanhmā mē akrā hto ka mē amnhī tomnuj kaga hpa. Te Tīrtūm tām kot hpānhā amnhī tā mē ato htȳx nē amnhī kôt mē ato pa pyràk ka mē ra ãm hkôt pix mā amnhī nhīpêx mex o ri apa. Nē hpānhā amā kapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx mex prām. Nē hkôt pix mā amnhī nhīpêx hprām. Jakamā kot kaj mē nhīrmā kuri amex kumrēx nē atīr tūm nē ri apa ho apa.

²³ Na hte mē kām àpēnh o ri mē pa xwȳnhjaja mē kām mēmoj tā apē nē àpēnh pa nē hpānhā amnhīrer xà jamȳ. Ja pyrà nē koja mē kot amnhī tomnuj

xwÿnhjaja nhÿrmā ty hāmri nē ma mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xàta wÿr ma pa.

No mē pahte amnhī kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpér xwÿnhjaja na hte Tīrtūm ja hā mē pah-pumu nē mē pajarēnh o:

—Nà ãm hāmri. Jajaja koja nhÿrmā Ixkra mē wa Ixkuri mex kumrēx nē htÿr tūm nē pa ho pa. Hêxta waa nē. Nà ãm hāmri koja mē anē. Anē.

Xà tām mē pahte amnhī nhÿpêx ã mē pah-pumunh kôt na hte ã mē pajarēnh anē? Nà ãm mē pahte Kra Jejus Kris kôt amnhī xunhwÿr ã mē pahpumunh kôt pix mā na hte ã mē pajarēnh anē.

7

Mē pahte amnhī tomnuj kot axte amnhī tā mē pahto htÿx kêt ã harēnh

Rōmān 8.2, 10.4; Karatas 4.1; Epes 2.2; Korosē 3.7

¹ E Jejus kôt ixkwÿjaja. Nà Tīrtūm kot mē pakaxyw tanhmā Mojes mā kapēr tota na ka mē ra mar tÿx nē. Na pu htem kormā pahtÿr ri hkôt amnhī nhÿpêx o ri papa. Tā ty hāmri nē axte hkôt amnhī nhÿpêx kêt nē. Ra mē ate ja mar tÿx. E pa mē amā ja hā ejep jarē ka mē inhma. ² Nà finat Mojes kot Tīrtūm nhÿ hā mēnijaja kot tanhmā amnhī nhÿpêx to ho pa hā mē kām karōja. Koja mēhō ho mjēn hāmri nē ãm kôt pix mā ri pa ho pa nē aa hkaga hkêt nē. No koja nhÿrmā mjēn kēp ty nhūm ahte ri pa. Hāmri nē kām axte mēhō ho mjēn prām nē māmrī axte mēhō ho mjēn. Ja tanhmā kute hkêt. ³ Nom koja wam mjēn arī htÿr japēr nhūm hprō tanhmā hamaxpér to nē hkaga nē hpānhā nhām mēhō ho mjēn. Hā koja Tīrtūm pē ja homnuj

nē. Nom koja mjēn ra kēp ty nhūm mȳrpē axte kām mēhō ho mjēn prām nē māmrī ho mjēn. Ja na Tīrtūm pē homnuj kēt. Ra wam mjēnja htyk kēnā. Ā Tīrtūm kot Mojes mā mē pakaxyw mēmoj tā karō kot anhŷr.

⁴ Tā ja pyrà nē na pu prem amnepēm pajamaxpēr o:

—Ixte Tīrtūm kapēr kôt pix mā amnhī nhīpēx o ri ixpa jakamā nhūm Tīrtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ā ijarē. Anē.

Tā pu mē ra tanhmā pajamaxpēr to nē hpānhā pajamaxpēr ō ho pajamaxpēr o:

—Nà na xep hte Tīrtūm mē ixte kapēr kôt amnhī nhīpēx ā mē ixpumunh kôt amnhīm mē inhmex xwýnh ā mē ijarēnh kēt nē. Mē ixte hkôt amnhī nhīpēx mex o ri ixpare hā. Kēt ām Kris kot mē inhnē htyk nhūm mē ixte amnhī kaxyw hkôt ijamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwyr pix ā mē ixpumunh kôt na hte mē inhmex ā mē ijarē. Ām ja pix ā mē ixpumunh kôt na hte mē ixto hkra nē mē ixkutā nojarêt o pa. Kra Jejus pix kukwak ri na hte ā mē inhīpēx anhŷr o pa. Anē.

Ā mē pajamaxpēr nyw kot anhŷr. Jakamā te mē pahte mēhō kot mjēn nyw xwýnh gryk ā axte mjēn htyk xwýnh mā hamaxpēr kēta pyràk o na pu htem amnhī nhīpēx o papa. Jao Kris kapēr kôt pix mā amnhī nhīpēx o ri papa. Nē Tīrtūm noo mā tām ri amnhī nhīpēx. Nē axte mē pahte amnhī tomnuj kukamā tanhmā pajamaxpēr to hkēt nē.

⁵ Nē amnepē mā mē pahte amnhī krā hkôt tanhmā mē pahte amnhī nhīpēx to ho ri papata ā na pu prem amnhī tomnuj pix o ri papa. Ra mē

pahte Tīrtūm kapēr mar tȳx tā kuma nē ām kuma
nē ri papa nē ri hkōt amnhī nhīpēx kēt nē. Mȳrapē
nhūm Tīrtūm tee ri ja hā mē pahpumu nē mē
pahtyk nē ma mē kot amnhī xà htȳx kamā hamak
tūm xà hwȳr papa mā xwȳnhjē hā mē pajarē.

⁶ Nē amnepēm na pu pre htem ā pajamaxpēr
anhȳr o:

—Nà kot paj Tīrtūm kapēr kōt pix mā amnhī
nhīpēx o ri ixpa nhūm amnhī tā ixpumu nē ixtē
amnhī tomnuj kēt xwȳnh ā ijarē.

Anhȳr o pajamaxpēr no ām tee ri ā pajamaxpēr
anhȳr kapry. Nē arī tanhmā amnhī tomnuj to ho
ri papa. Tā hpānhā te Jejus Kris kōt pahtyk pyrāk o
amnhī nhīpēx nē hpānhā Karō nhȳ hā tām amnhī
nhīpēx. Jao ra tee ri mē pamā Tīrtūm kapēr kōt
amnhī nhīpēx prām kapry hkēt nē. Ra Tīrtūm Karō
nhȳ hā amnhī nhīpēx nyw o amnhī nhīpēx mex o
ri papa.

*Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot tanhmā mē pa-
jarēnh to*

Rōmān 3.20, 5.20; Karatas 3.23-24

⁷ Tā Tīrtūm mē pahte kapēr kōt ri amnhī nhīpēx
ā mē pahpumunh kōt amnhīm mē pamex ā mē
pajarēnh kēt jakamā mēmo kaxyw na kapēr ā kagà
htūmja? Nà mē pahte mar nē pahprī hā Tīrtūm
noo mā mē kot amnhī tomnuj xà jarēnh mar nē
omunh mex kaxyw na. Na hte mē pahkwȳjē
kulkrēx kīnh o pamā ho panhō hprām nē mē pamā
karō. Ā kot mēmoj punuj piitā nē mē pamā karō
kot anhȳr. Tā mē pahte ja mar kēt ronhȳx pu
mē Tīrtūm kēp ja homnuj ā harēnh mar kēt nē.
⁸ Tā ra mē pahte harēnh mar nē kēp ja homnuj

ã harēnh ma. Mē pamā axpēn kukrēx kīnh o ho pamā panhō hprāmja māänēn kēp ja homnuj ã harēnh mar tā nom aa hkaga hkēt nē arī pamā axpēn kukrēx kīnh o pamā ho panhō hprām tīx rāhā ho ri papa. Kop ãm Tīrtūm kapēr kēt ronhŷx pu mē kot amnhī tomnuj xàja aa mar kēt kumrēx nhūm te mē pamā amrakati pyràk. ⁹ Amnepē mā ixte Tīrtūm kapēr mar kēt ri na pa pre ixtīx ri amnhī kukamā ijamaxpēr o ri ixpa nē ijamaxpēr o:

—E kot paj nhŷrmā Tīrtūm ri ixtīr tūm nē inhmx nē ixpa ho ixpa.

Anhŷr tā hpānhā pamā axpēn kukrēx kīnh o ho pamā panhō hprām nē kapērta ma nē ja hā amnhī pumunh kurē kumrēx. Hāmri nē tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr nē ijamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Nà ã ixte amnhī nhîpêx anhŷr o ixpa jakamā kot paj nhŷrmā ty nhūm Tīrtūm akupŷm ixto ixtīr pa kuri ixtīr tūm nē ixpa ho ixpa hkēt nē. Hêxta waa nē. Ixte amnhī tomnuj xwŷnh na pa. Kot paj nhŷrmā ty nhūm Tīrtūm ma mē kot amnhī xà htīx kamā hamak tūm xàta wŷr amnhī nē inhme. Anē.

Hāmri nē ixkaprī nē tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr o ri ixpa. ¹⁰ Tā hpānhā axtem ijamaxpēr o:

—Nà kot paj Tīrtūm kapēr kôt pix mā mān ri amnhī nhîpêx o ri ixpa hāmri nē nhŷrmā ixtīk tā hwŷr api nē kuri ixtīr tūm nē inhmx nē ixpa ho ixpa. Nà kot paj anē.

Anhŷr ã ijamaxpēr tā no ãm tee ri inhma hkôt amnhī nhîpêx o ixpa hprām kapry. Na pa pre xatā

kapēr nhīrōp ixkuhē nē tee ri ja hā amnhī pumu nē ijamaxpēr o:

—Kwa tanhmā kot pa amnhī nhīpēx to nē ām Tīrtūm kôt pix mā ri amnhī nhīpēx? Na pa hte tee ri inhmā ã amnhī nhīpēx anhȳr prām tȳx kaprȳ. Ām ixte amnhī tomnuj pix o ri ixpa xwȳnh jakamā ām hāmri koja amnhī nē kuwyta wȳr inhmē. Nà koja ixtō anē. Hēxta waa nē. Tanhmā kot paj we ja nē kām ixkapēr to? Anē.

¹¹ No mēhō koja Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx mex o ri pa? Na pu htem pahtiitā tee ri pamā ho anhȳr prām kaprȳ. Mē pahpē hihtȳx kumrēx jakamā na pa pre ixtȳx ixte Tīrtūm kuri ixtīr tūm nē ri ixpa hā amnhī kukamā amnhī jarēnh kaprȳ. Ām xatā kapēr nhīrōp ixkuhē nē amnhī tomnuj pix o ri ixpaja mȳrapē koja mē kot amnhī xà htȳx kamā hamak tūm xāta wȳr amnhī nē inhmē. ¹² Kot anhȳr tā tanhmā kot puj mē Tīrtūm kapēr ã kagà htūmta jarēnh to? Nà kot mē pamā mē pahte amnhī nhīpēx ã karōta mex kumrēx. Mex o mex. ¹³ Mex kumrēx tā na htem kuma nē tee ri kām hkôt amnhī nhīpēx hprām kaprȳ. Jao nhȳrmā ty nē ma kuwy hwȳr pa. Kêt pa na pa pre ra mar nē omunh mex tā hkôt amnhī nhīpēx mex kêt nē. Jao ra ixte amnhī tomnuj xwȳnh ã amnhī pumu. Na pa pre tee ri inhmā hkôt amnhī nhīpēx o ri ixpa hprām tā no ām xatā kapēr nhīrōp ixkuhē nē hkwȳm ri amnhī nhīpēx rāhā ho ri ixpa. Tā ra tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī kukamā ijamaxpēr o:

—Nà na pa hte ām tee ri inhmā Tīrtūm kôt amnhī nhīpēx prām kaprȳ no ām ho anhȳr kêt nē. Ām ixte amnhī tomnuj pix o ixpa xwȳnh na pa. Ja mȳrapē

koja Tīrtūm amnhī nē ma kuwy hwȳr inhmē. Nà koja ixto anē. Anē.

Mē pahte mē pamā amnhī tomnuj kaga hprām kaprȳ hā mē pajarēn

Karatás 5.17

¹⁴ Nē Tīrtūm kapēr ā kagà htūmta Tīrtūm kapēr na. Nē Tīrtūm kīnhā ām inhī pix na pa ri ixpa jakamā tanhmā kot pa amnhī to nē kapēr kôt ri amnhī nhīpēx mex o ri ixpa? ¹⁵ Inhmā tām ixte amnhī nhīpēx prām tā no ām amnhī tomnuj pix o ri ixpa. Mēmoj ixpē omnuj tā pa hte ra hköt tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa. Hāmri nē ja hā amnhī pumu nē tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Mon pa hte axtem nē ā amnhī nhīpēx anhŷr o ri ixpa? Mēmoj ixpē omnuj nhūm inhmā ho anhŷr prām kêt tā ra ho anē. Nhūm mēmoj mex nhūm inhmā ho anhŷr prām tā ho anhŷr kêt nē. Mon pa hte axtem nē ā amnhī nhīpēx anhŷr o ri ixpa? Anē.

¹⁶ Ā ixte amnhī nhīpēx anhŷr o ri ixpa htā ra Tīrtūm kapēr mexta ma hāmri nē ra ijamaxpēr o:

—Nà Tīrtūm kapērja mex kumrēx tā pa tee ri inhmā hköt amnhī nhīpēx mex hprām kaprȳ ho ri ixpa. Hêxta waa nē. Anē.

¹⁷ Inhmā amnhī tomnuj prām kêt tā arī ixkaxwȳnh kām ijamaxpēr punuj nhŷ hā ā amnhī nhīpēx anhŷr o ri ixpa. ¹⁸ Nē inhmā tām amnhī nhīpēx prām tā no ām tee ri ā inhmā amnhī nhīpēx anhŷr prām kaprȳ. Tanhmā kot pa amnhī to nē tām amnhī nhīpēx o ri ixpa? Na pa tee ri inhmā ja ho anhŷr prām kaprȳ. Ixte amnhī tomnuj xwȳnh na pa. Nē aa ixte amnhī to mex kêt kumrēx xwȳnh.

¹⁹ Inhmā mēmoj mex kôt pix mā amnhī nhīpēx prām tā no ām ã amnhī nhīpēx anhŷr kêt nē. Nē ām hkwȳm ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa. Mēmoj ixpē omnuj tā pa hkôt amnhī nhīpēx o ri ixpa. ²⁰ Ixte Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx kêt jakamā na pa hte ã amnhī tomnuj anhŷr o ri ixpa. Mēmoj ixpē omnuj pa inhmā ho anhŷr prām kêt tā ra hkôt amnhī nhīpēx. Ixte Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx kêt jakamā ã amnhī nhīpēx anhŷr o ri ixpa. ²¹ Nē mēmoj mex nhūm inhmā hkôt amnhī nhīpēx prām tā ra hkwȳm ri amnhī nhīpēx. Ñ ixte amnhī nhīpēx anhŷr xwȳnh na pa. ²² Nē inhmā Tīrtūm kapēr mar nē hkôt ri amnhī nhīpēx prām tā ²³ nom ixte amnhī tomnuj xwȳnh jakamā hkôt amnhī nhīpēx kêt nē. Na pa tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī kukamā ijamaxpēr o:

—Nà kot paj axte amnhī tomnuj kêt nē. Kot paj ām amnhī to mex pix kukamā ijamaxpēr o ri ixpa.

Anhŷr tā no ām arī amnhī tomnuj o ri ixpa nē amnhī to mex kêt. Ixte amnhī tomnuj xwȳnh jakamā na pa hte ã amnhī nhīpēx anhŷr rāhā ho ri ixpa nē tee ri inhmā amnhī tomnuj kaga hprām kaprȳ. ²⁴ Hêxta waa nē. Na pa ixkaprī htȳx nē ri ixpa. Ñ ixte amnhī nhīpēx anhŷr o ri ixpaja mȳrapē kot paj nhȳrmā ty nē ma mē kot amnhī xà htȳx kamā hamak tūm xāta wȳr ma mō. Mēhō kot tanhmā ixkrā hto pa ã amnhī nhīpēx anhŷrja kaga? ²⁵ Nà mē panhō Pahihti Jejus Krisja pix. Tām koja ixte amnhī tomnuj kutā tanhmā ixto ixihtȳx to. Jakamā na pa axte tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr kêt nē. Pānhā ixkīñh nē ri ixpa nē Tīrtūm mā kām:

—Pa Tīrtūm. Nà ām hāmri amex o amex. Anē.

Tā ra ixte Jejus Kris kôt amnhī xām jakamā koja tām tanhmā ixto ixihtȳx to pa rī kormā Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx mex o ri ixpa. No kot pa pam amnhī krā hköt amnhī tomnuj rāhā ho ri ixpa. Ā ixte anhȳr xwȳnh na pa.

8

Tīrtūm Karō kot mē pahto tām mē pahte amnhī nhīpēx xwȳnh ā harēnh

Karatas 5.16-26

¹ Nē Jejus Kris kēp mēmoj punuj kutā mē pahto mē paxihtȳx xwȳnh jakamā mē pahte hköt amnhī xunhwȳr xwȳnhjaja na pu htem ū hā amnhī tomnuj o ri papa hkēt nē. Jao mē pahte kuwy hwȳr papa mā xwȳnh kēt. ² Te ra mē pahtyk nhūm Tīrtūm kot akupȳm mē pahto mē pahtīr pyràk jakamā nhūm Karōja mē pahkarō mā agjē pu mē ū hā tām amnhī nhīpēx o ri papa. Te tām kot amnhī nhīpēx pyràk o amnhī nhīpēx nhūm Karō mēmoj punuj piitā kutā mē pahto mē paxihtȳx. Kēp mē pajamaxpēr punuj kutā mē pahto mē paxihtȳx xwȳnh jakamā kot puj mē nhȳrmā mē kot amnhī xā htȳx kamā hamak tūm xāta wȳr papa hkēt nē.

³ Nom kormā mē pahte Jejus kôt amnhī xunhwȳr kēt ri na pu prem tee ri pamā Tīrtūm kapēr piitā hköt amnhī nhīpēx prām kaprȳ nhūm mē pahpē hihtȳx kumrēx. Jakamā tanhmā koja Tīrtūm amnhī to nē amnhī mā mē pamex xwȳnh ā mē pajarē? Na pre tee ri amnhī tā mē pajamā hāmri nē mē pahwȳr Kraja mē nhūm man mē pahwȳr wrȳ nē mē pahpyrà nē ī ho mē pakamā kato. Nom mē parom aa tanhmā amnhī tomnuj

to hkêt kumrêx n   ri pa. T   m   kot hp  r t   nh  m amar   htyk k  t n  . Na pre htyk o m   pahte amnh   tomnuj piit   hp  nh   amnh  rer pa. Jakam   t  m k  p m   pajamaxp  r punuj kut   m   pahto paxihty   xw  yh. Na pu htem hk  t amnh   xunhw   h  mri n   kukwak ri amnh   tomnuj o ri papa hk  t n  .

⁴ P  nh   T  rt  m kot amnh   nh  p  x k  t amnh   nh  p  x o ri papa n   axte m   pahte amnh   nh  p  x t  m k  t amnh   nh  p  x k  t n  . H  mri hp  nh   T  rt  m Kar   kot amnh   nh  p  x k  t pix m   amnh   nh  p  x. N   hamaxp  r k  t pix m   pajamaxp  r. Ja kaxyw na pre T  rt  m m   pahw  r Kraja m   nh  m wr   n   m   pahtiit   m   pan   ty.

⁵ N   m   kot amnh   kr   hk  t tanhm   amnh   nh  p  x to ho ri m   pa xw  nhjaja na htem ht  x ri tanhm   hamaxp  r to x   hk  t amnh   nh  p  x o ri pa. No k  t T  rt  m Kar   kot m   pahkar   m   gj  x xw  nhjaja na pu htem m   kurom te Jeus jamaxp  r pyr  k o pajamaxp  r o papa.

⁶ N   m   kot amnh   kr   hk  t amnh   nh  p  x xw  nhjaja koja m   nh  rm   ty n   ma kuwy hw  r pa n   kam   pa ho pa. No m   pahte T  rt  m Kar   hk  t amnh   nh  p  x xw  nhjaja kot puj m   pajamaxp  r nyw o pajamaxp  r n   amnh   nh  p  x nyw o amnh   nh  p  x. Jao pax  mnh  x ri pajamak  tkati n   ri papa. N   nh  rm   ty h  mri n   T  rt  m m   Jeus wa kuri akup  m paht  r t  m n   pamex kumr  x n   papa ho pap  .

⁷ N   m   kot amnh   kr   hk  t ri amnh   nh  p  x xw  nhjaja k  m T  rt  m k  nh k  t. N   k  m kap  r mar pr  m k  t jakam   tanhm   kot m   amnh   to n   hk  t amnh   nh  p  x? ⁸ Koja m  eh   amnh   kr   hk  t k  m hpr  m x   hk  t pix m   amnh   nh  p  x h  mri nh  m

Tīrtūm tee ri ja hā omu nē hkīnh kēt nē. ⁹ No mē papajaja na pu htem mē uràk nē ā amnhī nhīpēx anhŷr kēt nē. Ra Tīrtūm Karō kot mē pahkarō mā gjêx jakamā na pu htem hkôt pix mā amnhī nhīpēx hprām. No koja Tīrtūm Karō mēhō kaxwŷnh mā àr kēt nē nhūm kēp hkra hkêt nē.

¹⁰⁻¹¹ Tā mē papajaja. Mē pahte amnhī tomnuj mȳrapê koja mē pakrāhkâja nhŷrmā ty. No nhūm Tīrtūm ra kot amnhīm mē pahte amnhī to mex xwŷnh ā mē pajarēnh nhūm Kris Karō kot mē pahkarō mā gjêx jakamā koja mē pahkarōja htŷk kēt nē. Mē pakrāhkâ pix koja ty nhūm mē pahkarōja ma kaxkwa hwŷr àpir kurê kumrēx. Tā nhūm nhŷrmā Tīrtūm akupŷm mē pakrāhkâ ho htîr nē akupŷm mē pahkarōja mē pakrāhkâm hagjê pu mē wa kuri pahtîr tûm nē papa ho papa. ¹² Jakamā e kwa ixkwŷjaja. Kêr pu mē axte ri mē pajamaxpêr tûm kôt amnhī nhīpêx o ri papa hkêt nē. ¹³ Kot puji mē arī ā amnhī nhīpêx anhŷr o ri papa hāmri nē nhŷrmā ty nē ma mē kot amnhī xâ htŷx kamā hamak tûm xâta wŷr papa. Jakamā kêr pu mē mēmo arīgro hā pamā tanhmā amnhī tomnuj to hprām hāmri nē amnhī kukamā pajamaxpêr o:

—Nà inhmā ā amnhī nhīpêx anhŷr prām tā kot paj Tīrtūm Karō nhŷ hā ja kutā amnhī to htŷx nē ho anhŷr kêt nē. Anē.

Kot puji mē ā pajamaxpêr anē hāmri nē nhŷrmā kuwy wŷr papa hkêt nē. Pānhā Tīrtūm mē Jesus wa kuri pamex nē pahtîr tûm nē ri papa ho papa. ¹⁴ Mē kot Tīrtūm Karō hkôt amnhī nhīpêx xwŷnhjaja kēp Tīrtūm kraa.

¹⁵ Nom amnepêm kormā mē pahte hkôt amnhī

xunhwŷr kêt ri. Nē kormā mē pamā kapēr mar prām kêt ri nhūm kot amnhī tā mē pahpumunh nē tanhmā mē pahto pumaj na pu prem pamā uma ho ri papa. Tā hkôt amnhī xunhwŷ nhūm Karōja mē pahkarō mā gjêx jakamā na pu htem ra pamā uma hkêt nē ri papa. Karō kot mē pahpê Tīrtūm kra hā mē pajarēnh jakamā pu mē amnhī kamā kot tanhmā mē panhîpêx to puma hkêt nē ri papa. Nē paxàmnhīx pajamakêtkati nē kām amnhī jarē nē kām amnhī jarēnh o:

—Pa Inhîpêêxà maati? Ot pa ixpê akra hā amā amnhī jarēnh kaxyw amnhī kaxyw amā ijamaxpēr. Anē.

Jao ra mē pamā uma hkêt nē ri papa. [16](#) Karō kot mē pahkarō mā gjêx nhūm mē pahte amnhī tā omunh jakamā na pu htem pajamaxpēr o:

—Nà Tīrtūm Karō kot ixkarō mā àr jakamā ixpê hkra na pa. Anē.

*Nhýrmā mēmoj piitā akupŷm mex par ã harēnh
Sikūn Korít 4.16-18; Korosē 3.4; Wam Pêtre 4.13*

[17](#) Nē mē kām Tīrtūm prām kêt xwÿnljaja na htem te mē kot Tīrtūm Kra Jejus nhîpêx pyràk o mē panhîpêx pu mē pahpunuuj nē ri papa. Nom kot puj mē nhýrmā Tīrtūm mex o mex xwÿnhja kuri pamex kumrëx nē papa. Mē pahpê hkra jakamā kot puj mē Kra Jejus pyrà nē õ krī kamā kuri pamex kumrëx nē ri papa ho papa. [18](#) Jar Jejus ã mē pahpunuuj nē ri papa htā kot puj mē nhýrmā kuri pamex kumrëx nē papa ho papa. Hâmri nē mē pamex o pamex ã amnhī pumu nē jar pika ja kamā tanhmā mē pahpunuuj toja mā axte pajamaxpēr kêt kumrëx.

19 Nē pika hkôt Tīrtūm kot mēmoj ho kator xwÿnhjaja na htem Tīrtūm kot mē pahto mex par jatur xàm mēnh ã arīgro jamār rāhā ho pa. àk nē mry nē pī nē gô nē mēmoj piitā mē pajamār o pa. Te kot mē pakukamā hamaxpēr o:

—Kwa mēmo arīgro hā koja Tīrtūm hkrajê piitā ho amnhīrīt nē mē ho mex par jatur xàm kumē pu mē ja hā mē omu? Hêxta waa nē. Inhmā tokyx ja hā mē omunh prām tÿx. Koja tokyx ã mē hipêx anē pa ixfñh tÿx kumrëx.

Anhÿr o hamaxpēr pyràk. **20** Mēmo kaxyw na hte mryja ã mē pakukamā hamaxpēr anē? Nà amnepê mā Tīrtūm kot mēmoj piitā ho katorta ã nhūm pre piitā mex o mex. Pī nē mry nē gô. Mēmoj piitā mex kumrëx rāhā nē. Aa grà nē htyk kêt kumrëx. Tā Atāw kot amnhī tomnuj mÿrapê nhūm ra ÿ hā mēmoj piitā homnu par jakamā na hte mēmoj htîr nē pa nē gaa nē ty nē hapêx. Nē mē pahpur kām ahkagröt punuj hapôj. Atāw kot amnhī tomnuj mÿrapê nhūm Tīrtūm kapêr xà hkôt ã mēmoj omnu hpar anē. **21** Nom koja arī rāhā ho rāhā hkêt nē. Koja nhÿrmā Tīrtūm akupÿm mēmoj piitā ho mex pa nhūm mex o mex nē axte grà rÿ axte htyk nē hapêx kêt nē. Nē axte omnu nē hikwÿ hkêt nē. Koja mē pahtpyrà nē mex o mex. Jakamā na htem Tīrtūm kot mē pahto mex par jatur xàm mēnh xà hā arīgro jamār rāhā ho pa. **22** Te mēhō ni hpijagri kaxyw öhy xà htyx nē tokyx kām hpijagri hprām xàj àmra ho nôr pyràk o amnhī nhîpêx pê mē pahto mex jatur xàm mēnh ã arīgrot a jamār o pa.

23 Nē mē papajaja na pu htem tanhmā pahpunuuj to nē jajê pyrà nē te amnhī kamnhêr o ri papa

pyràk. Rỳ tanhmā paxà kute nē ri papa. Rỳ pamā prām nē paxàà nē ri papa. Nē tanhmā mē pahpunuj to nē ri papa. Jao te pī nē gō nē mryja pyrà nē amnhī tā Tīrtūm kot mē pahto mex par jatur xàm mēnh ã arīgro jamār rāhā ho ri papa.

Na pre Tīrtūm mē pahwyr Karō rē nhūm mē pahkarō mā agjē nē mē pakukamā Tīrtūm tanhmā kot mē pahto mex to hā mē pamā ho amnhīrīt nē mē pamā ho amnhīrīt o:

—Koja nhýrmā Tīrtūm mē ato mex par jatur xàm kumē nē mē piitā mē kām mē apē hkra hā mē ato amnhīrīt. Hāmri nē mē amā mē anhī nyw gō ka mē axte axà nē ri apa nē atyk kêt nē. Hāmri nē Tīrtūm ri amex kumrēx nē ri apa ho apa. Nà kot kaj mē nhýrmā ã amnhī nhípēx anē. Anē.

Ã Tīrtūm Karō kot mē pakukamā mē pajarēnh anhýr jakamā na pu htem amnhī tā kot mē pahto mex jatur xàm mēnh pix jamār o ri papa. ²⁴ Nom na kormā ã mē pahto mex anhýr kêt nē. Kormā mē pamā mē panhī nyw nhōr kêt nē. Nom ra kot mē pahto hkra jakamā pu mē ja hā amnhī pumu nē pajamaxpēr o:

—Nà ra Tīrtūm kot ixtō hkra jakamā koja nhýrmā māänēn inhmā inhī nyw gō. Nà koja inhmā kugō.

²⁵ Anhýr o pajamaxpēr tā kormā. Na pu htem kormā amnhī tā hamār rāhā ho ri papa nē aa hkaga hkêt nē papa.

Mē pahte Tīrtūm Karō nhý hā Tīrtūm mā amnhī jarēnh

²⁶ Nē na pu htem Tīrtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nhūm hte Karōja mē pahto ajuta pu mē ū hā

pakatàt kôt kām tanhmā amnhī jarēnh to. No kot puj mē amnhī krā hkôt kām amnhī jarēnh mex kêt nē. Na pu htem ja kaxyw tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr o:

—Kwa tanhmā kot pa Tīrtūm mā amnhī jarēnh to? Tanhmā kot pa mēmoj tā ixàhwyr to rȳ amnhī to hwyr to? Nà kot paj amnhī krā hkôt ja ho anhȳr mex kêt nē. Hêxta waa nē. Anē.

No nhūm Tīrtūm Karō ra kot mē pahkarō mā gjêx jakamā na hte tanhmā mē pahkrā hto pu mē ū hā kām amnhī jarēnh mex nē pakatàt kôt mēmoj tā kuwy. Te Karōja tanhmā mē pakute hā mē pahpumunh nē mē pakamā ukaprī xàj tām mē pahto hwyr pyràk.

²⁷ Jakamā pu mē ū hā tanhmā Tīrtūm mā amnhī jarēnh to nhūm mē pamā kurê kumrēx. Ra kot mē pajamaxpēr kôt mē pahpumunh par kēnā. Nhūm ra Karō kot mē pahkarō mā gjêx jakamā na pu htem kām hprām xà hkôt kām amnhī jarē nē tanhmā amnhī to paxàhwyr to.

*Tīrtūm kot mē pamā mēmoj piitā ho mex ã harēnh
Rōmān 8.37; Piripos 1.12; Wam Pêtre 5.10*

²⁸ Nē mē pamā Tīrtūm kinh xwÿnhjaja. Tīrtūm kot mē pahto hkra xwÿnhjaja. Koja mēmoj mē pakamā tanhmā amnhī to htā kér pu mē ãm ja hā amnhī pumu nē tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr kêt nē. Koja te mē pahpê omnuj pyràk tā koja nhÿrmā hpānhā mē pamā mex nē. Koja Tīrtūm nhÿrmā tanhmā mē pamā mēmojta o mex to. ²⁹ Amnepê mā mēmoj piitā hkêt ri na pre Tīrtūm mē pakukamā tanhmā mē pajarēnh to nē mē pajarēnh o:

—E kot paj nhýrmā mē kot Ixkra Jejus kôt amnhī xunhwyr xwýnhjê ho ixkra jakamā nhūm mē Jejus pyrà nē kēp iixkraa. Nē uràk nē ixkapēr kôt amnhī nhípêx o pa. Jao pa ra ixkra xohtô nē. Nà ja na inhmā hprām. Anē.

³⁰ Tā pu htem pajapój nē ri papa. Hāmri nē kapēr ma nē amnhī kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpēr nē hköt amnhī xunhwȳ. Hāmri nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumu nē pahto hkra nē amnhīm mē pamex xwýnh ā mē pajarē nē mē pahto mex nē. Nē te ho Kra Jejus nhípêx pyràk o mē panhípêx. Jao nhýrmā wa kuri mē pahtīr tūm nē papa ho papa mā xwýnh ā mē pajarē.

*Mēhō kot Tīrtūm pē aa mē papytār kêt ā harēnh
Rōmān 5.1*

³¹ Tā ā Tīrtūm kām mē pajapē nē mē pahto mex kot anhȳr. Ā kot mē panhípêx mex anhȳr jakamā ra mē pahköt pa ho pa rāhāā. Jakamā mēhō koja īhkra pē mē pahpytā? Nē mēhō koja tanhmā ri kēp mē pahto? Nà koja kēp mē papytār rȳ tanhmā kēp mē pahto hkêt nē. ³² Tīrtūm kām Kra Jejus japē htȳx tā na pre mē pahpē nē hkêt nē mē pahwȳr kumē. Te kot mē pamā òr pyràk o hipêx nhūm mē pahwȳr wrȳ nē mē panē ty. Tā ra Tīrtūm kot mē pamā òr jakamā koja māänēn kām mē pahte Kra hköt amnhī xunhwȳr xwýnhjê japē nē mē pahto mex rāhā ho ri pa. Nà koja ā mē pahto mex anē.

³³ Jakamā mēhō koja kām mē pahte amnhī tom-nuj xwýnh ā mē pajarē? Ra tām kot mē pahto hkra nē mē pahte amnhī to mex xwýnh ā mē pajarēn hēnā kot kêt mēhō kām tanhmā mē pahto kapēr punuj to nhūm mē kuma. Koja mē tee ri kām

tanhmā mē pahto kapēr to kapry. ³⁴ Na pre ra Jejus Kris mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw mē panē ty nhūm Tīrtūm akupȳm ho htīr. Hāmri nhūm ma akupȳm kaxkwa hwȳr api nē Pahi Maati krī xà kamā Tīrtūm nhīhkō hā hkri ho hkri. Nē Tīrtūm mā mē pakutā nojarēt rāhā ho kuri hkri ho hkri. Jakamā mēhō koja kēp mē kot amnhī xà htȳx kamā hamak tūm xāta wȳr mē pajano? Nà amrakati kumrēx.

³⁵ Nē Krisja kaxkwa kamā Tīrtūm nhīhkō hā hkri ho hkri htā māänēn jar mē pahkōt pa ho pa. Kām mē pajapē htȳx jakamā kot puj mē tanhmā pahpunuj to htā nhūm arī kām mē pajapē nē mē pahkōt pa ho pa.

Rȳ nhūm mē kot hkōt amnhī xunhwȳr kēt xwȳnhaja tanhmā hā mē pahto htā nhūm arī kām mē pajapē kamā mē pahkōt pa ho pa.

Rȳ mē pamā prām nē ri papa. Rȳ mē paxē hkēt nē pamā kry nē ri papa htā nhūm arī kām mē pajapē kamā mē pahkōt pa ho pa.

Rȳ ra mē kot hā mē panhīmx kaxyw rȳ hā mē pahpar kumrēx. Tā nhūm arī kām mē pajapē kamā mē pahkōt pa ho pa rāhā nē.

Kām mē pajapē kamā mē pahkōt pa ho pa rāhā jakamā pu mē tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr kēt nē. Ām hkōt paxāmnīx ri pajamakētkati nē ri papa ho papa. ³⁶ Tīrtūm kapēr ā kagà htūm te mē papajaja mē pahte kām tanhmā amnhī jarēnh to pyrà nē mē pajarēnh kot:

Pa Tīrtūm. Na htem atā mē ixtomnuj tȳx o pa.

Nē ra mē kot mē inhīmx kaxyw.

Nē mē inhīpêx o te mē kot ôwêhti ho mōr nē hpar kaxyw tanhmā hipêx to pyràk.

Jakamā na pa mē ra ixtyk kaxyw.

Anhŷr o kot mē pajarênh. ³⁷ Tā kwâr mē ã mē panhîpêx anẽ. Arĩ Kris kãm mē pajapê kamã mē pahkôt pa ho pa rãhã jakamã mē kot tanhmã mē pahto htã pu mē arĩ amnhã kaxyw kãm pajamaxpêr tŷx rãhã ho ri papa. Nhûm arĩ mē kutã mē pahto paxihtŷx pu mē arĩ mē kãm pakuhê.

³⁸ Mêmôj koja tanhmã mē pahto nhûm Tîrtûm tee ri ja hã mē pahpumu nē kãm mē pajapê hkêt nē? Nà amrakati kumrêx. Koja měhõ rŷ mêmôj mē pahpê àmnâr kêt nē. Na hte jar pika ja kamã Kris kãm mē pajapê kamã mē pahkôt pa ho pa. Nē kot puj mē nhýrmã ty nhûm arĩ kãm mē pajapê kamã mē pahkôt pa ho pa rãhã nē. Jakamã koja měkarõ rŷ měkarõmnuti rŷ jar pika ja kamã mē kãm Tîrtûm prâm kêt xwýnhaja mē pahpê àmnâr kêt nē. Rŷ mêmôj tanhmã kute. Rŷ kormã hapu hã mêmôj tanhmã kute. Koja mêmôj piitã tee ri tanhmã kêp mē pahto htã nhûm Kris arĩ kãm mē pajapê kamã mē pahkôt pa ho pa rãhã nē nhûm mêmôj tee ri mē pahpê àmnâr kapry. ³⁹ Nê koja kŷj rûm mêmôj wrŷ nê tanhmã kêp mē pahto japêr. Rŷ pyka rûm mêmôj kato nê tanhmã kêp mē pahto japêr. Rŷ kuwy rŷ kôk xápêr tŷx tanhmã kêp mē pahto. Tā nhûm mē panhõ Pahihti Jejus Kris arĩ kãm mē pajapê kamã mē pahkôt pa ho pa rãhã nê. Te Tîrtûm kãm mē pajapê pyràk o kãm mē pajapê htŷx kãm mē pahkôt pa ho pa rãhã jakamã nhûm mêmôj tee ri mē pahpê àmnâr kapry.

9

Ijaew jarēnh
Atre 3.25; Rōmān 3.1-2

¹⁻² Nē na pa tee ri ixkwȳ Ijaew kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa hā mē omu nē ixkaprī nē. Ixpyrā nē mē kēp Ijaew tā ixkīnhā amnhī kaxyw Kris kōt hamaxpēr kēt jakamā nhūm Kris tee ri kām mē hamakētkati nē àmnhīx ri mē pa hprām kaprȳ. Pa tee ri mē hkukamā ijamaxpēr nē ixkaprī nē ri ixpa. Nē aa ixkaprī ixpē kator kēt kumrēx. Mē kot inhmā mē hkīnh kēt ã amnhī tā ijarēnh tā inhmā mē hkīnh kēnā. Ām hāmri na pa ã amnhī jarēnh anē. Tīrtūm Karō kot ja hā ixpumunh mex nē inhmā:

—Nà ãm hāmri na ka amā mē hkīnh ã amnhī jarē.
 Anē.

³ Mē kēp ixkwȳ na mē. Mē ixpar kraxja ãm pixi mex. Tā nhūm mē ixkīnhā amnhī kaxyw Kris kōt hamaxpēr kēt jakamā kop ãm Tīrtūm kot mē nē kuwy hwȳr pa inhmēnh ronhȳx ja inhmā mex. Nhȳx pa kām:

—Kwa Tīrtūm. Amnhī nē kuwy hwȳr ixkwȳjē rēnh kēt nē. Inhmā mē hapē htȳx kumrēx. Mē hpānhā pa mān mē nē hwȳr inhmē nà.

Anhȳr o nhȳx pa kām ixkapēr. Nom kot paj amnhī to ã ixāhwȳr anhȳr kaprȳ. Tīrtūm kot mē kamā ukaprī htā no nhūm mē amnhī kaxyw Kris mā hamaxpēr kēt jakamā tanhmā koja amnhī to nē mē hpānhā pa mē nē kuwy wȳr inhmē nhūm mē ixrom kuri htīr tūm nē pa ho pa? Mē kot hkōt amnhī xunhwȳyre hā. ⁴ Mē ixpē Ijaew nhīgētjaja na pre Tīrtūm amnepē mā mē ho mex rax nē. Nē kām mē ho hkra hprām nē. Nhūm prem tanhmā

kot amnhī nhīpēx mex to hā no ho omunh o pa. Nē hirā htìyx kām ri pa hā omu nhūm mē kām:

—E kot kaj mē ixkapēr ma nē ixköt amnhī nhīpēx o ri apa. Hā kot paj mē aköt ixpa ho ixpa nē mē ato mex nē ka mē axpēn kanrēhā axàmnàr rax nē. Hāmri pa mē amā pika mex gō ka mē kamā ajamakētkati nē axàmnhīx ri apa ho apa.

Anhȳr o mē kām kapēr. Hāmri nē mē kaxyw Mojes mā tanhmā kapēr to nē mē kaxyw kām mēmoj piitā hā karō. Mē kot tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nē tee ri ja hā amnhī pumunh nē tanhmā amnhī to Tīrtūm wȳr to nhūm kot mē mar nē mē nē ja ho hapēx par kaxyw. Finat Mojes kot amnhī xō ri mē kām ujarēnh nhūm mē kot mar nē hköt amnhī nhīpēx mex o ri pa kaxyw. ⁵ Mē ixkukamā mē ixpāmjaja. Apraāw nē Ijak nē Jako kanrēhā mē hkra nē mē htàmnhwȳjaja na pre mē. Mē hwȳr na pre Tīrtūmja Kra Jejus Kris mē nhūm mē hwȳr wrȳ nē mē kamā ī ho ī ho kator jakamā haxwȳja kēp Ijaew na pre. Kēp Mēpahpām nē mex o mex nē hihtìyx o hihtìyx tā Ijaew wȳr wrȳ nē mē kamā kato. Hāmri nhūm Ijaew kêt xwȳnhjaja harēnh ma nē tee ri hamaxpēr nē hamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Kēp ām Jejus mē papa kamā mān kator ronhȳx mē pamā mex kumrēx. Anē.

⁶ No nhūm kormā Ijaew hwȳr wrȳk kêt ri nhūm Tīrtūm ra kot mē ho hkra kaxyw mē hā amnhī jarē nhūm mē hkwȳja kām ja prām kêt nē hkaga. Tā xà na pre Tīrtūm kot mē ho hkra hā amnhī jarēnh ā amnhī to hēx? Nà aa hēx kêt kēnā kot kêt ri mēmoj tā amnhī jarē nē hā amnhī to hēx. Jakamā na pre mē hkwȳjaja hkwȳjē rom hkaga hkêt nē nhūm amnhī tā mē omu nē mē ho hkra. Nom mē piitā mē

ho hkra hkêt nē. Mē hkwŷjaja kot hkaga jakamā nhūm ām mē hkwŷjê pix o hkra.

⁷ Nē finat Apraāwja na pre hkanrēhā hkra nē htàmnhwŷ xohtô nē. Tā xà na pre Tīrtūm htàmnhwŷ piitā mē ho hkra hā amnhī jarē? Nà mē piitā ā mē harēnh anhŷr kêt nē. Ām mē hkwŷjê pix na pre mē ho hkra hā mē harē. Apraāw kra Ijak kôt hkanrēhā htàmnhwŷ pixjaja nhūm kot mē ho hkra hā mē harē.

⁸⁻⁹ Nē Apraāw kormā hprō kamā hkra hkêt ri na pre kām àpênh xwŷnh kamā hkra nhūm kato nē myre nē hixi pê Ismael. Nom kēp Apraāw prō kumrēx kamā hkra hkêt. Prō kuprŷ kamā hkra na pre. Tā nhūm Tīrtūm kām hkra kumrēx kukamā harē nē kām:

—E kot paj ma tē hāmri nē mēmo arīgro hā akupŷn awŷr tē nhūm ra aprō hpijagri nhūm war akra myre. Anē.

Tā nhūm hprō Saraja htujarō. Nē gaa nē hpijagri nhūm hkraja myre. Hixi pê Ijak. Kēp Apraāw prō kamā hkra jakamā Tīrtūm nom kēp Apraāw kra kumrēx. Jakamā hkra Ijak kanrēhā htàmnhwŷjaja na pre Tīrtūm kot mē ho hkra hā mē harē. Ra kot Apraāw mā ja hā amnhī jarēnh xà hkôt.

¹⁰ Tā nhūm Ijakja hprêk nē Repek o hprō. Nē gaa nē ra haxwŷja wa hkra nhūm hkraja wa ahpo nē kato nē wa hamē my. Kot wa pê Ejau nhūm kot hapu pê Jako. ¹¹⁻¹² Nom nhūm kormā wa kator kêt ri nhūm Tīrtūm wa hkukamā tanhmā wa harēnh to. àhpumunh xà hkôt wa katorxà mā wa harē nē kām:

—E kot paj amā war akra wa hkukamā tanhmā wa harēnh to ka inhma. Nà koja wa kato nē gaa nē

hprēk hāmri nhūm kot haputa amnhī to rax o kot wa jakre. Anē.

Kot wata koja kot hapu kīnhā amnhī to grire nē ri pa nhūm ā wa hkukamā wa harēnh anē. Kām wa kot tanhmā amnhī nhīpēx to hprām xà hköt ā wa harēnh anē. Kormā wa kot tanhmā amnhī tomnuj to rȳ tanhmā amnhī to mex to hā kot wa omunh kêt tā kām hprām xà hköt ā wa hkukamā wa harēnh anē. ¹³ Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot wa harēnh nē wa hā kagà kot:

Ejau rom Jako kanrēhā hkra nē htāmnhwȳ pixjaja na pre Tīrtūm amnhīm mē ho hkra. Anē.

¹⁴ Mān ka mē Tīrtūm kot ā wa harēnh anhȳrja ma nē ajamaxpēr o:

—Tk. Kwa ja mexti hā. Mo na pre hamē wa hkanrēhā wa hkra nē wa htāmnhwȳ piitā ho hkra hkêt nē? Anē.

Kwa mē ā ajamaxpēr anhȳr kêt nē. Tīrtūm na hte kām hprām xà hköt tanhmā mē panhīpēx to ho pa pu mē kot tanhmā mē panhīpēx to hā omu nē ām omu nē amnhī tā tanhmā kām nē hkêt nē. ¹⁵ Na pre finat Mojes mā amnhī jarēnh o:

Inhmā hprām xà hköt na pa hte mē omu nē tanhmā mē kamā ixukaprī hto ho ri ixpa.

Nē inhmā hprām xà hköt na pa hte ahpȳnhā tanhmā mē hipēx to ho ri ixpa.

Anhȳr o kām amnhī jarē. ¹⁶ Nom tanhmā mē pahte amnhī nhīpēx to hā mē pahpumunh kôt na hte mē pakamā ukaprī hkêt nē. Ām tām kām hprām xà hköt na hte tanhmā mē pakamā ukaprī hto ho pa. ¹⁷ Amnepē mā Ejit kām mē ō pahihti Paraohi hwȳr na pre Mojes mē nhūm ma hwȳr mō nē kām tanhmā Tīrtūm kapēr jarēnh to nē kām:

—E Tīrtūm na awȳr inhmē pa mō. Tām na pre apē Ejit nhō xwȳnhjē nhō pahi kaxyw axām. Akrā hihtȳx tā nhūm mē kaxyw axām. Tā ra xatā àhpumunh tȳx o tanhmā anhīpēx to. Krī piitā hköt ri mē pa xwȳnhjaja kot atā harēnh mar nē àhpumunh o àhpumunh ã omunh kaxyw. Tā ixte amā ja jarēnh kaxyw na pre awȳr inhmē pa man awȳr mō. Anē.

¹⁸ Ā na hte Tīrtūm kām hprām xà hköt tanhmā mē panhīpēx anhīr to ho pa. Jao mē hkwȳjē kamā ukaprī ho pa. No mē hkwȳjaja nhūm tee ri mē hkrā hihtȳx ã mē omu nē ãm mē omu nhūm mē amnhī krā hköt ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa.

Tīrtūm kēp mē pakamā ukaprī xwȳnh ã harēnh

¹⁹ Nē kot kaj mē atō Tīrtūm kot ã mē hipēx anhīrja ã harēnh ma nē tanhmā hā ixkukjēr to nē inhmā:

—Kwa na xep hte Tīrtūm ahpȳnhā tanhmā mē hipēx to. Nē mē hkwȳjē kamā ukaprī ho pa nē mē hkwȳjaja mē hkrā hihtȳx ã mē omu nē ãm mē omu nē mē kamā ukaprī hkêt nē. Jakamā kwa mo na hte mē kot amnhī tomnuj xwȳnh ã mē harē? Tām kot ã mē hipēx anhīr kēnā kot kēt mē kot amnhī tomnuj xwȳnh ã mē harē.

Anhīr o ajamaxpēr japēr. ²⁰ Kwa mē ri ã atȳx Tīrtūm jarēnh anhīr kēt nē. E pa mē amā ejēp jarē ka mē inhma. Xà kot mēhō gyw kwȳ ho amnhīm poti nhīpēx nhūm tee ri amnhī tā omu nē amnhī tā tanhmā kām kapēr to nē kām: “Tk. Kwa mon ka ri ã inhīpēx anē?” Anhīr o amnhī tā kām kapēr? Nà koja kām tanhmā nē hkêt nē. ²¹ Hipēx xwȳnh kām hprām xà hköt kot ã hipēx anhīr kēnā kot kēt amnhī tā kām akir. Koja amnhīm gyw kwȳ kakwȳ

nē ho poti ho axkrut nē hipêx. Nē hō ho muxre. Ho mex kumrēx nhūm xa. Nhūm ihōja mā ho anē nē hipêx no ām wamta kīnhā ho hanhàjti nhūm omnajti nē xa. No ām tām kot hamē wa hipêx prām xà hkôt wa hipêx kēnā.

²² Tā na hte ã Tīrtūm mē panhīpêx anē. Te poti pynajre pyrà nē mē pahkwŷjê nhīpêx nhūm mē kām kapēr mar prām kêt nē htŷx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Hāmri nhūm amnhī tā mē omu nē te amnhī nē mē rēnh kaxyw pyràk o mē hipêx no ām kormā hamaxpēr o:

—Nà kot paj nhýrmā mē kot amnhī tomnuj myrapê mē ho ijapêx pa nhūm mē piitā ja hā ix-pumu nē inhmā ixàhpumunh o ixàhpumunh ã ijarē. Nē inhmā mēmoj punuj piitā hkīnh kêt kumrēx ã axpēn mā ijarē. Anē.

²³ Nom na hte jajê rom mē pahkwŷjê nhīpêx o te poti mexta nhīpêx pyrà nē amnhī kaxyw mē pax-unhwŷ nē mē pahto hkra kaxyw. Nē mē pajarēnh o:

—Nà koja mē amnhī kaxyw Ixkra Jejus mā hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ pa ja hā mē omu nē mē kamā ixukaprī ho ri ixpa. Nē mē ho mex pē mē kutā inhnojarêt rāhā ho ri ixpa. Hāmri nhūm mē nhýrmā Ixkra mē wa ixri htřtūm nē mex nē pa ho pa. Kot paj ã mē ho mex anē nhūm mē amnhī tā ixpumu nē inhmā inhmex o inhmex ã ijarēnh o pa. Anē.

Ã na hte Tīrtūm ahpýnhā mē pahpiitā mē panhīpêx anē.

²⁴ Nē na hte mē ixpē Ijaew pix o hkra hkêt nē. Na hte māänēn mē apê Ijaew kêt xwýnhjê ho hkra.

²⁵ Amnepê mā mē kām kapēr jarēnh o ri mē pa

xw̄nhjē hō pē finat Ojejja na pre te Tīrtūm tām kot Ijaew kēt xw̄nhjē jarēnh pyrā nē mē harēnh o: Amnepēm na pa pre mē ho ixsra hkēt tā kot paj mē hkw̄jē ho ixsra.

Na pa pre mē kamā ixukaprī hkēt tā pa ra inhmā mē hapē nē.

²⁶ Nē ixte mē kēp ixsra hkēt ā mē harēnh tā kot paj ra mē kēp ixsra hā mē harē.

Ixpē mēō Tīrtūm kot paj ā mē harēnh anē. Anē.

²⁷ Hāmri nhūm finat Ijais Ojej pānhā tanhmā Ijaew jarēnh to. Ijaisia Tīrtūm nhý hā kapēr jarēnh o ri pa xw̄nhjē hō na pre. Jakamā nhūm Tīrtūm kām tanhmā mē ijarēnh to nhūm kuma nē ô ri mē ixsukamā mē inhīgēxjē mā ujarēnh o pa nē hā kagà. Nē hā kagà ho:

Ijaew na mē ohtō rax kumrēx.

Te gō xujanār mȳri pykahti grā hkryre xohtō pyrāk.

Tā koja mē piitā ixsra amnhī xunhw̄yr kēt nē.

Koja mē ām grēre nē amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr nē ixsra amnhī xunhw̄y.

Jakamā mē tapxipixjaja koja hkw̄jē rom nhýrmā inhō krī hw̄yr api.

²⁸ No mē kot amnhī kaxyw inhmā mē hamaxpēr kēt xw̄nhjaja kot paj tokyx tanhmā mē harēnh to.

Mē kot amnhī tomnuj mȳrapē tanhmā mē harēnh to nhūm mē ma mē kot amnhī xà ht̄yx kamā hamak tūm xàta w̄yr ma pa.

Nà kot paj tokyx ā mē hipēx anē.

Anh̄yr o mē harē. ²⁹ Nom nhūm kormā ā mē harēnh anh̄yr kēt ri nhūm ra wam tanhmā mē harēnh to nē mē harēnh o:

Amnepêm Sotō mē Komo kamā mē pa xwÿnhjaja
na prem amnhī tomnuj tÿx rāhā ho ri pa.

Mÿrapê nhūm Tīrtūm xàhpumunh o àhpumunh
xwÿnhja tee ri ja hā mē omu hāmri nē
kaxkwa rūm mē õ krī wa hipy mēmoj pôota
rē.

Nhūm mē hā rôrôk nē mē ho hkaxàr pa nhūm mē
hapêx.

Tā na pu htem mē uràk nē amnhī tomnuj o ri papa.
Jakamā kop ãm Tīrtūm kot mē pahkwýjê kamā
ukaprī kêt ronhÿx pu mē ra mē uràk nē
pahpiitā pajapêx pa. Anē.

*Ijaew kwÿ kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr kêt ã mē
harênh*

Rōmān 10.1-4

³⁰ Nē Ijaew kêt xwÿnhjaja na prem Ijaew pyrà nē
kām Tīrtūm prām kêt tā Jejus jarênh ma nē Ijaew
rom amnhī kaxyw hkôt hamaxpér nē hkôt amnhī
xunhwÿ. Hāmri nhūm Tīrtūm ja hā mē omu nē mē
ho hkra nē mē kot amnhī to mex xwÿnhjê hā mē
harë. ³¹⁻³² Hāmri nhūm Ijaew tee ri mē kot Jejus kôt
amnhī xunhwÿr ã mē omu nhūm ja mē kām mex
kêt nē. Hāmri nhūm mē hamaxpér o:

—Tk. Kwa ra mē ixte finat Mojes kapér kôt
amnhī nhÿpêx mex o ri mē ixpa xwÿnh jakamā koja
Tīrtūm ja hā mē ixpumu nē mē ixte amnhī to mex
xwÿnhjê hā mē ijarë nē mē inhnê mē ixte amnhī
tomnuj rêngh pa. No kot paj mē Ijaew kêt xwÿnhjê
pyrà nē Jejus kôt amnhī xunhwÿr kêt nē. Æm kwarî
ho kwarî.

Anhÿr ã amnhī jarë. No ãm ã mē hamaxpér
anhÿrja mex kêt. Na prem htÿx Tīrtūm noo mā
kot amnhī to mex ã amnhī jarênh kaprÿ nē arî

ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Te pry kamā kēn nōr nhūm mē kot nhām nē mēnh kaxyw hkamnār nē ho amnhī par krā hi kukēnh pyràk o na htem amnhī nhīpēx. Jao amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa hprām xàj te Jesus kapērja nhām amnhī nē rēnh pyràk o hipēx. Jakamā koja mē Tīrtūm nhō krī hwȳr àpir kēt nē.
³³ Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot:

E mē inhma. Kot paj nhīrmā Ijaewjē hwȳr mēhō mē nhūm mē hkôt kapēr o pa.

Nom koja mē kapēr mar kēt nē. Koja mē kuma nē ãm kuma.

Te pry kamā kēn nōr nhūm mē kot nhām pry nē mēnh kaxyw hkamnār nē ho amnhī par krā hi kukēnh pyràk o koja mē amnhī nhīpēx.

No te mē kot nhām pry nē mēnh kaxyw hkamnār kēt pyràk xwȳnhjaja koja mē kurom nhīrmā ma Tīrtūm nhō krī hwȳr api.

Hāmri nē hkīnh nē pa ho pa. Anē.

Nom kēn kumrēx jarēnh kēt nē. Na prem Jesus ã kuxi nē ã harēnh anē. Ijaew te mē kot kēn nhīpēx pyràk o Jesus nhīpēx nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kēt nē axtem nē hkaga nē ãm kamā gryk pix o ri pata ã nhūm mē harē. No mē kot amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr ronhȳx Jesus te kēn kot mē kēp àmnār pyràk kēt nē. Jakamā ã mē harēnh kot anhȳr.

10

¹ Hêxta waa nē. Ijaxwȳja ixpē Ijaew. Mē kēp ixfwȳ jakamā kēp apu mē kot amnhī kaxyw Jesus mā hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwȳr ronhȳx pa ixfwȳ tȳx kumrēx. Inhmā mē kēp Tīrtūm kra

hprām tÿx kumrēx kēnā. Inhmā ja prām xàj na pa hte mē ho Tīrtūm wÿr rāhā ho ri ixpa. ² Ra ixte mē omunh mex. Mē kām Tīrtūm mā tanhmā amnhī nhīpêx to hprām tā no ām mē kot hprī hā kapēr mar kêt. Jakamā na htem tee ri tanhmā kām amnhī nhīpêx to ho ri pa hprām kapry. ³ Nhūm pre Tīrtūm tee ri amnhī tā mē omu nē hamaxpēr o:

—Koja mēhō amnhī kaxyw Ixkra Kris kôt hamaxpēr nē hköt amnhī xām pa ja hā omu nē kot amnhī to mex xwÿnh ā harē nē ho ixkra kurē kumrēx. Nom na hte Ijaew ohtō nē ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē.

Anhÿr o mē harē. Ām hāmri na ā mē harēnh anē. Na htem ām axtem nē hamaxpēr o:

—Tk. Kot paj amnhī kaxyw Kris kôt ijamaxpēr nē hköt amnhī xām kêt nē. Kot paj ām pam amnhī krā hköt tām ri amnhī nhīpêx o ri ixpa. Mē ixpē Ijaewjē mē ixte amnhī nhīpêx xà hköt. Hāmri nhūm Tīrtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ā ijarē. Nom kot paj Kris kôt amnhī xām kêt nē. Ām kwarī ho kwarī.

Anhÿr ā amnhī jarē. ⁴ Nom na htem ām htÿx ri amnhī krā hköt amnhī to mex o pa hā amnhī kamnhīx kapry. Koja mē tee ri kām finat Mojes kapēr kôt amnhī nhīpêx o ri pa hprām kapry. Jejus tapxipix na pre tām amnhī nhīpêx mex rāhā ho pa. Na pre Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx mex o ri pa nē aa kapēr ō nhīrōp ām nē hkwym ri tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē. Kot amnhī tomnuj kêt xwÿnh ā ām pixi mex na. Jakamā tapxipix kukwak ri na hte Tīrtūm amnhīm mē pahte amnhī to mex xwÿnh ā mē pajarē.

Tīrtūm kām mē pahpiitā mē pahto hkra hprām ā harēnh

⁵ Nē amnepêm na pre finat Mojes Tīrtūm nhŷ hā Ijaew mā tanhmā ujarēnh to nē hā kagà. Nē mē kām ujarēnh o:

—E kot kaj mē atō Tīrtūm nhŷ hā ixujarēnh ma nē hkôt amnhī nhîpêx mex o ri apa nē hkwym ri tanhmā amnhī nhîpêx to hkêt nē. Hā koja Tīrtūm hā apumu nē amnhīm ate amnhī to mex xwŷnh ā ajarē ka nhŷrmā kuri atīr tūm nē amex nē apa ho apa. Anē.

⁶ Ā mē kām kapēr anhŷr tā mē pahte Mojes kapēr xà hkôt amnhī nhîpêx o papaja na mē pahpê hihtŷx kumrēx. Tīrtūm kapēr tūm na. Kapēr ā kagà kamā kot mē pamā mē pahte tanhmā amnhī nhîpêx to hā karōja ohtô rax kumrēx jakamā pu mē tee ri pamā piitā hkôt amnhī nhîpêx prām kapry. Nhūm Tīrtūm tee ri amnhī tā mē pajamā hāmri nē mē pahwŷr Kra Jejus mē. Jakamā na pu htem amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ nhūm Tīrtūm hā mē pahpumu nē kukwak ri mē pahto hkra kurê kumrēx. Kra kukwak ri kot mē pahto hkra kaxyw kot mē pahwŷr mēnh nhūm mē kot hpîr nhūm akupŷm ho htîr jakamā na pu htem harēnhja ma nē pajamaxpēr o:

—Nà na xep pre Jejus ixto ixpê Tīrtūm kra. Anē.

Nom xà na hte Tīrtūmja ā mē pamā kapēr anē nē mē pamā:

—E kot kaj mē ma kaxkwa hwŷr api nē Kris japrô nē man amnhī kôt akupŷn o wrŷ pa ja hā mē apumu nē mē ato ixkra.

Anhŷr o mē pamā kapēr? Nà na hte ā mē pamā kapēr anhŷr kêt nē. Tanhmā kot puj mē amnhī to

nē ã amnhī nhīpēx anē? ⁷ Rȳ xà na hte ã mē pamā kapēr anē nē mē pamā:

—E na pre Krisja ty. Jakamā mē kam nē ma hwȳr mra nē akupȳm amnhīm ho htīr. Hāmri pa ja hā mē apumu nē mē ato ixkra.

Anhȳr o mē pamā kapēr? Nà na hte ã mē pamā kapēr anhȳr kêt nē. Tanhmā kot pu mē amnhī to nē akupȳm ho htīr? Ja pyrà nē na hte Tīrtūm mē pamā mēmoj tā karō pu mē kām ho anhȳr nhūm ja hā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nē.

⁸ Ām mē pahte amnhī kaxyw Jejus kôt pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwȳr ã mē pahpumunh kôt pix mā na hte mē pahto hkra. Hāmri nē mē pahwȳr Karō rē nhūm mē pahkarō mā gjêx jakamā mē pahte Tīrtūm kām hprām xà hkôt amnhī nhīpēx o papaja na mē pahpê hihtȳx kêt. Te kapēr ra mē pahkrā hi kaxwȳnh kām hikwȳ pyràk o pu mē piitā mē kām harēn o ri mē hkôt papa. Jakamā na pa hte mē piitā mē kot amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr kaxyw tanhmā mē kām harēn to ho ri mē hkôt ixpa nē mē kām:

⁹ —Kot ka mē atō Jejus kēp anhō Pahihti hā harē nē Tīrtūm kot akupȳm ho htīr kôt ajamaxpēr. Hā koja Tīrtūm ja hā apumu nē anē ate amnhī tomnuj o hapēx nē ato hkra. Ām ja pix ã mē pahpumunh kôt na hte mē pahto hkra. Anē.

¹⁰ Nē na pu htem mē pahkrāhi kaxwȳnh kām amnhī kaxyw Jejus mā pajamaxpēr. Nē mē pajawa ho kēp mē panhō Pahihti hā harē. Hāmri nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumu nē amnhīm mē pahte amnhī to mex xwȳnh ã mē pajarē nē mē pahto hkra. ¹¹⁻¹³ Tā mē pahte amnhī kaxyw

Jesus kôt pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwyr xwÿnhjaja kot puj mē pahkñh nē papa ho papa. Mē pahpiitā. Ijaew nē Ijaew kêt xwÿnhjaja. Mē pahpiitā mē panhō Pahi Maatija ãm pyxi mex na. Jakamā koja Ijaewjē hō rȳ Ijaew kêt xwÿnhjē hō amnhī to kuwÿ nhūm kuma nē ho hkra. Kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Mē kām kēp Tīrtūm kra hprām xwÿnhjaja koja mē amnhī to Tīrtūm wÿ nhūm mē kuma nē Jesus kot mē nê htyk kukwak ri mē nê mē kot amnhī tomnuj o hapēx nē mē ho hkra nhūm mē hkñh nē pa. Anē.

14-15 Xà na htem kormā amnhī kaxyw Kris mā hamaxpēr kêt rāhā amnhī to Tīrtūm wÿ nhūm mē kuma nē mē ho hkra? Nà tanhmā kot wem amnhī to nē amnhī kaxyw kām hamaxpēr kêt rāhā amnhī to kuwÿ? Na hte Tīrtūm ma mē hwyr mē hkwýjē rē nhūm mē ma mē hwyr mra nē Tīrtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkôt pa. Nhūm mē hkwýjaja mē kuma nē amnhī kaxyw Jesus kôt hamaxpēr nē amnhī to Tīrtūm wÿ. Kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Koja mēmoj mex jarēnh xwÿnhjaja ma mē hwyr mra.

Nē mē hwyr hpôx o mō nhūm mē amȳm amnhī wÿr mē omu nē hkñh nē. Anē.

16 Tā ra mē piitā kot kapēr mar tā piitā amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt nē. Jakamā nhūm finat Ijais tee ri ja hā mē omu nē Tīrtūm mā mē harēnh o:

Pa Pahi Maati. Kwa ra mē kot akapēr mar tÿx tā akôt amnhī nhípêx kêt nē. Mē kām akapēr kôt amnhī nhípêx o pa hprām kêt. Na htem

ãm grêre nẽ akôt amnhĩ xunhwŷ nẽ akôt amnhĩ nhïpêx o ri pa. Anẽ.

17 Kot anhŷr tā ãm mẽ kot Kris kapēr jarēnh mar kôt pix mā na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpēr. Koja mẽ harēnh mar kêt tā tanhmā koja wem amnhĩ to nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpēr nẽ hkôt amnhĩ xunhwŷ? **18** Mān ka mẽ atõ atŷx ã ajamaxpēr anhŷr o:

—Ko mān Ijaew kormā Jejus kot mẽ panê tanhmā amnhĩ nhïpêx to hā harēnh mar kêt jakamā na mẽ kormā hkôt amnhĩ xunhwŷr kêt nẽ.

Anhŷr o ajamaxpēr. Nom ja kot anhŷr kêt. Ijaew piitā ra mẽ kot harēnh mar kēnā. Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot ja hā mẽ harēnh kot:

Na prem ma mẽ piitā mẽ kām ja jarēnh o ri mẽ hkôt pa nhūm mẽ piitā kuma. Anẽ.

19 Tā mān ka prem ra ja ma nẽ atŷx ajamaxpēr o:

—Kot anhŷr tā no mān kormā hprī hā Jejus jarēnh mar kêt jakamā mẽ hkôt amnhĩ xunhwŷr kêt nẽ. Anẽ.

Nom ja haxwŷja kot anhŷr kêt. Ra mẽ kot hprī hā harēnh mar mex tā kuma nẽ ãm kuma nẽ amnhĩ kaxyw kām hamaxpēr kêt nẽ. No mẽ apê Ijaew kêt xwŷnh kwŷjaja na ka mẽ kurom harēnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpēr nẽ hkôt amnhĩ xunhwŷr kurê kumrēx. Hāmri nhūm Ijaew tee ri ja hā mẽ apumu nẽ mẽ akamā gryk tŷx nẽ. Nom ra Tīrtūm kot ã mẽ hkukamā mẽ kot amnhĩ nhïpêx anhŷr ã mẽ omunh nẽ mẽ harēnh kot anhŷr kēnā. Na pre finat Mojes mẽ kām tanhmā hā kagà hto. Te Tīrtūm tām kot mẽ hā kagà pyrâ nẽ kapēr ã kagà htūm kamā kot mẽ harēnh kot:

Mẽ ate mẽ kamā mẽ akahak o apa xwŷnhjaja.

Mē kot htŷx ri amnhī nhîpêx o mē pa hā mē ate mē
harēnh tā no kot paj mē arom amnhīm mē
kot amnhī to mex xwŷnhjē hā mē harē.

Kot kaj mē tee ri ja hā mē omu nē mē kamā agryk
tŷx kumrēx.

Nē māänēn pa ixte mē ho mex ã ixpumu nē mē hā
ixkamā agryk nē. Anē.

20 Nē finat Ijais na pre haxwŷja ã mē harēnh anē.
Na pre kām amnhī kwŷ pê Ijaew pyma hkêt nē
xatā Tīrtūm nhŷ hā tanhmā mē kām Ijaew kêt
xwŷnhjē jarēnh to ho pa. Te Tīrtūm tām kot mē
harēnh pyràk o mē kām:

Nà Ijaew kêt xwŷnhjaja kot Tīrtūm japêr kêt tā koja
tām mē kām amnhī to amnhīrīt nhūm mē
hkôt amnhī xunhwȳ.

Mē kot kormā amnhī kaxyw kām hamaxpēr kêt tā
koja tām mē kām amnhī to amnhīrīt. Anē.

21 Ñ Ijaew kêt xwŷnhjē jarēnh kot anhŷr. Nē axte
mā tanhmā Ijaewjē jarēnh to kot:

Te mē katorxà kot tanhmā hkrajé ho mex to kaxyw
tee ri amnhī wŷr mē kām àkjêr pyràk o na
hte Tīrtūm Ijaewjē nhîpêx o pa.

Jao tee ri kām tanhmā mē ho mē mex to hprām tā
no nhūm mē amnhī tā kuma nē ãm kuma nē
hkôt amnhī nhîpêx kêt nē. Anē.

11

Tīrtūm kot Ijaew kamā ukaprī hā harēnh

Matêwre 13.10-17

1 Tā ra Ijaew kot Tīrtūm kaga jakamā mān ka mē
atō mē harēnh ma nē ajamaxpēr o:

—Mān pre Tīrtūm tee ri amnhī tā mē omu nē
amnhī pyrà nē mē hkaga.

Anhŷr o ajamaxpēr. Nom na pre mē hkaga hkêt nē. Ijaxwŷja ixpê Ijaew na pa. Mē uràk nē ixpê Ijaew pâr krax pê finat Apraâw kanrêhã htàmnhwŷ Pêjamî kanrêhã hõ na pa. Tâ xà na pre Tirtûm ixkaga? Nà kot ixkaga hkêt. ² Amnepêm kormã mêmôj piitâ hkêt ri na pre mē ixpê Ijaew hkukamã mē ixto hkra hã amnhî jarë. Tâ nhûm amgrà xohtô nê hapêx nhûm mē hapoj hâmri nê Tirtûm kôt amnhî nhîpêx o pa hkêt nê. Hâmri nhûm finat Erisja tee ri mē kot amnhî nhîpêx ã mē omunh o pa nê Tirtûm mã tanhmã mē harênh to nê mē hã kagà. Nê hã kagà ho:

³ Kwa Tirtûm. Mē ixte amã amnhî jarênh xà hã mêtî hkwŷ na prem ra hkrakrak pa. Nê anhŷ hã akapêr jarênh o ri mē pa xwŷnh kwŷ nhîmex rax nê. Âm papxipix na pa arî ixtîr nê ri ixpa nom nhûm mē ra kot ixpîr kaxyw ixtâ amnhî jarë. Anê.

⁴ Tâ tanhmã na Tirtûm kutâ kâm kapêr to? Na pre kâm:

Nà kapxipix na ka arî atîr kêt nê. Arî mē ohtô nê apyrâ nê amnhî kaxyw ijkôt hamaxpêr. Mê ohtôô. Arî mē kêp 7.000 nê akwŷjê rom ri sânti Paaw kutâ hkônkrâ ho hkrî nê kâm mex ã harênh kêt nê. Anê.

⁵ Tâ arî ã jarâhã mē kot ã amnhî nhîpêx anhŷr kênâ. Tirtûm kâm Ijaew japê jakamã mē kamã ukaprî. Jakamã nhûm ra mē hkwŷjaja mē pahpyrà nê amnhî kaxyw Kris kôt hamaxpêr nhûm Tirtûm mē ho hkra. ⁶ Nom mē kot amnhî to mex ã mē omunh xà hkôt mē ho hkra hkêt nê. Amarî kâm mē hapê htûm xà hkôt na hte mē ho hkra. Kop apu mē kot amnhî to mex ã mē omunh xà hkôt kot mē ho

hkra ronhŷx amarī mē ho hkra hkêt nē. Nhŷx mē kot tanhmā amnhī nh̄ipêx to ho pa hā mē omunh xà hkôt pix mā mē ho hkra.

⁷ Ijaew piitā Tīrtūm kot amnhīm mē mex ã mē harēnh prām tā no ãm mē grêre nē hamaxpēr xà hkôt Jesus kôt amnhī xunhwŷ. Na htem ohtô rax nē kapēr ma nē ãm kuma nē tee ri kot amnhīm mē mex ã mē harēnh prām xàj amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nh̄ipêx to ho ri pa. Nom ra mē kot Jesus kaga jakamā ã amnhī nh̄ipêx anhŷr kaprŷ. Mē kot hkaga jakamā te ri mē hamak kro nē Tīrtūm kapēr mar kêt pyrà nē pa. ⁸ Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot mē harēnh kot:

Tīrtūm na hte mē kām kapēr mar prām kêt xwŷnhjê pumu nē ãm mē omu nhūm htem htŷx ri pa ho pa. Nē Tīrtūm mā hamaxpēr kêt o ri pa. Mē kot kapēr mar tā hprī hā mar tŷx kêt nē. Nē mē kot kapēr ã kagà kamā harēnh tā hprī hā mar tŷx kêt nē. Jakamā na htem amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt o pa.

Tā na htem arī jarāhā ã amnhī nh̄ipêx anhŷr o ri pa. Te mē nohkre nē mē hamak kro xwŷnh kot amnhī nh̄ipêx pyràk. Anē.

⁹ Nē amnepêm na pre pahi finat Tawija amnhī kwŷ Ijaew jarēnh o:

Na htem htŷx ri hkñh kām apkur o pa.

Te tutre kām prām nē kot rapuuti hwŷr àr nē tee ri kām kator prām kaprŷ pyràk.

Ja pyrà nē mē kot Tīrtūm kapēr mar kêt mŷrapê koja Tīrtūm tanhmā mē ho nhūm mē tee ri kām mex prām kaprŷ.

¹⁰ Te mē nohkre xwŷnhjaja tee ri mē hpa nh̄ipêx o pa pyràk.

Nē omnuj nē à nē ho gjêx o ri pa pyràk o amnhî nhîpêx o ri pa.

Anhýr o mĕ harê. ¹¹ Tā arî Ijaew Jejus kaga nē kâm kapêr mar prâm kêt jakamâ xà na Tîrtûm tee ri ja hâ mĕ omu nē mĕ hkaga kumrêx? Nà kot mĕ hkaga hkêt. Âm mĕ tâmjaja kêp Jejus prâm nôkati jakamâ nhûm tee ri ja hâ mĕ omu nē mĕ hpânhâ Ijaew kêt xwýnhjê mă amnhî to amnhîrît nē mĕ hkwyjê ho hkra. Jakamâ koja Ijaew kwýjaja ja hâ mĕ omu nē tee ri hamaxpêr nē hamaxpêr o:

—Kwa na xep Ijaew kêt xwýnh kwýjaja Jejus kôt amnhî xunhwý nhûm Tîrtûm ja hâ mĕ omu nē mĕ ho hkra. Kwa mon pu prem axtem nē ri Jejus kaga? E pu mĕ kuxwar amnhî kaxyw hkôt mân pajamaxpêr nē hkôt amnhî xunhwý kê Tîrtûm ja hâ mĕ pahpumu nē Ijaew kêt xwýnhjê pyrà nē mĕ pahto hkra. Hâmri nē amnhî mă mĕ pahte amnhî to mex xwýnh ã mĕ pajarë. Anë.

Ã Ijaewjaja hamaxpêr anhýr kaxyw na pre Tîrtûm Ijaew kêt xwýnhjê mă amnhî to amnhîrît. ¹² Hâmri nhûm mĕ amnhî tâ omu nē hkînh nê pa. No nhûm Ijaew kwýjaja. Mĕ kâm Jejus prâm nôkati ho mĕ pa xwýnhjaja mĕ hkînhâ hkaprî nê pa. Tâ koja mĕ nhýrmâ amnhî kaprî hâ amnhî pumu nê amnhî kînh kêt ã amnhî pumu hâmri nê Tîrtûm kôt amnhî xunhwýr nê amnhî kaxyw Kra Jejus Kris mă hamaxpêr japêr. Koja mĕ ã amnhî nhîpêx anë hâmri nê Ijaew kêt xwýnhjê pyrà nê hkînh nê ri pa. Hâmri nhûm Tîrtûm ja hâ mĕ omu nê Ijaew kêt xwýnhjê mĕ mĕ ho hpimrâatâ mĕ ho mex rax nê nhûm mĕ hkînh nê hamakêtkati nê pa ho pa.

Tîrtûm kot Ijaew kêt xwýnhjê ho hkra hâ harêñh

¹³ E kot paj hpānhā mē apē Ijaew kêt xwÿnhjê mā ixkapēr nē mē atā kagà. Na pre Jejus ma mē awýr inhmē. ÿ hā ixte mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa kaxyw. Pa pre ma krī hkwÿ kamā mē akwÿjê hwÿr mō nē ixkīnh kām mē kām kapēr jarēnh o ri mē hköt ixpa. Nhūm mē hkwÿjaja inhma nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hköt amnhī xunhwÿ. ¹⁴Tā koja apu ixkwÿjaja mē harēnh mar japēr. Ijaew tee ri mē apē Ijaew kêt xwÿnhjê jarēnhja ma hāmri nē ra amnhī kamā gryk japēr. Jao mē apyrà nē Jejus kôt amnhī xunhwÿ nē nhÿrmā kuri htīr tūm nē mex nē pa ho pa. ¹⁵Kormā mē kot amnhī kaxyw kām hamaxpēr kêt jakamā na pre Tīrtūm hpānhā mē apē Ijaew kêt xwÿnhjê mā amnhī to amnhīrīt. Ka mē ra krī piitā hköt axohtō nē hköt amnhī xunhwÿ nē hköt amnhī nhÿpêx mex o ri apa. Tā koja Ijaewjaja nhÿrmā amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr nē mē apyrà nē Jejus kôt amnhī xunhwÿr japēr. Hāmri nē te mēhō hkra kēp htyk nhūm hkaprī htā nhūm hkraja tanhmā amnhī to nē akupÿm kām htīr nhūm kot omunh nē hkīnh tÿx kumrëxta pyràk o amnhī nhÿpêx. Jao Tīrtūm mē kot hköt amnhī xunhwÿr ã mē omu nē hkīnh nē. Pu mē pahpimràatā uràk nē pahkīnh nē ri papa.

¹⁶ E pa mē amā mē ujarēnhja ã ejēp kwÿ jarē. Koja mēmo pī hpàr jarē mex nē hā koja pàr mex nē xa. Ja pyrà nē Ijaew pàr krax finat Apraāwjā kumrëx na pre amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr nhūm ho hkra. Jakamā koja nhÿrmā hkanrēhā htāmnhwÿjaja uràk nē amnhī kaxyw kām hamaxpēr nhūm mā mē ho anē nē māñenēn mē ho

hkra nhūm mē mex nē pa. Te kot mēmo pī hpàr jarê mexja nhŷ hā pàr mexta pyràk.

17 Nē na htem akunī kamā mēmo pī hpa jakà nē hamŷ nē ma amnhī kôt o mra. Nē ixkre kapem ra mē kot mēmo pī hkreja hpa jakàr nē rēnh xwŷnh xwakre kamā wam pī hpa jakàr xwŷnhata nhô nē axpēn tā hkaxpre nē gaa nē axpēn jamŷnh mex nē grà hkêt nē. Nē arī htīr mex nē. Te kēp hpa kumrēx pyràk. Tā Ijaew kwŷ kot amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr xwŷnhjaja te mē kēp ixkre kapem pī hpàrta pyràk. No mē hkwŷjaja mē kot Jejus kaga xwŷnhjaja te mē kēp mē kot kēp hpa jakàr nē rēnhta pyràk. Jakamā nhūm Tīrtūm te mē kot pàr pē hpa jakàr nē rēnhta pyràk o mē hipêx nē mē hkaga. Nē axtem te mē kot mēmoj pàr pa jakàr nē hpānhā kamā axtem pī hpa janhôr nē hā hkaxpreta pyràk o mē apē Ijaew kêt xwŷnhjê nhîpêx nē mē amā amnhī to amnhîrīt. Ka mē ra amnhī kaxyw Jejus mā ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ nhūm Tīrtūm mē ato mex nē.

18 Tā kēr ka mē arī Ijaew o mex o ri apa. Tanhmā ri mē hipêx to mā ajamaxpēr to hkêt nē. Rȳ ajamaxpēr o:

—Nà ãm hāmri na Tīrtūm mē hkaga nē ãm kām mē papxipixjê japê.

Anhŷr o ajamaxpēr kêt nē. Ijaew te ixkre kapem pī hpàr mexta pyràk. No mē kajaja te mē ate akunī rūm pī hpa kot ixkre kapem pàr mex pix kukwak ri htīr nē hā harirta pyràk. Kêt akunī rūm pī hpa jakàr kukwak ri na hte ixkre kapem pàrta htīr nē kuhê hkêt nē. Kop apu pàrta mex kêt ronhŷx ra akunī rūm hpaja grà pa. Ja pyrà nē Ijaew kukwak ri kot kaj mē nhŷrmā Tīrtūm ri atīr tūm nē apa ho

apa. Jakamā kwa kēr ka mē ate amnhī to rūnh o mē hakrenh ā amnhī to jarkrar kēt nē. ¹⁹ Mān ka mē atō ajamaxpēr o:

—Ra Tīrtūm kot Ijaew kaga nē hpānhā mē pajaja mē ixto hkra jakamā mān kām mē ijapē ho mē hakre. Ra mē hpānhā mē ixto hkra kēnā. Anē.

²⁰ Nà ām hāmri na pre Tīrtūm Ijaew kwȳ kaga. Mē kot Jejus kōt amnhī xunhwȳr kēt mȳrapē na pre te mēmo pī hpa jakār nē rēnhta pyràk o mē hipēx. Ka mē ra mē kurom amnhī kaxyw hkōt ajamaxpēr jakamā nhūm Tīrtūm te kot akunī kamā pī hpa jakār nē ho htēm nē ixkre kapem pī hpàr mex ā hanhōr nē hā hkaxpre pyràk o mē anhīpēx. Nom kwa kēr ka mē ja hā amnhī pumu nē ri hā Ijaewjē mā amnhī to jarkrar kēt nē. Ām amnhī to mex nē Tīrtūm kapēr kōt amnhī nhīpēx mex o ri apa. No kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anhīr kēt nhūm amnhī tā mē apumu nē ra kot Ijaew kwȳ nhīpēxta pyrà nē tanhmā mē ato nē mē akaga.

²¹ Ā Ijaew jarēnh kot anhīr. Te mē kēp pàr mex pyràk. Tā nhūm mē kot Jejus kōt amnhī xunhwȳr kēt jakamā nhūm Tīrtūm te kot pī hpa jakār nē rēnhta pyràk o mē hipēx nē mē homnuj nē. Kot kaj mē uràk nē ā amnhī nhīpēx anē nhūm mā mē ato anē nē. ²² Ijaew kot Jejus kōt amnhī xunhwȳr kēt jakamā nhūm Tīrtūm mē hpānhā mē apē Ijaew kēt xwȳnhjē mā amnhī to amnhīrīt. Tā ka mē Ijaew rom amā Jejus prām nhūm Tīrtūm ja hā mē apumu nē amnhī pyrà nē kām mē aprām nē mē akamā ukaprī rāhā nē pa ho pa. Tā kwa mē okora. Kēr ka mē hkōt pix mā amnhī nhīpēx o ri apa rāhā ty. Kot kaj mē hkaga nhūm amnhī tā mē apumu

nē te Ijaew kot hkaga xwÿnhjê nhÿpêx pyràk o mē anhÿpêx nē mē akaga.

²³ Koja Ijaew nhÿrmā Jejus kôt amnhī xunhwyr japér nhūm Tīrtūm ja hā mē omu nē mē ho hkra. Te mē kot pàr pa jakàr nē rēnh nhūm grà par xwÿnh nhūm kot akupým amnhīm hamÿnh nē ixkre kapem pàr wyr o htēm nē akupým hā hanhôr nē hā hkaxpre ho htÿx nhūm kukwak ri akupým htÿrta pyràk. Ja kēp tanhmā kute hkêt. Kot ã hipêx anhÿr kaxyw àhpumunh tÿx. ²⁴ Mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja te mē ate akunī kamā pī hpa jakàr nē ixkre kapem pàr ã hanhôr nē hā kaxpreta pyràk. Jao Jejus kôt amnhī xunhwÿ nhūm mē ato hkra kurê kumrëx. No Ijaew te mē kēp ixkre kapem pàrta pyràk jakamā Tīrtūm kot akupým hanhôrta tanhmā kēp kute hkêt. Kēp Tīrtūm kénā kot tanhmā kēp kute. Jakamā koja mē hkôt amnhī xunhwÿ nhūm amnhī tā mē omu nē mē ho hkra kurê kumrëx.

*Tīrtūm kot mē piitā mē kamā ukaprī hā harēnh
Matêwre 23.37-39; Rukre 21.24; Juāw 10.16*

²⁵ E kot paj mē amā mēmoj to amnhîrít ka mē inhma. Nà na pa ra mē amā Ijaew krâ xihtÿx xwÿnhjê jarë ka mē harēnh ma. Ra mē kot Jejus kaga hā mē harēnhja. Tā koja mē ã amnhī nhÿpêx anhÿr o pa râhā hkêt nē. Na hte Tīrtūm kormā amnhī tā mē apê Ijaew kêt xwÿnhjê jamâr o pa. Amnepêm na pre amnhī kaxyw mē akukamā tanhmā mē akwÿjê jarênh to. Tā kot kaj mē kot tanhmā mē ajarênh to xwÿnh piitā Jejus kôt amnhī xunhwyr pa nhūm rī Ijaew amnhī to hapu nē kormā hkôt amnhī xunhwÿ. Æ mē kot amnhī

nhīpēx anhȳr kaxyw. Jakamā kwa kēr ka mē ri ja hā amnhī to jarkrar o ri mē hkôt apa hkêt nē. Mē pahtpyrà nē mē kot Jeus kôt amnhī xunhwȳr mā xwȳnh kēnā. ²⁶ Koja Tīrtūm nhȳrmā Ijaew piitā ho hkra. Kapēr ã kagà htūm kot mē harēn kot:

Nhȳrmā kot mē ate amnhī tomnuj pē mē apytār mā xwȳnhja Ijaew õ koja.

Jako hkanrēhā htāmnhwȳjē hō koja.

Koja nhȳrmā wrȳ nē mē ate amnhī tomnuj pē mē apytā nē mē ate amnhī tomnuj o hapēx pa. Anē.

Anhȳr o kot harēn. ²⁷ Nē māänēn ja:

Kot paj mē nē mē kot amnhī tomnuj o ijapēx pa.

Amnepē mā ixte mē hkukamā mē hā amnhī jarēn
xà hkôt. Anē.

²⁸ Nom arī mē kām Jeus mar prām kêt jakamā te mē kot kutā amnhī xunhwȳr pyrāk o amnhī nhīpēx. Tā ã mē kot amnhī nhīpēx anhȳrja ri ka mē kamjaja mē hpānhā mē apē Tīrtūm kra. Nom nhūm Tīrtūm arī kām mē hapēe. Na pre amnepē mā kot tanhmā mē ho mex to hkukamā tanhmā mē hā amnhī jarēn to. Mē hpār kraxjē mā tanhmā mē hā amnhī jarēn to. Finat Apraāw mē Ijak mē Jakoja mā mē hkanrēhā mē htāmnhwȳjē hā tanhmā amnhī jarēn to.

²⁹ Na hte Tīrtūm mēmoj tā tanhmā amnhī jarēn to nē ãm hāmri hā amnhī jarē nē amnhī jarēn xà hkôt tanhmā hipēx to. No na hte mēmoj tā amnhī jarēn tā gaa nē ho hamakētkati hkêt nē. Rȳ hpānhā axtem tanhmā hipēx to hkêt nē. Na hte mēmoj tā amnhī jarēn xà hkôt tanhmā hipēx to. Tā ra amnepē mā kot Ijaew o mex ã amnhī jarēn

jakamā koja nhŷrmā mē ho mex rax nē ã mē hipêx anhŷrja o hamakêtkati hkêt nē.

³⁰ No mē kajaja mē apê Ijaew kêt xwŷnhjaja. Amnepêm na ka prem ajaxwŷja Tīrtûm kôt amnhî nhîpêx kêt nē. Tâ nhûm mē akamâ ukaprî nê kâm mē ajapê nê. Ka mē ra harênh ma nê hkôt amnhî xunhwŷ nê hkôt amnhî nhîpêx mex nê. No ãm Ijaew kukwak ri. Mē kot kapêr kôt amnhî nhîpêx o pa hkêt jakamâ nhûm Tīrtûm mē hpânhâ nhâm mē amâ amnhî to amnhîrît nê mē ato mex rax nê. Jakamâ te Ijaew kukwak ri mē amex nê ri mē apa pyràk. ³¹ Tâ koja nhŷrmâ kot mē anhîpêxta pyrà nê Ijaew ho hkra. Nê mē apyrâ nê mē kamâ ukaprî nê. Mē kot mē apyrâ nê amnhî kaxyw Kra hkôt hamaxpêr xwŷnhjaja nhûm mē apyrâ nê mē ho hkra nê mē ho mex nê. ³² Mē apê Ijaew kêt xwŷnhjaja nê mē ixpê Ijaew mē pahte axpën pyràk. Na pu htem pahpiitâ Tīrtûm kapêr piitâ hkôt amnhî nhîpêx râhâ ho ri papa hkêt nê. Tâ kot puj mē tee ri ja hâ amnhî pumu nê amnhî to kuwŷ nhûm mē pama nê amarî mē pakamâ ukaprî nê mē pahto mex nê.

*Pawre kot Tīrtûm mex o mex ã harênh
Epes 3.20; Korosê 1.16; Wam Korît 2.9, 2.16*

³³ Tīrtûmja àhpumunh tŷx o àhpumunh tŷx. Nê ukaprî ho ukaprî nê mex o mex. Mē pahtô na pu urâk nê ã amnhî nhîpêx anhŷr o papa? Nà amrakati kumrêx. Nê mē pahtô na pahte Tīrtûm jamaxpêr kôt omunh? Nà mē pahte hamaxpêr kôt omunh kêt. ³⁴ Kapêr ã kagâ htûm kot ja jarênh kot: Mē pahte Tīrtûm jamaxpêr kôt omunh kêt. Nê kot pu mē pahtô mêmoy tâ hakre hkêt nê.

Mē parom àhpumunh o àhpumunh xwỳnh kēnā.

³⁵ Nē mē pahtō kot puj we kām pakapēr nē kām:
“Kwa Tīrtūm. Ra ixte amā mēmoj nhōrta
pānhā kwa amnhī xwar inhmā mēmoj gō.”
Anē.

Nà mēmoj piitā õ kēnā kot puj kêt ri ã kām mēmoj
nhōr ã amnhī jarēnh anē. Anē.

³⁶ Tām na pre amnhī kaxyw mēmoj piitā ho kator
pa. Nē ãm pix kukwak ri na mēmoj piitā htīr nē pa.
Jakamā kwa pu mē kām mex o mex ã mān harēnh
rāhā ho ri papa.

12

*Mē pahte Tīrtūm mā amnhī nhōr ã mē pajarēnh
Wam Korīt 6.20; Epes 4.1; Piripos 4.8-9; Korosē
1.10; Wam Tesarōn 4.1-3; Wam Pētre 2.11*

¹ Kwa Jejus kôt ixkwȳjaja. Tīrtūm na hte mē
pahto mex nē mē pakamā ukaprī rāhā jakamā na
pa ã mē amā ixkapēr anē. Kwa mē tokyx kām
amnhī jarē nē kām amnhī gō. Te mē ate kām hkīnh
xà nhōr pyràk o amnhī nhīpêx nē kām amnhī gō.
Jao mē amā kapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx o
ri apa hprām ã kām amnhī jarē. Nē kām hprām
xà hkôt pix mā tanhmā amā amnhī nhīpêx to ho
ri apa hprām ã kām amnhī jarē. Kot kaj mē ã
kām amnhī jarēnh anē nhūm amnhī tā mē ama nē
hkīnh nē. Æ mē pahte kām amnhī jarēnh anhȳrja na
kām mar prām.

² Nē kēr ka mē kām Tīrtūm prām kêt xwỳnhjaja
kot amnhī nhīpêx o ri amnhī nhīpêx o ri apa hkêt
nē. Nē mē amnhī to Tīrtūm mān wȳ kē mē amā
mē ajamaxpēr mex jagjē. Koja mē ama nē mē
amā hagjē ka mē ra aprī hā hamaxpēr xà hkôt mē

pahte amnhī to mex xà pumunh mex nē. Na pu htem hköt amnhī nhīpêx o ri papa nhūm amnhī tā mē pahpumu nē hkīnh nē. Pu mē pajaxwýja ý hā pahkīnh nē ri papa.

Kris kwýjaja kot tanhmā axpēn nhīpêx to hā mē kām karō

Rōmān 12.1-11; Epes 4.11-16; Wam Pêtre 4.10-11

³ Nē na pre Tīrtūm ixto mex nē. Nē mē akaxyw ixām. Ixte mē amā Kra Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpêx to hā harēnh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Tā na pa ã kagàja kamā mē amā harēnh anē.

Jakamā kwa kēr ka mē amnhī to jarkrar o ri mē kām apa hkêt nē. Ām kwarī ho kwarī. Rȳ atŷx ri ajamaxpēr o:

—Nà pa na ixte amnhī to mex o ixte iwkwyjê piitā mē hakrenh par.

Anhýr ã amnhī to jarkrar o ri mē hköt apa hkêt nē. Kêt mē ām amnhī jarēnh o:

—Na pa pre amnhī kaxyw Jejus kôt ijamaxpēr nhūm Tīrtūm ixpumu nē ixto hkra. Jakamā na pa hte Jejus Kris pix kukwak ri tām amnhī nhīpêx o ri ixpa. No amnhī krā hköt ã amnhī nhīpêx anhýr kêt nē. Anē.

⁴ E pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma. Nà mē panhīja pyxi htā kamā mēmoj xohtôô. Na kamā mē pano nē mē pajakwa. Nē kamā mē pajamak nē mē pahte. Na pu htem mē pano ho rīt nē mē pajakwa ho pakapēr. Nē mē pajamak o ri ama nē mē pahte ho ri mra. ⁵ Ja pyrà nē Kris kôt mē pahte amnhī xunhwýr xwýnhja ãm pyxi tā hköt mē pahte amnhī xunhwýr xwýnhjaja mē paxohtôô. Jakamā na pu

htem ahpŷnhã tanhmã axpẽn to mex to ho ri papa.
Jao Kris kôt axpẽn to pahtõ nẽ pahtõx o papa.

⁶ Tirtum na hte mẽ pahpê hkwÿ hã ahpŷnhã
mẽ pamã tanhmã mêmooj tã karõ to nẽ kaxyw mẽ
pahto mẽ paxihtyx. Tã kér pu mẽ ra kot mẽ pamã
mêmooj tã karõ xà hköt kãm amnhĩ nhípêx rãhã ho
ri papa. Jakamã koja měhõ ate Tirtum kapér jaréh
o ri apa kaxyw axãm nẽ amã anẽ ka Tirtum kamnàr
rom mẽ kãm kapér jaréh mex o ri mẽ hköt apa.

⁷ Rÿ ate akwÿjê mã tanhmã axàpêh to ho ri apa
kaxyw axãm ka mẽ kãm axàpêh mex o ri
mẽ hköt apa.

Rÿ ate Tirtum kapér ho mẽ ahkre ho ri apa kaxyw
axãm ka ho mẽ ahkre mex o ri apa.

⁸ Rÿ ate Tirtum kapér o ri Jejus kôt mẽ akwÿjê
jamaxpér o hihtyx o ri apa kaxyw axãm ka
mẽ kãm kapér jaréh pê mẽ ho mẽ hihtyx
mex o ri mẽ hköt apa.

Rÿ ka mẽ atõ akukrêx rax japér nẽ ate mẽ kêp
amrakati xwÿnhjê mã mêmooj nhõr o ri apa
kaxyw axãm ka axàmnhix ri mẽ kãm mêmooj
nhõr o ri mẽ hköt apa.

Rÿ ate akwÿjê ho amnhíptar kaxyw axãm ka mẽ ho
amnhíptar mex o ri apa.

Rÿ ate tanhmã mẽ akwÿjê ho mex to nẽ mêmooj
to mẽ kutã anojarêt o ri apa kaxyw axãm
ka akñh kãm ã mẽ hipêx anhÿr rãhã ho ri
apa nẽ tanhmã akapér punuj to hkukamã ri
ajamaxpér o ri mẽ hköt apa hkêt nẽ.

⁹ Nẽ kér ka mẽ apiitã amã axpẽn kñh kãm axpẽn
to mex rãhã ho ri apa nẽ ri axêx rom amã axpẽn
kñh ã amnhĩ jaréh o ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kot

amnhī tomnuj xà piitā hkaga hpa nē hpānhā mē kot amnhī to mex xà pix pyr tȳx nē hköt amnhī nhǐpêx rāhā ho ri apa. ¹⁰ Nē mē apê Kris kwȳ hā amā axpēn kinh kām tām axpēn nhǐpêx o ri apa. Nē mē akwȳjaja mē kot amnhī to mex xwȳnh ā mē harēnh o ri mē hköt apa. No mē ri atȳx ajamaxpēr o:

—Nà koja mēhō ixfumrēx ixte tām amnhī nhǐpêx xwȳnh ā ijarē pa rī kormā amnhī xwar tām kot amnhī nhǐpêx xwȳnh ā harē.

Anhȳr o ajamaxpēr kêt nē. Kêr ka akumrēx tām kot amnhī nhǐpêx xwȳnh ā harē.

¹¹ Nē kêr ka mē Tīrtūm mā mēmoj to anhȳr kaxyw nē kamā amā kaga hkêt kām tanhmā kām mēmoj to ho ri apa. Jao akīnh kamā kām ho anhȳr mex nē. ¹² Nē mē nhȳrmā Tīrtūm kot kaxkwa kamā mē ato mex rax kukamā ajamaxpēr nē akīnh rāhā kām mēmoj to anhȳr o ri apa.

Nē kêr ka mē tanhmā amnhī to rȳ nhūm mēhō tanhmā mē ato ka mē akaprī nē ri apa htā no ām tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o Tīrtūm kaga hkêt nē. Arī amnhī to hwȳr rāhā ho ri apa. ¹³ Nē koja Kris kôt atōjē hō kēp amrakati ka mē ja hā omu nē anhō mēmoj japēr nē māmrī kām hkwȳ gō. Nē amnhī wȳr awȳ nē tanhmā ho mex to.

¹⁴ Nē mē kot tanhmā mē atomnuj to xwȳnhjaja kêr ka mē amnhī tā mē omu nē agryk nē wajaga kot tanhmā amā ho kaxyw hwȳr atēm nē kām tanhmā hā axàmnênh to hkêt nē. Kêt ām ho Tīrtūm pix wȳ nē kām:

—Pa mē ijamār mex xwȳnh maati. Nà na ixkwȳjē hōja ā inhǐpêx anē. Tā nom kêr ka ixtā

tanhmā homnuj to hkêt nē. Ām tanhmā ho mex to.

Anhŷr o mān mē ho awŷ.

¹⁵ Nē koja akwŷjê hō mēmoj tā hkīnh nē. Ka omu nē uràk nē ū hā akīnh nē. No koja mēmoj tā hkaprī nē mŷr o nhŷ ka omu nē ra uràk nē ū hā akaprī nē.

¹⁶ Nē kēr ka mē piitā mē hipêx o axpēn pyràk o ri apa. Te mē ate amnhī to rax o akwŷjê jakrenh o te mēmoj kamā akahak o amnhī nhîpêx pyràk kêt nē. Nē axàhpumunh tŷx o ate mē piitā mē hakrenh par pyràk o ri amnhī nhîpêx o ri apa hkêt nē.

¹⁷ Nē koja mēhō tanhmā ato htā ka ām amnhī tā omu nē tanhmā amnhī tā ho hkêt nē. Nē mē piitā mē noo mā tām ri amnhī nhîpêx o ri apa.

¹⁸⁻¹⁹ Nē kēr ka mē tām ri axpēn mā akapēr râhā ho ri apa.

Nē kot kaj akràmnhwŷ mē wa tanhmā axpēn nhîpêx to. Hāmri ka wa akupŷm tām axpēn xām kaxyw kām akapēr tā nhūm ama nē ām ama nē akaga. Ka ām amnhī tā omu nē kamā agryk kêt nē. Koja Tīrtūm tām tanhmā atā ho. Kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Kēr ka mē amnhī tā tanhmā kot ato xwŷnh to hkêt nē. Pa kot paj mē atā tanhmā ho. Anē.

Nē harēnh kot:

²⁰ Kēr ka mē amā mē kām mē akurê xwŷnhjê o mex pix o ri apa.

Kē mē kām prām ka ja hā mē omu nē mē kamā axukaprī nē mē kām mēmoj kwŷ gō kē mē kuku.

Rŷ nhūm mē kām kôr ka mē kām gō hkwŷ kē mē ho ixkō.

Kot kaj mē ã amnhī tā mē hipêx mex anē nhūm mē
tee ri amnhī tā mē apumu nē amnhī kamā
hpijaàm jao mē atā amnhī kamā gryk nē.
Anē.

²¹ Nom kot kaj mē amnhī tā tanhmā mē homnuj
to hāmri nē ajaxwŷja urâk nē amnhī tomnuj nē. Ja
pymaj kēr ka mē amnhī rom tām mē hipêx. Hāmri
nhūm mē amnhī tā mē apumu nē mē apyrâ nē tām
mē anhîpêx japêr.

E kēr ka mē ã axpēn nhîpêx o ri apa anē.

13

*Mē pahto amnhîptâr xwŷnhjê jarênh
Matêwre 22.21; Xitre 3.1; Wam Pêtre 2.13-17*

¹ Nē kēr ka mē kot mē ato amnhîptâr xwŷnhjê
kapēr ma nē kapēr kôt ri amnhī nhîpêx râhâ ho
ri apa. Tîrtûm kot mē pakaxyw mē unhwŷr kênâ. Mē
kot mē pahto amnhîptâr o pa kaxyw na hte
mē unhwŷ. ² Jakamâ koja mêmô mē kapēr ma nē
ãm kuma nē hkôt amnhî nhîpêx kêt nē hāmri nē te
kot Tîrtûm kapēr mar nē ãm mar pyràk o amnhî
nhîpêx. Hāmri nhûm Tîrtûm tee ri ja hâ omu nē
nhýrmâ tanhmâ hâ ho.

³ Xà na hte tām mē kot amnhî nhîpêx xwŷnhjaja
kâm mē kot mē ho amnhîptâr xwŷnhjê pymâ ho
pa? Nà na htem kâm mē uma hkêt kâm ri pa.
Ãm mē kot amnhî tomnuj xwŷnh pixjaja na amnhî
kamâ kâm mē uma ho pa. Tâ ka mē amâ mē kot mē
ato amnhîptâr xwŷnhjê pymâ hprâm kêt xwŷnhjaja
kêr ka mē kapēr ma nê hkôt amnhî nhîpêx kê
amnhî tâ mē apumu nê hkînh nê. Nê amnhîm mē
ate amnhî to mex xwŷnh ã mē ajarê. ⁴ Tîrtûm nhý

hā mē panhō pahi kot mē pahto amnhīptàr jakamā na htem mē kām mē pahto mex prām nē. Nē kot pu mē pahtō axtem nē tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nhūm tee ri ja hā pajarēnh ma nē tanhmā hā mē pahto. Ām hāmri na hte ã mē pahto amnhīptàr xwÿnhjaja mē panhīpêx anē. Tīrtūm kām hprām xà hköt.⁵ Jakamā kwa mē kapēr ma nē hköt ri amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa. Nom amā kot tanhmā ato pix pymaj hköt ri amnhī nhīpêx kêt nē. Māānēn ã amnhī kukamā ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Nà Tīrtūm kot mē ixkaxyw unhwyr jakamā na pa hte kapēr ma nē hköt amnhī nhīpêx mex o ri ixpa.

Anhŷr o ajamaxpēr.

⁶ Nē mē pahto amnhīptàr xwÿnhjaja kot Tīrtūm nhŷ hā tanhmā mē panhīpêx to ho pa jakamā na pu htem mē àpênh pānhā mē kām amnhīre. Mē pahpiitā axpēn kaxyw kām kàxpore ho hkryre nē kugō. Tanhmā kot ho mē pamā mēmoj to mex to kaxyw.⁷ Jakamā kēr ka mē hā apijaàm o ri apa kamā māmrī mē kām kàxpore hkwŷ ho hkryre nē õr o ri apa. Mē kot hā àhwyr xà hköt.

Mē pahte tanhmā axpēn nhīpêx to hā mē pamā karō

Matêwre 22.39-40; Karatas 5.13-15; Wam Juāw 3.11-24

⁸ Nē kēr ka mēhō ho tewēn japēr nē tokyx kām amnhīre. Nē mē amā axpēn kīnh o aa ho ajamakētkati hkêt nē. Jao mēmoj to axpēn kutā anojarêt rāhā ho ri apa. Kot kaj mē ã axpēn nhīpêx anē nē Tīrtūm kapēr piitā hköt amnhī nhīpêx mex o ri apa.

⁹ Amnepê mā na pre finat Mojesja Tīrtūm nhŷ hā Ijaew mā mēmoj tā karō nē mē kām:

Kēr ka mē aprō pix tānopxa nē nhām mēnijē hō kamā ri akurē ho apijaàm kêt o apa hkêt nē.

Nē mē anijaja mē amjén pix tānopxa nē nhām ri mēmyjē hō kamā akurē ho apijaàm kêt o ri apa hkêt nē.

Nē mē ri axpēn par kêt nē.

Nē mē ri axpēn pê axàhkīnh o ri apa hkêt nē.

Nē mē amā ri axpēn kukrêx kīnh o ri amā ho anhō hprām o ri apa hkêt nē. Anē.

Nē māänēn ja:

Kēr ka mē nhām mē axpēn nhīpêx o te ka amā amnhī tā ma pyràk. Jao tām axpēn nhīpêx o ri apa. Anē.

Ã kot mē kām hā karō kot anhŷr. Kot puj mē ã pamā pahkwŷjē kīnh anē nē māänēn wam finat Mojes kot mēmoj tā mē panhīgêtjē mā karō hkôt amnhī nhīpêx o ri papa rāhā nē. Jao axpēn par kêt nē. Nē axpēn pê paxàhkīnh kêt nē. Nē axpēn kutā panojarêt rāhā nē. ¹⁰ Koja mēhō kām amnhī tā ma pyràk o hkwŷjē nhīpêx nē mē ho mex pix o pa. Jakamā kot kaj mē amā ri axpēn kīnh nē mēmoj to axpēn kutā anojarêt pix nē. Jao Tīrtūm kapēr piitā hkôt amnhī nhīpêx mex o ri apa.

¹¹ Amnepê mā mē pahte amnhī kaxyw Jeus kôt pajamaxpēr xà hā arīgrotā ã na pre kormā akupŷn mē pahwŷr hpôx xà hā arīgro kormā hwŷr awry rax nē. Tā ra hwŷr ahtêp o mō. Koja tokyx akupŷn mē pahwŷr wrȳ nē ma akupŷm kaxkwa hwŷr mē pahto api. Jakamā kwa kēr pu mē arī hamār rāhā ho ri apa. Jao tanhmā amnhī tomnuj to kaxyw nē pajamaxpēr o:

—Kwa koja Jejus tanhmā amnhī to nē jarāhā akupŷn wrȳk japēr. Tā kot pa ri ã amnhī nhîpêx anē nhūm wrȳ nē tee ri ja hā ixpumu pa amnhī kamā ixpijaàm tȳx nē. Nà kot paj ã amnhī tomnuj anhȳr kêt nē. Anē.

Hāmri nē Jejus kamā ajamak pê kutêp Tīrtūm kapēr kôt pix mā ri amnhī nhîpêx mex rāhā ho ri papa.

¹² Na pu htem kamàt kām gôr nē arīgro jamār pê kamā pajamak o panhīkwȳ. Arīgro te kēp Jejus akupŷn wrȳk pyràk. Jakamā kwa pu mē kamā pajamak pê kām panojarêt rāhā ho ri papa nē amnhī nē tanhmā mē omnū xà kute pumunh mex o ri papa. Te ho pôristi kot amnhī nē mē kot kām mē hkurê xwȳnhjê pumunh mex pyràk o Jejus kutêp tām amnhī nhîpêx o ri papa. Na pre tanhmā mē pahkrā hto pu mē ū hā tām ri amnhī nhîpêx. Tā kēr pu mē arī ã amnhī nhîpêx anhȳr o ri papa nē te mē pahte arīgro hā mē pa xwȳnhjê kot amnhī nhîpêx pyràk o amnhī nhîpêx. ¹³ Kot puj mē ã amnhī nhîpêx anē nē mē piitā mē noo mā tee ri tanhmā mē pahte amnhī tomnuj to mā pajamaxpēr kêt nē. Jao amnhī kamā pahpijaàm nē ri papa hkêt nē. Nē pajamakêtkati nē paxàmnhīx ri papa. Te ho hirā kamā ri mē pa xwȳnhjê kot amnhī nhîpêx pyrà nē ãm ri paxàmnhīx tām amnhī nhîpêx o ri papa.

Nē mē pahprō pix tānopxar o ri papa.

Nē mē pahpipânh nē ri papijapu ho ri papa hkêt nē.

Nē mēmoj tā axpēn mā paxàkjēr hkêt nē.

Nē mēmoj tā axpēn kām pagryk kêt nē.

¹⁴ Nom kot puj mē axtem nē ã amnhī tomnuj anē nē mē pahte amnhī nhîpêx tūm kôt pix mā amnhī

nhīpēx. Tā kēr pu mē ā amnhī nhīpēx anhȳr pumaj hpānhā amnhī to Pahihti Jejus Kris wȳ nē kām:

—Pa Jejus. Nà kormā jar apa rī na ka pre mē kot tanhmā amnhī tomnuj to kutā axihtȳx o axihtȳx nē aa tanhmā amnhī tomnuj to hkēt nē. Tā inhmā apyrā nē ixte amnhī tomnuj kutā ixihtȳx o ixihtȳx o ixpa hprām. Anē.

Jao mē pajamaxpēr tūmja te ra kot amnhī tā mē pahto htȳx kēt pyrāk o pu mē amnhī nhīpēx o ri papa.

14

Mē pahte Kris kōt pahkwȳjē mā paxàkjēr kēt ā mē pamā karō

*Matēwre 7.1-5; Rōmān 2.1; Wam Korīt 10.23-33;
Xiakre 4.11*

¹ Nē koja mēhō kormā Jejus kōt amnhī xām nyw ri kormā hkōt hamaxpēr tohtuj anē. Hāmri nē htȳx tanhmā hamaxpēr to nē mēmoj mex kaga. Ka mē ja hā omu nē ām omu nē hā tanhmā kām nē hkēt nē. Kwār māmrī ā amnhī nhīpēx anē. Koja gaa nē rī hprī hā Tīrtūm kapēr mar tȳx nē hāmri nē hkōt mēmojta pumunh mex nē. ² Jakamā koja Jejus kōt akwȳjē hō mē apkur xà piitā hkur pymaj tanhmā hō kute hā harē nē hkaga nē hamaxpēr o:

—Nà kot pa ja hkur kēt nē. Kot pa apu kuku nē hkur o amnhī tomnuj nē. Anē.

Kwār māmrī ā hamaxpēr anē nē hkur kēt nē. Nom mē pahte Jejus kōt amnhī xunhwȳr tȳx xwȳnhjaja na pu htem paxàmnhīx Jejus kamnār rom mēmoj piitā kuku. Nom mē pahkīnhā ham mē kot hkōt amnhī xunhwȳr xwȳnhjaja kormā kapēr piitā mar kēt jakamā kwār mē māmrī anē nē

mēmoj kur kêt nē. ³ Nom kēr ka mē ri tanhmā hā mē kām akapēr to hkêt nē. Rȳ mē kām:

—Kwa mē ixpyrà nē mēmoj piitā aku.

Anhŷr o mē kām akapēr kêt nē. Ano ho ām hā mē omu.

Nē mē ate mēmoj piitā hkur kêt xwŷnhaja kēr ka mē ajaxwŷja mē ixte mēmoj piitā hkur ā tanhmā mē inhmā axàkjēr to hkêt nē. Mē ixte mēmoj piitā hkur o ixpa hā mē ixpumu nē ām hā mē ixpumu nē hā tanhmā mē inhmā axàkjēr to hkêt nē. Rȳ hā mē inhmā:

—Kwa nà kot kaj mē ja kur o amnhī tomnuj nē.

Anhŷr o hā mē inhmā akapēr kêt nē. Ano ho ām ja hā mē ixpumu. Mē pahte ahpŷnhā tanhmā paxàpkur to htā Tīrtūm kot mē pahte Kra Jesus kôt amnhī xunhwŷr xwŷnh piitā mē pahto hkra kēnā.

⁴ Jakamā kwa mēmoj tā tanhmā axpēn mā axàkjēr to ho ri apa hkêt nē. Koja Kris kôt atōjē hō axtem tanhmā hamaxpēr to ka mē tee ri ja hā omu nē tanhmā hā kām nē hkêt nē. Rȳ ajamaxpēr o:

—Tk. Na hte ā ri amnhī nhîpêx anhŷr o pa. Ja omnuj. Pa na pa hte ā amnhī nhîpêx anhŷr kêt nē.

Anhŷr o ri axpēn kukamā ajamaxpēr hkêt nē. Mē pahpê Tīrtūm kêt kēnā kot pu kêt mē ā ri axpēn kukamā pajamaxpēr anē. Tīrtūm pix na hte tanhmā mē pajarēnh to xwŷnh. àhpumunh o àhpumunh xwŷnh jakamā koja tanhmā mē hkrā hto nhûm mē rī kormā tām hamaxpēr pē àmnhīx ri tanhmā amnhī nhîpêx to ho pa.

⁵ Nē koja Jesus kôt atōjē hō mēmo arīgromnu jarē nē hā àpênh kêt nē. Ka mē apê hkwŷjaja tee ri ja hā omu nē ajamaxpēr o:

—Nà arīgro piitā mē pamā mex kēnā. Kot paj māmrī arīgro piitā hā apē.

Anhŷr o ajamaxpēr japēr. Nom kēr ka mē ja hā axpēn mā tanhmā axàkjēr to hkēt nē. Na pu htem ahpŷnhā pamā tanhmā mē pahte amnhī nhîpêx to hprām xà hkôt tanhmā amnhī nhîpêx to. No tanhmā ri hā axpēn mā paxàkjēr to ho ri papa hkēt nē. ⁶ Kêt mē kot arīgromnu jarēnh xwŷnhjē mē mē pahte arīgro piitā mex ā harēnh xwŷnhjaja mē pahpiitā mē pahpē Tīrtūm kraa. Jakamā mē pahpiitā na pu htem pajamaxpēr o:

—Na pa hte Tīrtūm kām hprām xà hkôt ā amnhī nhîpêx anhŷr o ri ixpa. Anē.

Nē mē pahte mēmoj piitā hkur xwŷnhjaja nē mē kot mēmoj kwŷ hkur kêt xwŷnh piitā mē pahpē Tīrtūm kraa. Mē pahpiitā mē pamā kām hprām xà hkôt amnhī nhîpêx prām jakamā na pu htem paxàpkur kaxyw nē Tīrtūm mā amnhī jarē nē kām:

—Pa mē ijamār mex xwŷnh maati. Nà ām hāmri na ka hte apkati mē mē inhmā mē inhō ho apa. Amex o amex Tīrtūm.

Anhŷr o kām amnhī jarē. Hāmri nē kormā hkamnâr rom paxàmnhīx ri tanhmā mēõ kuteta ku. ⁷⁻⁸ Mē pahpē Tīrtūm kra jakamā na pre ra mē pakukamā tanhmā mē pajarēnh to. Mē pakukamā pahtyk ā arīgro jarē nē mē pahte pahtīr ri tanhmā ri amnhī nhîpêx to ho papa hkukamā hamaxpēr. No mē papajaja na pu htem amnhī krā hkôt tanhmā mē pahte amnhī nhîpêx to kukamā paxàhpumunh kêt. ⁹ Jakamā na pre Kris ja hā mē pahpumu nē tām mē pakaxyw amnhī to kēp mē panhō Pahihti nē mē panê ty. Hāmri nē akupŷm htīr. Kēp mē panhō Pahihti hā akupŷm htīr. Kēp mē

pahte hköt amnhī xunhwŷr xwŷnhjê nhō Pahihti kaxyw. Jakamā kēp ra mē pahkwŷ htyk xwŷnhjê nhō Pahihti nē māänēn kēp arī mē pahtfîr xwŷnhjê nhō Pahihti. ¹⁰ No mē papajaja mē pahpê Kris kôt mē pahkwŷjê nhō pahi hkêt jakamā kēr mē Kris kôt akwŷjê hō tanhmā amnhī nh̄pêx to hā omu hāmri nē tanhmā ho akapēr to hkêt nē. Rȳ ajamaxpēr o:

—Kwa na ã amnhī nh̄pêx anē. Inhmā ja mex kêt.

Anhŷr o ajamaxpēr kêt nē. Koja nhŷrmā Tīrtūm tām mē pahtiitā tanhmā mē pahte amnhī nh̄pêx to hā mē pahpumunh xà hköt tanhmā mē pajarēnh to. Nom kēr pu mē papajaja amnhī hkrā hköt ã axpēn jarēnh anhŷr kêt nē. ¹¹⁻¹² Kot puj mē nhŷrmā pahtiitā Tīrtūm kutā pahkrī nē kām tanhmā amnhī jarēnh to. Kormā mē pahtfîr ri tanhmā mē pahte amnhī nh̄pêx to ho papa hā kām pahprī hā amnhī jarē. Kē mē pama nē tanhmā mē pajarēnh to. Kapēr ã kagà htūm kot mē pakukamā mē pajarēnh kot:

Koja nhŷrmā mē piitā ixpê mē õ pahi hā ixfutā hkōn krā ho rôrôk nē hkrī nē inhmā inhmex o inhmex ã ijarē.

Nē mē piitā ixpê Tīrtūm ã ixpyxi mex ã ijarē. Ām hāmri na pa ã mē hkukamā mē harēnh anē. Anē.

Mē pahte Kris kôt pahkwŷjê ho mex ã mē pamā karō

Wam Korūt 8.9-13

¹³ Nē kwa kēr ka mē akwŷ kot Jesus kôt amnhī xunhwŷr tohtuj anhŷr xwŷnhjaja tanhmā mē kot amnhī nh̄pêx to ho pa hā mē omu nē ja nē tanhmā

mē kām akapēr to hkēt nē. Ām mē noo mā tām ri amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa. Mē kot ja hā mē apumunh nē mē akōt amnhī nhīpēx kaxyw. No kot ka mē kot tanhmā amnhī nhīpēx toja ā kām akapēr nhūm ama nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē hkaprī nē.

¹⁴ E kot pa hpānhā mē paxàpkur xà hā tanhmā mē panhō jarēnh to. Ixte Pahihti Jejus jamaxpēr xà hkōt tanhmā ijamaxpēr to ho ri ixpa jakamā kot paj ixkatāt kōt mē amā tanhmā mē panhō jarēnh to nē ām hāmri harē. Nà mē paxàpkur xàja ām pixi nē omnu hkēt. Piitā mex o mex. Nom koja mēhō tee ri mēmo mē apkur xà hō pumu nē hamaxpēr o:

—Nà kot paj ja hkur kēt nē. Kot paj apu kuku nē ho amnhī tomnuj nē. Anē.

Hāmri nē hkur kēt nē. Tā kwār māmrī ā hamaxpēr anē nē hkur kēt nē. Nom na ām amnhī krā hkōt Tīrtūm kēp ja omnuj ā hkamnhīx. Kēp omnuj kēt. Ra kot mēmo mē paxàpkur xà piitā mex ā harēnh. ¹⁵ Tā kot kaj mē kot mēmoj kur kēt xwÿnh ta py nē o tē nē kot hkaga xwÿnh noo mā hkur o xa nhūm apumu nē tee ri hamaxpēr nē hkaprī nē. Jakamā kot ka mē ā noo mā amnhī nhīpēx anhÿrja o ho mex kēt nē. Kwa mē ā ri axpēn nhīpēx anhÿr hkēt nē. Kot ka mē ā axpēn nhīpēx anē nē te amnhī pix kukamā ajamaxpēr pyràk o amnhī nhīpēx. Jao akwÿjē ho mex kukamā ajamaxpēr kēt nē. Kris kām mē hapē htÿx kōt mē kot amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw ra nē htÿk kēnā kot ka kēt mē axtem nē ri ā mē noo mā mē kot mēmoj kur kēéta kur anē. Rÿ koja apu tee ri kot mēmoj kur kēéta kur ā mē apumu nē tanhmā amnhī tomnuj to. Jao Kris kaga japēr.

Jakamā kwa mē ā mē noo mā mēmojta kur kêt nē.
16 Mēmo mē apkur xàja mex tā nhūm mē akwŷjê hō kām mex kêt japēr ka mē noo mā hkur kêt nē. Nē tanhmā hā kām nē hkêt nē. Kot kaj mē anē nhūm Kris kra hkêt xwŷnhjaja tee ri ja hā mē apumu nē tanhmā axpēn mā mē apê Kris kwŷjê ho kapēr punuj to. **17** Mē pahpê Tīrtūm krajaja na pu htem paxàpkur xà nē pahkōm xà pix kukamā pajamaxpēr o ri papa hkêt nē. Na pu htem amnhī mē pahkwŷjê mex kukamā pajamaxpēr. Nē mē pahte tām amnhī nhîpêx kukamā pajamaxpēr. Nē tām axpēn nhîpêx kukamā pajamaxpēr. Kot puj mē ā amnhī nhîpêx anē nhūm Tīrtūm Karō ja hā mē pahpumu nē mē pahto mē pahkînh nē. Pu mē pahkînh nē pajamakêtcati nē ri axpēn kôt papa. **18** Tā kot puj mē ā Kris mā tanhmā amnhī nhîpêx to ho ri papa anē nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumu nhūm ja kām mex nē. Nē Kris kôt mē pahkwŷjê mā haxwŷja ja mex nē.

19 Jakamā kēr pu mē tām axpēn mā pakapēr o ri papa. Nē pajamakêtcati nē axpēn kôt ri pajapôj. Nē Kris kôt tanhmā axpēn to paxihtȳx to ho ri papa. **20** No kot ka mē axàpkur xà gryk ā akwŷ hkukamā ajamaxpēr kêt nē atȳx ri mēhō noo mā mēmoj kur japēr. Kêp omnuj tā ka mē ām amnhī pix kukamā ajamaxpēr nē noo mā hkur japēr. Hâmri nhūm ja hā mē apumu nē ra kot Tīrtūm kaga mā. Ra kêp hkra jakamā kwa mē noo mā mē kot mēmoj punuj ā harênh xwŷnhhta kur kêt nē. Nom mē paxàpkur xàja piitā mex. Tīrtūm kot mē pamā òr jakamā piitā mē panhōō. Tā koja akwŷjê hō Tīrtūm kêp mēmoj omnuj ā hkamnhīx tā ka mē noo mā aku

nē ho amnhī tomnuj nē. [21](#) Kēr pu mē pahkwȳjaja tanhmā kot amnhī tomnuj to pymaj pu mē pahte amnhī nhīpēx kukamā pajamaxpēr mex o papa. Mēmo mēo nē mēmo kagō pē wīhtija. Tīrtūm kot mē pamā mēmoj piitā òr tā no nhūm mē pahkwȳjaja kēp ja omnuj nē pu mē noo mā hkur rȳ ho pahkōm kēt nē. Mēmo mry nē mēmo wīhti pu mē noo mā hkur rȳ ho pahkōm kēt nē.

[22](#) Nē kēr ka mē atō mēmoj krēr kaxyw nē hkukamā ajamaxpēr o:

—Nà kot paj ja krē. Tīrtūm kām ja mex kēnā. Anē. Hāmri nē māmri Tīrtūm kamnār rom axàmnīx akrē. Kām ja mex kēnā kot ka kēt ri tee ri hkrēr kaxyw hkukamā ajamaxpēr nē hkaga. [23](#) No kot kaj mē atō mēmoj to anhȳr kaxyw nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr nē ajamaxpēr o:

—Ko kot paj apu ja ho anē nhūm Tīrtūm hā ixpumu nhūm ja kēp omnuj nē rȳ ko. Anē.

Hāmri nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr. Tā ra ā amnhī nhīpēx anē nē akrē rȳ mēmoj to anē. Hāmri nhūm Tīrtūm tee ri ā ate amnhī nhīpēx anhȳr ā apumu nhūm ja kēp omnuj nē. Ate hkamnār rom mēmoj to anhȳr kēt nē amarī amnhī krā hkōt ho anhȳr jakamā ho amnhī tomnuj nē.

15

Mē pahte amnhī pix kukamā pajamaxpēr kēt ā mē pamā karō

Makre 10.45; Wam Korīt 10.24; Piripos 2.3-5

[1](#) Nē kēr pu mē pahte ra Jejus kōt amnhī xunhwȳr tȳx xwȳnhjaja amnhī kōt kormā mē kot Jejus kōt amnhī xunhwȳr totuj janhȳr xwȳnhjē jamār mex nē. Jao mē kamā pagryk tokyx anhȳr kēt

nē. Ām mē kutā panojarêt pix o papa. Jao ra amnhī pix kukamā pajamaxpēr kêt nē. ² Māänēn amnhī mē Kris kôt mē pahkwŷjê hkukamā mān mē pajamaxpēr. Jao mē kot tām amnhī nhîpêx kaxyw mē ho mex o ri papa. ³ Kris na pre jar pa ri amnhī pix kukamā hamaxpēr kêt nē. Na pre māänēn õ Papaj kukamā hamaxpēr. Jakamā Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot kām kapēr jarēnh kot:

Pa Papaj. Na hte mē pahkurê xwŷnhjaja ixto kapēr punuj nē. Nom māänēn ā ato kapēr o pa anē. Anē.

⁴ Mē pakaxyw na Tīrtūm kapēr ā kagàja. Mē pahte kamā harēnh nē mar nē amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr tŷx o ri papa kaxyw. Jakamā na pu htem tanhmā pahpunuj to htā kapēr kwŷ ma nē pahkînh nē. Jao tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr o ri pahkaprī hkêt nē. Ām nhîrmā Tīrtūm kot mē pahto mex kukamā pajamaxpēr o akupŷm paxi-htyx nē pahkînh nē ri papa. Mē pahkînh nē ri papa kaxyw na Tīrtūm kapēr ā kagàja. ⁵⁻⁶ Na pu htem Tīrtūm kamnâr rom pahkînh nē. Nē axpēn kamā paxukaprī ho ri papa. Jakamā na pa hte tanhmā mē ato Tīrtūm wŷr to nē kām:

—Pa Tīrtūm. Apê mē ijamâr xwŷnh maati na ka. Nē apê mē inhō Pahihti Jejus Kris nhō Papaj na ka. Nà xep ra Rōm nhō xwŷnh kwŷjaja kām akapēr kôt amnhī nhîpêx prâm jakamā kwa tanhmā mē hkrâ ho mex to kē mē hamakêtkati nē ajamaxpēr kôt hamaxpēr râhâ ho ri akôt pa. Hâmri nhûm mē amnhī tâ apumu nē piitâ amex o amex ā ajarë.

Anhŷr o pa hte mē ato kuwŷ.

*Ijaew kêt xwìnhjê jarēnh
Atre 10.34; Rōmān 9.24; Karatas 3.28*

⁷ Nē kwa kér ka mē amā axpēn tā ma ho ri apa. Te ho Kris kām mē pahtā mata pyrāk. Jao axpēn to mex pix o apa. Kot kaj mē ã axpēn nhīpēx anē nhūm mē piitā axpēn tā mē apumu nē mē anhŷ hā Tīrtūm mā mex o mex ã harē.

⁸ Amnepêm Tīrtūm Ijaew mā tanhmā Kris jarēnh to. Kormā pika hwȳr wrȳk kêt ri nhūm hkukamā nhȳrmā mē hwȳr wrȳk nē mē kamā kator ã harē.

Tā nhūm mē hwȳr wrȳ nē mē kamā kato. Ijaew hkanrēhā htàmnhwȳjê kamā kato nē mē ho mex o ri mē hkôt pa. Mē kot amnhī tā omunh nē ã hamaxpēr anhŷr kaxyw. Nē hamaxpēr o:

—Amnepêm Tīrtūm kot mē panhīgêt mā hkukamā harēnh xà hkôt na mē ixwȳr Kraja mē nhūm wrȳ nē mē ixto mex o ri pa. Nà ãm hāmri na pre mē ixwȳr kumē.

Anhŷr o hamaxpēr kaxyw. ⁹ Nē mē apê Ijaew kêt xwìnhjaja mē ajaxwȳja mē ate tanhmā kot amnhī nhīpēx to hā harēnh mar nē Tīrtūm mā mex o mex ã harēnh kaxyw. Nē Tīrtūm kot mē akamā ukaprī hā mē ate amnhī tā omunh nē mex o mex ã harēnh kaxyw na pre wrȳ. Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot tanhmā mē ixpê Ijaew jarēnh to nē māänēn tanhmā mē apê Ijaew kêt xwìnhjê jarēnh to nē mē pajarēnh kot:

Kot paj Ijaew kêt xwìnhjê jamak mā amā amex ã ajarēnh o ri mē hkôt ixpa.

Nē amex ã inhgrer o ri mē hkôt ixpa. Anē.

¹⁰ Nē ja:

Kwa mē apê Ijaew kêt xwÿnh mē mē apê Ijaew. Kêr ka mē apiitā Tīrtūm nhÿ hā akñh nē ri apa. Anē.

11 Nē māññen ja:

E kêr ka mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja nē krī piitā hköt mē apa xwÿnhjaja mē apiitā Tīrtūm mā mex o mex ã harënh o ri apa.

Anhÿr o kot harënh. **12** Nē Tīrtūm nhÿ hā kapēr o pa xwÿnh finat Ijas haxwÿja Ijaew mā Jejus jarënh o: Koja nhÿrmā Jese kanrëhā htàmnhwÿjê hōja mē pahwÿr kato.

Hämri nē mē pahpê Ijaew mē Ijaew kêt xwÿnhjê ho amnhíptar o pa.

Jakamā nhūm mē amnhī kaxyw hköt hamaxpēr o pa. Anē.

13 Nē na pa hte tanhmā mē ato Tīrtūm wÿr to ho ri ixpa nē kām:

—Pa Tīrtūm. Kwa kêr ka Rōm nhō xwÿnhjê ho mex kê mē amnhī kaxyw Akra hköt hamaxpēr mex o ri pa. Jao hköt hkñh nē hamakêtkati nē ri axpēn to pa. Nē kê Akarō mē ho mē hihtȳx o pa kê mē amnhī kaxyw amā mān hamaxpēr tÿx rāhā ho ri pa. Anē.

*Pawre kot hprī hā amnhījarēnh
Sikūn Pêtre 1.12-13*

14 E Kris kôt ixkwÿjaja. Nà ra ixte mē ajarënh mar mex. Na ka xep htem amnhī to mex o ri apa. Nē mēmoj to axpēn kutā anojarêt rāhā ho ri apa. Nē mē kot tanhmā Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhípêx to xàja ka mē omunh mex nē ho axpēn jahkre ho ri apa. **15** Tā ot pa kagà ja kamā mē amā ixujarënh kām ixihtȳx nē. Tīrtūm nhÿ hā.

Ra mē ate mēmoj mar mex tā pa axte mē amā harē. Mē ate mar tŷx nē hā anohtŷx kaxyw. Nà ã ixte amnhī nhîpêx anhŷr kaxyw na pre Tîrtûm mē akaxyw ixām. ¹⁶ Ixte Jeus Kris mā mē apê Ijaew kêt xwŷnhjê mā kapêr jarênh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Nē mē ato hwŷr o ri ixpa kaxyw. Tā pa hte krī hkwy kamā ã mē akwŷjê mā harênh anhŷr o ri mē hkôt ixpa. Nē Jeus jarênhja pa hte mē hkôt mē kām harênh o ri ixpa. Mē kot mar nē hkînh kām hkôt amnhī nhîpêx mex kaxyw. Hâmri nhûm Tîrtûm Karō mē kām mē hamaxpêr nyw jagjê nhûm Tîrtûm hā mē omu nhûm ja kām mex nē nhûm hkînh nē hamaxpêr o:

—Nà ãm hâmri. Koja mē nhŷrmâ wa ixri htîr tûm nē mex nē pa ho pa. Anē.

¹⁷ Tā na pa ixte Jeus Kris nhŷ hā Tîrtûm mā tanhmâ amnhī nhîpêx to ho ixpa hā amnhī pumu nē ixxkînh nē. ¹⁸⁻¹⁹ Na pa hte ū hā mē apê Ijaew kêt xwŷnhjê mā Tîrtûm kapêr jarênh o ri mē akôt ixpa. Nē mē anoo mā tanhmâ ri Kris kot mē amā amnhī nhîpêx to hā harē. Nē mē amā aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwŷ ho anhŷr o ri mē akôt ixpa. Tîrtûm Karō nhŷ hā. Nhûm hte mē akwŷjaja amnhī jaêr pê omu nē kamā no pyma nē. Hâmri nē mē pahpyrà nē Jeus kôt amnhī xunhwŷ. Nom pa hte ã amnhī nhîpêx anhŷr ã amnhī pumu nē ri hā amnhī to jarkrar kêt nē. Æm ixte Kris pix nhŷ hā mē kām ixkapêr ã mē kām amnhī jarênh o ri mē hkôt ixpa. Tā pa ra Jerujarē rûm Irir wŷr krî piitâ hkôt mē kām Kris kapêr jarê. Tîrtûm Karō kot tanhmâ ixto hihtŷx to jakamâ pa mē piitâ mē kām harênh mex nē. ²⁰ Na pa hte mē hwŷr inhnojarêt

nē ã ijamaxpēr anē nē ijamaxpēr o:

—Kormā mē kot Kris jarēnh mar kêt xwÿnhjê hwÿr kot paj mō. Nom ra mē kot harēnh mar xwÿnhjê nhō krī hwÿr inhmōrja inhmā prām kêt. Anē.

²¹ Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot kapēr mar kêt xwÿnhjê jarēnh kot:

Kormā mē kot Tīrtūm kapēr mar kêt xwÿnhjaja koja mē kuma nē hprī hā mar tÿx nē. Anē.

*Pawre kot Rōm wÿr hkrà hā amnhī jarēnh
Rōmān 1.8-15*

²² Hêxta waa nē. Inhmā mē apumunh prām tÿx nē Rōm kām Jesus kôt ixkwÿjaja. Na pa hte xatā mē awÿr ixkrà nom kormā mē awÿr inhmōr kêt nē. Kormā ixte krī hkwÿ kamā mē kām Kris jarēnh o ri ixpa jakamā kormā mē awÿr inhmōr kêt nē. ²³ Na pa ra xatā mē awÿr ixkrà hā ixtā amgrà xohtō nē. Tā ra jar mē kām Kris kot mē panē tanhmā amnhī nhîpêx toja jarēnh pa. ²⁴ Jakamā kot paj tokyx ma mē awÿr mō. Hāmri nē mē awÿr pôj pu mē axpēn pumu nē pahkñh nē axpēn mā pakapēr o papa. Pa mē akôt ri ixpa tâmtā hamū pyka pê Espānhā wÿr ma mō. Nē kot paj inhnojarêt ka mē ixto Tīrtūm wÿ nē inhmā ixapkur xà hkwÿ gõ pa ma mē hwÿr pry hā hkur o mō.

²⁵⁻²⁶ No na pa kormā mē awÿr inhnojarêt kêt nē. Kot paj ja rûm awjanā nē akupým Jerujarē hwÿr mō. Kamā Kris kôt mē pahkwÿjaja kép amrakati nē ri pa nhûm pika pê Gres mē Masetōn kamā Kris kôt mē pahkwÿjaja mē harēnh ma nē mē kām kàxpore hkwÿ ho akuprō nē mē kaxyw inhmā kugõ. Tā kot paj ma mē hwÿr o mō nē mē kām kure nē rī

kormā ma mē awȳr mō. ²⁷ Jerujarē kamā Kris kôt mē pahkwȳjaja Ijaew na mē. Mē kumrēx na prem Kris kôt amnhī xunhwȳ. Hāmri nhūm mē hkwȳjaja ma mē apē Ijaew kêt xwȳnhjê mā kapēr jarēnh o ri mē akwȳ hkôt pa. Hāmri nhūm pika pē Gres kamā mē pa xwȳnhjaja mē kapēr ma nē mē uràk nē Kris kôt amnhī xunhwȳr kurê kumrēx. Jakamā amnhī xwar kām nhām krī hō kamā Kris kôt mē pahkwȳjê ho mex prām nē. Hāmri mē kām kàxpore hkwȳ ho akuprō nē mē kaxyw inhmā kugō.

²⁸⁻²⁹ Tā kot paj ma Jerujarē hwȳr mē kām o mō nē mē kām kure hāmri nē awjanā nē rī kormā ma Rōm wȳr mē awȳr mō. Hāmri nē mē awȳr pōj pu mē axpēn pumu nē pahkīnh nē. Nē axpēn mā Jejus Kris mex o mex ã harē nē kām tanhmā amnhī jarēnh to ho papa. Jao pahkīnh nē papa. Tā pa hpānhā hamū ma Espānhā wȳr mō.

³⁰ Nē na pu prem Jejus Kris o panhō Pahihti. Jao te mē pahpē hkôt axpēn to pahtō nē pahtōx pyràk o axpēn nhīpēx. Nē Karō nhȳ hā pamā axpēn kīnh nē. Jakamā kwa Jejus kôt ixkwȳjaja. Kēr ka mē ixpē mē atō hā ixto Tīrtūm wȳr kām axihtȳx nē. ³¹ Kēr pa ma pyka pē Jutej kamā Jerujarē kamā Kris kôt mē pahkwȳjê hwȳr mō nē mē kām kàxporeta gō nhūm mē omu nē Ijaew kêt xwȳnhjê kot mē kām òr ã mē omunh tā tee ri hamaxpēr kêt nē. Ām hkīnh kām māmrī àmnhīx hamȳ nē ho amnhīm awjaprō.

Nē kēr ka mē ixto awȳ kē inhnē mē kēp mē pahkwȳ hkêt xwȳnhjê pumunh mex nē.

³² E kēr ka mē ã ixto Tīrtūm wȳr anē. Kē ixte ma Jerujarē rūm ma Rōm wȳr pàr kām inhmōrta ã kē ixpumunh mex nē. Pa inhmex pē mē kurūm ma mē awȳr mōn pōj pu mē tokyx axpēn pumu

nē pahkīnh nē. Pa mē ate tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri apa hā mē apumunh o mē akōt ri ixpa nē ixtīnh nē. ³³ Tā ām ja pix. Kē Tīrtūm mē akōt pa ho pa. Tām na hte tanhmā mē pahto pu mē ū hā pajamakētkati paxàmnhīx ri pahkīnh nē ri papa.

16

Pawre kot ahpyñhā hkràmnhwýjé mā kapēr

¹ Ku nē māänēn ja. Ot pa mē awýr Kris kōt pahtōx Pepreja mē awýr kumē. Na hte krī pē Sēnkrej kamā Kris kōt mē pahkwýjē tanhmā mē ho mex to ho ri mē hkōt pa. ² Nē māänēn pa na hte tanhmā ixto mex to. Tā kē mēmo arīgro hā mē awýr pōj ka mē kēp Kris kōt mē pahtōx ã omu nē ho mex nē tanhmā ho ajuta hto.

³ Nē kēr ka mē atar Kris kōt ixkràmnhwýjē mā ijare. Na pa hte mē kām ijamaxpēr rāhā ho ri ixpa. Nē Akirti mē hprō Prisireta ka mē wa kām ijare. Na pre hte wa inhīhkō hā Jejus Kris mā tanhmā amnhī nhīpēx mex to ho wa pa. ⁴ Jao wa amnhī grōnh kōt mē kām ixturē xwýnhjē pē ixpytā. Pa amnhī tā wa omu nē inhmā wa hkīnh nē. No ām papxipix inhmā wa hkīnh kēt nē. Na pre Ijaew kēt xwýnh kwý pē Kris kwýjaja ixtā wa harēn ma nē haxwýja kām wa hkīnh nē.

⁵ Nē na hte Kris kwýjaja wa ūrkwý kamā axpēn wýr akuprō. Mē kot Tīrtūm mā amnhī jarēn nē kapēr ã kagà hkwý mar kaxyw axpēn wýr akuprō. Tā kēr ka mē mē kām ijare.

Nē Kris kōt mē pahtō Epēnre mā ijare. Kēp ixkràmnhwý mex na. Inhmā hkīnh. Kumrēx na

pre jar piка pê As kamā amnhī kaxyw Kris kôt hamaxpēr nẽ hkôt amnhī xãm.

⁶ Nẽ Kris kôt mẽ pahtōx Marir ka mẽ kãm ijarẽ. Na xep hte tanhmã mẽ ato mex to rũnh o pa.

⁷ Nẽ Kris kôt mẽ pahtō ãrõhti mẽ Jûhti wa kãm ijarẽ. Ixpyrà nẽ wa kêp Ijaew na wa. Kormã ixté Kris kôt amnhī xãm kêt ri na pre wa kumrẽx hkôt amnhī xãm. Na hte Jejus nhŷ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwŷnhjaja wa kot Kris kapêr jarênh mex ã wa harẽ. Tã ã amnhī nhîpêx anhŷrja mŷrapê na pre mẽ hkwŷjaja wa unê nẽ wa haxà pa prem ixpimrâatã ixpê prês nẽ mẽ hagjênh xà kamā ixkrí.

⁸ Nẽ Kris kôt mẽ pahtō ãpritre mã ka mẽ ijarẽ. Kêp Kris kôt ixkràmnhwŷ mex na.

⁹ Nẽ Kris kôt mẽ pahtō Upânre mã ijarẽ. Na hte ixpyrà nẽ Kris mã tanhmã amnhī nhîpêx to ho ri pa.

Nẽ Kris kôt mẽ pahtō Etaki mẽ ijarẽ. Kêp ixkràmnhwŷ mex na.

¹⁰ Nẽ Kris kôt mẽ pahtō Apes ka mẽ kãm ijarẽ. Na prem ra Kris ã hipêx punuj nẽ no nhûm mẽ kutã amnhī to htŷx nẽ Kris kaga hkêt nẽ.

Nẽ Aristopti nhôrkwŷ kamā hkwŷjê mã ijarẽ.

¹¹ Nẽ Kris kôt mẽ pahtō Erojâwti mã ijarẽ. Ixpyrà nẽ kêp Ijaew na.

Nẽ Nasisti nhôrkwŷ kamā Kris kwŷjaja ka mẽ kãm ijarẽ.

¹² Nẽ Kris kôt mẽ pahtōx Xiripêre mẽ Xiripos wa kãm ijarẽ. Wa kêp Pahihti Jejus mã tanhmã amnhī nhîpêx mex to xwŷnh na wa.

Nẽ Kris kôt mẽ pahtōx Pesixti mã ijarẽ. Haxwŷja kêp ixkràmnhwŷ na. Na hte Pahihti Jejus mã tanhmã amnhī nhîpêx mex to ho ri pa.

13 Nē Kris kôt mē pahtō Rupti mā ijarē. Na hte Kris kôt amnhī nhǐpêx mex o ri pa. Nē katorxà mā ijarē. Na pre te ixpē hkra nhǐpêx pyràk o inhǐpêx.

14 Nē Kris kôt mē pahtō Asīnre mā nē Prekōxti nē Emes nē Patopas nē Emas mē. Jajē piitā mē pahkwȑ kot mē hwȑr pikuprōnh xwȑnhjē mē mē ho apimrāàtā mē kām ijarē.

15 Nē Kris kôt mē pahtō Pirorti mā nē mē pahtōx Juure mē Nērew wa nē htōxja nē mē pahtō Orīpti wa mē kām ijarē. Nē mē pahkwȑ kot mē hwȑr pikuprōnh xwȑnhjē mē mē ho apimrāàtā mē kām ijarē.

E kēr ka mē jajē piitā mē kām ijarē. Na pa hte mē kām ijamaxpēr rāhā ho ri ixpa.

16 Nom mē tapxipixjaja kêt. Ā mē apiitā mā na pa hte ijamaxpēr rāhā ho ixpa.

Nē ota jar Kris kwȑjaja mē awȑr hpēr mē.

17 Kwa ixkrāmnhwȑjaja. Na ka mē ra aprī hā Tīrtūm kapēr mar tȑx nē. Tā kēr ka mē amnhī nē mē kot Tīrtūm kapēr o hēx xwȑnhjē pumunh mex o apa. Mē kām axpēn nē mē ato hpigrānh par prām. Nē mē ate Kris kaga nē hpānhā mē kot amnhī nhǐpêx o amnhī nhǐpêxja mē kām hprām jakamā kwa mē amnhī nē mē omunh mex nē axkām ajamak rom. **18** Na htem ā amnhī nhǐpêx anhȑr o Pahihti Kris mā tanhmā amnhī nhǐpêx to ho pa hkēt nē. Ām amnhī hkrā hköt tanhmā ri hkwȑjē jahkre hto ho pa. Kot mē no kupyr kaxyw tanhmā mē kām hēx to ho ri mē hköt pa. Te mē ahkre mex pyràk tā mē ahkre mex kêt nē. Jakamā nhūm htȑx ri mē pa xwȑnhjaja mē kot mē ahkreja ma nhūm te mē kām mex pyràk. Jakamā kwa mē

okora mē amnhī nē mē omunh mex nē. ¹⁹ Na ka htem mē kurom Kris kôt amnhī nhīpêx mex nē nhūm xep mē piitā mē apumu nē axpēn mā ja hā mē ajarēnh o ri pa. Pa mē ajarēnh ma nē ixkīnh nē. Tā kēr ka mē arī ajamaxpēr mex rāhā ho ri ajamaxpēr o apa. Nē amnhī nhīpêx mex rāhā nē. No tanhmā ajamaxpēr punuj to ho ri amnhī tomnuj o ri apa hkēt nē. Ā mē ate amnhī nhīpêx anhŷrja na inhmā hprām.

²⁰ Nē na hte Satanasti mē hkwŷjaja mē ate Jejus kaga hprām xàj mē akôt tanhmā ri mē anhīpêx to ho ri pa htā kēr ka mē amnhī tā mē omu nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē. Koja gaa nhūm Tīrtūm mē hipêx o te mē kot kagā xoprê hkrā xôm nē hpŷr pyràk o mē hipêx. Jakamā ā mē kot mē anhīpêx anhŷr tā koja Tīrtūm mē amā mē ajamakētkati xàja gō. Tapxipix na kot mē pajamakētkati xà nhōr kaxyw àhpumunh tŷx.

Nē na pa hte mē ato Pahihti Jejus wŷ nē kām:

—Pa Pahihti. Kwa kēr ka Rōm kām akwŷjê pumu nē mē ho mex nē mēmoj to mē kutā anojarêt rāhā ho ri apa. Anē.

²¹ Nē ota mē pahtō Ximotreja mē awŷr hpēr mē. Na hte inhīhkô hā Kris mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri pa. Nē ixtō Rusti mē Jasāwti mē Sosipa wa mē haxwŷja mē awŷr hpēr mē.

²² Nē kot inhmā ixkapēr ā kagà xwŷnh Testi haxwŷja mē awŷr hpēr mē. Kēp Kris kôt mē pahtō na. ²³ Nē Kris kôt mē pahtō Gajre haxwŷja mē awŷr hpēr mē. Ōrkwŷ kamā na hte Kris kwŷjaja axpēn wŷr akuprō nē kamā Tīrtūm mā amnhī jarē

nē kapēr ā kagà kamā harē nē mar o hkri. Ōrkwy kamā na pa pre pôj.

Nē mē pahtō Eras haxwÿja mē awÿr pēr mē. Na hte jar krī ja kamā Rōm nhō pahihti mā õ kàxpore jamār pē ho mēmoj to anhÿr o pa.

Nē Kris kôt pahtō Kwatre haxwÿja mē awÿr hpēr mē. E jajaja piitā na mē awÿr hpēr rē.

²⁴ E kê Pahihti Jejus Krisja mē akutā nojarêt rāhā ho pa.

*Pawre kot Tīrtūm mex o mex ā harēnh
Epes 1.3, 3.20-21; Wam Ximotre 1.17; Eprêw
13.20; Jutre 24-25*

²⁵ Nē kwa kér pu mē Tīrtūm mā mex ā harēnh rāhā ho ri papa.

Nē ixte mē amā Jejus Kris jarēnhta ā ka prem ama nē hköt amnhī xunhwÿ. Tā koja mē ato mē axihtÿx ka mē hköt axihtÿx kām hköt ri amnhī nhīpêx mex o ri apa. Amnepêm na pre Tīrtūm mē apê Ijaew kêt xwÿnhjê ho hkra kaxyw hā amnhī jarēnh kêt nē. Kormā ja ho hpimxur ryy nē. ²⁶ Tā ā mē anhīpêx anhÿrja o amnhīrít nē ī hā mē kapēr jarēnh o ri pa xwÿnhjê mā kapēr nē mē kām:

—E Jejus kot tanhmā amnhī nhīpêx to ho pata kér ka mē piitā mē kām hā kagà kê mē pyka piitā hköt kamā harē nē kuma. Nom kê Ijaew pixjaja mar kêt nē. Kê pika piitā hköt kamā harē nē kuma. Panhī nē kupē nē kupē hkà htykre nē mē hkà haka nē mē hkà kamrêkjaja. Kê mē piitā Jejus jarēnh ma nē amnhī kaxyw hköt hamaxpēr nē hköt amnhī xunhwÿ. Hāmri nē hköt amnhī nhīpêx mex o ri pa. Anē.

Nhūm pre ã mē pakaxyw mē kām kapēr anẽ nhūm prem kuma nẽ hā kagà.

²⁷ Nà Tīrtūmja tapxipix na àhpumunh tÿx xwÿnh ã ãm pyxi mex. Nẽ tapxipix kēp mē paþpiitã Mēpahpãm. Tā kēr pu mē Jejus Kris kot mē panê htyk ã omunh xà hkôt Tīrtūm pix mā mex o mex ã mān harēnh rāhā ho papa.

Tā ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa ã mē awÿr ixpēr mēnh anẽ. Na hapêx.

**Tīrtūm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f